

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 197

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
POSLOVALNICA UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON CELJE: Prešernova 3 tel. 280
LJUBLJANA: 45-91

Maribor, 31. VIII. in 1. IX. 1940

NAROČNINA NA MESEC
Prelema v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din. tujina 30 din.
POSTNI ČPKOVNI RACUN: 11.409

Cena
din 1.—

Novi napadi na London in Berlin

Po mirnejšem predvčerajšnjem dnevu so se včeraj zopet razvili srditi letalski napadi in spopadi — Nad Anglijo se je pojavilo okoli 700 nemških letal — Tako nemško kakor angleško letalstvo je bombardiralo več krajev, industrij, naprav itd.

BERLIN, 31. avg. CNP. V teku današnje noči so angleški bombniki ponovno napadli Berlin ter vrgli več eksplozivnih in vžigalnih bomb na center mesta. Neka bomba je padla na bolnišnico Neukölln, ki se je zažgala. Dve drugi bombi sta padli na sosedno cerkev. Mrtvih ni bilo, ranjenih 6, 3 težko.

NEMŠKO URADNO POROČILO

BERLIN, 31. avgusta. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Včeraj se je nemško letalstvo omejilo na oborožene ogledniške polete. Med temi poleti je prišlo do več borb v zraku nad jugozahodno Anglijo. V noči med 29. in 30. avgustom so nemška letala izvedla več napadov na letališča v grofijah Lincoln in Suffolk ter na naprave v Faltownu, na letalsko tovarno v Wybridgeu in Longwayu kakor tudi pristanišče v Dandyju in Liverpoolu. Posebno veliki ognji so bili v Liverpoolu. Vsi ti napadi so bili uspešni. Letala so nadaljevala s polaganjem min pred angleškimi pristanišči. Angleška letala so ponoči nadaljevala z napadi na zahodno Nemčijo toda njihove bombe niso zadele vojaških objektov. Porušenihi je bilo več stanovanjskih hiš. Ogenj je bil hitro omejen. Škoda pa je sicer neznatna. V Poruhru sta bili zbiti dve sovražni letali, ostala pa je protiletalsko topništvo razgnalo. Včeraj je bilo zbitih 18 sovražnih letal in 6 barožnih balonov, sedem nemških letal pa se ni vrnilo domov. Neka podmornica je ponoči potopila tri sovražne trgovske ladje s skupno tonažo 22.000 ton.

BERLIN, 31. avgusta. DNB: V noči med 29. in 30. avgustom so po poročilu DNB napadla nemška letala Anglijo. Napadi so veljali predvsem pristaniškim napravam v Liverpoolu in v Birkenheadu. Ponoči so angleška letala letela nad zapadno Nemčijo in ruhrsko pokrajino. Bombe, ki so jih letala metala, niso zadele vojnihi objektov.

BERLIN, 31. avg. Stefani. V sinočnjem poročilu DNB je rečeno, da je Anglija včeraj izgubila 80 letal in to po vesteh, ki so prispale do začetka noči. Nemčija je izgubila 21 letal.

NAPADI NA LONDON IN BERLIN

LONDON, 31. avgusta. Reuter. Tako London kakor Berlin sta v pravkar pretekli noči doživela nove letalske napade. Tudi davi je bil izvršen na London nov letalski napad. Komunikacije letalskega ministrstva, ki je bil izdan ob 9. uri zjutraj, pravi, da so padle na London visokoeksplozivne in vžigalne bombe, vendar posamič. Škoda je bila povzročena na raznih hišah pa tudi na državnih poslopih. Bilo je nekaj ranjenih. Škoda so povzročile bombe tudi v raznih dežih države, ki pa ni znatna. Trpela je privatna lastnina, pa tudi nekatere industrije. Ponoči je imel London 6urni letalski alarm. Sovražna le-

tala so London večkrat preletela. Včeraj je bilo sestreljenih 62 nemških letal ter 19 angleških, 10 pilotov se je rešilo. Poročila novinarskih agencij pravijo, da je padla tuleča bomba na eno glavnih londonskih cest ter porušila 2 trgovini. Nekaj drugih bomb je povzročilo požare, ki pa so bili kmalu pogaseni. Po poročilih nevtralnih dopisnikov je trajal to noč zračni napad na Berlin 2 uri. Zadeti sta bili 2 vladni zgradbi in neka elektrarna. Ass. Press javlja, da so nemške vojaške oblasti priznale, da so bili zadeti vojaški objekti, čeprav da je bila škoda neznatna.

OKOLI 700 NEMŠKIH LETAL V AKCIJI

LONDON, 31. avgusta. Reuter. Včeraj so 3 velike formacije nemških bombnikov trikrat poskušale prebiti londonski obrambni obroč. Vselej so se vnele ogorčene letalske bitke v znatni višini. Nad 700 nemških letal je sodelovalo v teh bitkah. Posameznim skupinam se je posrečilo prebiti se in je imel London včeraj podnevi 4 letalske alarme, ponoči pa peti letalski alarm, ki je trajal 6 in pol ur. Nemški avioni so opetovano preleteli London, ponovno je bilo slišati eksplozije visokoeksplozivnih bomb v posameznih londonskih predmestjih, pa tudi v samem centru. Včerajšnji sovražni letalski napadi so bili doslej najsilnejši poskusi prebiti se skozi zaporni ogenj v notranjost, toda protiletalska obramba je bila na visku. Uradni komunikacije pravi, da čeprav

ni bila povzročena škoda znatna, je bilo vendar precej ranjenih in nekateri smrtni slučajih. Škoda po drugih mestih je bila večja kakor v Londonu. Najgornejše letalske bitke med posameznimi letali so se vnele pri tretjem dnevnem sovražnem navalu. Pri tej priliki se je odhkovala zlasti neka kanadska eskadrilja, ki je sestrelila 10 sovražnih letal. Škoda, ki je bila povzročena včeraj nemškemu napadajočemu letalstvu, je bila znatna.

ANGLEŠKI NOČNI LETALSKI NAPADI

LONDON, 31. avgusta. Reuter. Letalsko ministrstvo je sinoči objavilo: Letala RAF so uspešno bombardirala Kruppovo tvornico v Essenu, kjer so nastale 4 velike in 2 majhni eksploziji ter požari, bencinske rezervoarje, železniška križišča, skladišča letališč in pristaniško naprave v Nemčiji, Holandski, Belgiji in Franciji. Tako zlasti bencinske rezervoarje v Gelsenkirchenu, Bottropu, Ludwigshafenu, ter St. Nazaireu. V Hamu je pilot opazil, da je zračni pritisk od bomb metal v zrak neštivilne tovorne avtomobile, kajti njih skladišče je bilo zadeto. DNB je davi objavila na radiu, da so angleški bombniki nocoj ponovili svoj zračni napad na Berlin, da je padlo nekaj bomb v samo središče, da je bilo nekaj mrtvih in ranjenih, škoda pa da je neznatna.

Tudi v Afriki se razvija vojna v zraku

RIM, 31. avg. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno poročilo: Pomorsko oporišče Nikaiba na Malti je bilo predmet preciznega bombardiranja od strani naših letalskih oddelkov. Sovražno letalstvo, ki je bilo v zraku, se ni hotelo spustiti v borbo z našimi lovskimi letali, ki so spremljala bombnike, temveč se je poskušalo izogniti spopadu. Našim lovskim letalom pa se je posrečilo s strojnimi streljati na tri sovražna letala in jih poškodovati. V Severni Afriki so naša letala, ki so prihajala v več valovih, močno bombardirala skladišča in vojaške barake, kakor tudi postajo v Marsa Matruchu in sicer večkrat. Več sto bomb je bilo vrženih na vojaške naprave, ki so bile precizno za-

dete. V Vzhodni Afriki so italijanska letala bombardirala zbirališča čet in avtomobilske kolone v Arboihaja ter pri Garisi in v Keniji. Razen tega so bombardirali letališče Binau. Na tleh je bilo uničeno eno letalo, drugi dve pa sta bili poškodovani. Vsa letala, ki so sodelovala pri teh operacijah, so se vrnila na svoja oporišča z vso posadko, čeprav je bilo nekaj letal delno poškodovanih. Eno od naših letal je uspešno izvedlo nenaden napad v Buni in uničilo en angleški avtomobil ter prizadelo težke izgube sovražniku. Sovražnik je trikrat bombardiral Mogadiscio, kjer sta bili dve osebi ubiti, šest pa ranjenih, vendar pa je gmojna škoda zelo majhna.

KAHIRA, 31. avg. Egipska uradna agen-

cija. Letalsko poveljstvo Srednjega vzhoda je javilo, da so južneafriške bombniki včeraj z bombami v neprestanih napadih razpršili in težke prizadeli veliko italijansko koncentracijo motoriziranih čet v Mogadisciu, ki so se pravkar pripravile za akcijo. Veliki, gost dim se je dvigal 3000 čevljev visoko. Znatno število motornih vozil je bilo uničenih. Navzlic protiletalskem odporu so se vsa letala vrnila. Bombniki RAF pa so napadli Massauo kjer so nastali 3 požari.

KAHIRA, 31. avg. Egipska uradna ag. Pri včerajšnjem bombnem napadu na naselbino Doro, kjer je ameriška misionarska postaja, sta bila ubita 2 ameriška državljana, 2 pa ranjena. Italijanska letala so očitno prezrla ameriško zastavo

Velike vaje sovjetske vojske

MOSKVA, 31. avg. Ass. Press. Sovjetska vojska je pričela na svojih zahodnih mejah velike vojaške vaje, pri katerih sodelujejo cele armade. Vaje vodita osebno vojni komisar (minister) Timošenko in novi šef generalnega štaba sovjetske vojske Mereškov.

WASHINGTON, 31. avg. C. B. C. Po vesteh iz Moskve in od drugod zbira Sovjetska zveza na svojih zahodnih mejah več svojih armad.

TUDI GUAJANA ZA DE GAULEA
GEORGETOWN, Britanska Guajana, 31. avg. CNP. Angleži, ki so prispeli iz francoskih posesti v Zahodni Indiji ter Guadalupa, pravijo, da je 80% prebivalstva na strani generala de Gaullea. Prišlo je tudi do spopadov med civilisti in orožništvom ter mornarji.

NA ŠVEDSKEM JE ŽE ZIMA
STOCKHOLM, 31. avg. Havas. Na Švedskem je nastopil tak mraz, kakor da bi bili v začetku zime. Ponoči je padla temperatura pod ničlo.

NEPRODANI BOMBAZ
MADRID, 31. avg. DNB. Trgovinski komisar Južne Afrike je objavil, da je koncem julija ostalo 16.930 bal neprodanega bombaža, zaradi pomanjkanja ladij pa je ostalo 27.365 bal volne. Licitacij sploh ni bilo.

Tudi pogodba Avstralija-Amerika

WASHINGTON, 31. avg. ZPV. V tukajšnjih političnih krogih se je razširila vest, da je avstralska vlada izročila vladni Zedinjenih držav Severne Amerike predlog, po katerem naj bi se sklenila med Avstralijo in USA enaka pogodba o skupni obrambi, kakor je bila že sklenjena med USA in Kanado. Kakor se nadalje zatrijuje, ta predlog ni nobeno

presenečenje, ker se je teren za tako akcijo pripravljaval po diplomatski poti že več časa med vlado v Londonu in vlado v Washingtonu. Zaradi tega je tudi gotovo, da bodo Zedinjene države predlog Avstralije sprejele in je pričakovati, da se bodo dejanska pogajanja pričela v najkrajšem času.

ŠVICA GROZI ANGLIJI S PREKINITVIJO ODNOSAJEV

BERN, 31. avg. Stefani. Predsednik švicarske konfederacije je preko angleškega poslanika vložil protest pri angleški vladi zaradi preletavanja angleških letal preko švicarskega ozemlja. Švica ne bo trpela kršitve svojega ozemlja ter bo, če se poleti ponovijo, prekinila diplomatske odnose z angleško vlado.

Pred podpisom sporazuma v Craiovi

SOFIJA, 31. avg. ZPV. Kakor zatrijujejo na poučenem mestu, so se pogajanja med Romunijo in Bolgarijo v Craiovi zavlekla samo zaradi reševanja finančnih vprašani, ki so v marsičem zelo komplikirana. V ostalih vprašanih je sporazum že v celoti dosežen. Po razsodbi na Dunaju je gotovo, da bo Romunija popustila

tudi še v tistih zadnjih vprašanih, v katerih še ni bilo mogoče doseči soglasja. Zaradi tega je zelo verjetno, da bodo pogajanja zaključena že v par dneh, ni celo izključeno, da bo sporazum podpisan že jutri, v nedeljo. V Sofiji so z doseženimi uspehi popolnoma zadovoljni.

Lavalova pogajanja z Nemci

VICHY, 31. avg. ZPV. Francoski ministrski podpredsednik Pierre Laval se je pravkar vrnil iz Pariza, kjer se je mudil štiri dni in je bil v stiku z zastopniki nemške vlade in nemške vojske. Razpravljal je z njimi o vseh aktualnih vprašanih, tičočih se sedanega položaja Francije, razmerja do Nemčije in bodočega razvoja. Pred vsem se je baje zavzemal za to, da bi se mogla francoska

vlada preseliti v Pariz in da bi ji bile dovoljene neke olajšave glede ingerence nad zasedenim ozemljem. Z nemške strani so se pa stavile baje razne zahteve glede kolonij, ki v zadnjem času prehajajo na stran generala de Gaullea. Kakšni so bili rezultati Lavalovih posvetovanj v Parizu, ni mogoče izvedeti, zdli pa se, da francoska vlada z njimi ni zadovoljna.

Rešen je zadnji teritorialni problem Podonavja

Včeraj sta velesili osi na Dunaju po brezuspešnem direktnem sporazumevanju med Romunijo in Madžarsko rešili z razsodbo transilvanski spor — Romunija je izgubila večji del Transilvanije, ki jo mora izročiti v 14 dneh Madžarski

DUNAJ, 31. avg. ZPV. Včeraj popoldne se je izvedelo, da sta se velesili osi po svojih zunanjih ministrih von Ribbentropu in grofu Ciano odločili, da rešita romunsko-madžarski spor s pravdorekom, ker direktnega sporazuma med obema strankama ni bilo mogoče doseči. Popoldne so se zbrali člani obeh delegacij in zunanji ministri v gradu Belvedere, kamor so prišli tudi zastopniki nemških in tujih listov. Ob 15.30 sta nemški zunanji minister von Ribbentrop in italijanski zunanji minister grof Ciano ob navzočnosti nekaterih članov komisij, sprejela zastopnike tiska in jim sporočila, da je bilarazsodba že izrečena in da sta jo sprejeli tako madžarska kakor romunska vlada. Ob tej priliki sta podala oba ministra svoji izjavi. Po podanih izjavah so se državniki umaknili v sosedni salon, kjer so podpisali listine o razsodbi. Uvodni dokument opisuje historiat procedure do razsodbe. Drugi dokument je pa sama arbitražna razsodba.

Rešen je zadnji teritorialni spor

DUNAJ, 31. avg. DNB. Nemški zunanji minister von Ribbentrop in italijanski zunanji minister grof Ciano sta razglasila pravdorek v razsodbi spora med Madžarsko in Romunijo pred obema delegacijama ter med zastopniki domačega in tujega tiska. Nemški zunanji minister je izjavil:

S pravkar sprejetim in razglašenim sklepom je končno urejeno važno in težko vprašanje evropske politike. Hotel bi zaradi tega v imenu Nemčije izraziti svoje posebno zadovoljstvo. Romunska in madžarska vlada sta se obrnili s prošnjo za posredovanje na vladi osi Rim-Berlin. Obe vladi sta izrazili pripravljenost, da pomagata rešiti na miroljuben način sporni problem, ki obstaja že dolgo med njima. Pri tem sta se vladi zavdale v polni meri svoje velike odgovornosti, kakor tudi lastnih interesov in potrebe, da se ohrani mir vsej jugovzhodni Evropi. Vodja Nemčije in duce Italije nista odbila tega poziva. Nemčija in Italija, ki sta z Romunijo in Madžarsko povezani z enakimi prijateljskimi vezmi, nista neposredno zainteresirani na vpraša-

njih, ki so doslej bila sporna med obema državama. Zaradi tega sta se mogli v popolni nepristranosti lotiti reševanja naloge, ki jima je bila dana ter najti izhod, ki upošteva zamotani zemljepisni in narodni položaj spornega področja. Pravdorek je pravičen in zaščituje oba dela. Obe velesili osi sta s tem znova dokazali da sta kljub poizkusom Anglije, vreči baklo požara v Podonavje, vedno pripravljene in dovolj močni, da v sodelovanju s silami tega področja preprečita razširitev vojne na to stran. Po sovjetsko-romunskem sporazumu o vprašanju Besarabije ter po tudi že doseženem sporazumu med Romunijo in Bolgarijo glede južne Dobrudže, je sedaj s pravdorekom, ki sta ga izrekli velesili osi, in ki sta ga sprejeli obe prizadeti stranki, rešen tudi še zadnji teritorialni problem v Podonavju. S tem bo nastala končno doba pomiritve v korist vseh tudi v tem delu Evrope. Trdno sem prepričan, da je s tem ustvarjena močna podlaga za obnovev trajnih in prijateljskih odnošajev med Romunijo in Madžarsko.

Doba trajnega miru in prijateljstva

Za Ribbentropom je spregovoril italijanski zunanji minister grof Ciano, ki je dejal: V času podpisa protokola, ki potrjuje od strani romunske in madžarske vlade sprejetje arbitražnega sklepa, s katerim sta Nemčija in Italija določili nove in končno veljavne meje med Romunijo in Madžarsko, bi rad v imenu svoje vlade izrazil najtoplejšo in iskreno zadovoljnost zaradi pravične in mirne rešitve spora, ki je močno ogrožal odnošaje med obema državama ter mir v podonavski kotlini. Romunija in Madžarska sta prispevali k tej rešitvi z enakim razumevanjem in željo in zato izražam priznanje daljnovidnosti in modrosti obeh vlad in njihovih državnikov, ki so popolnoma razumeli cilje miru in stalnosti, ki prevevajo politiko obeh držav osi in so poklonili zaupanje pravičnemu duhu Italije in Nemčije. Ta duh je omogočil ministru v Ribbentropu in meni, da smo prebrdili številne težave problema, v katerem so se križali zemljepisni, narodnostni in gospodarski momenti, in sva si postavila nalogo, rešiti ta problem ne samo s skrajno nepristranostjo, temveč prav tako tudi z gotovostjo, da bomo ustvarili temelje traj-

nosti ter vzajemnega obstoja v polnem zaupanju med obema narodoma, ki sta se na nas obrnila. Z današnjim arbitražnim sklepom in akcijo, ki je ta sklep pripravila in omogočila, sta Nemčija in Italija vztrajali pri svojem ravnočrtnem stališču, to se pravi, da sta se izognili možnosti, da bi konflikt, v katerem sta angažirani, zajel države jugovzhodne Evrope, ker so naši sovražniki poskušali z vsemi sredstvi razširiti vojno. Toda naši cilji so bili še bolj vzvišeni. Nam ni šlo samo za ohranitev miru v tem delu Evrope, temveč tudi za to, da naredimo ta mir trajen in varen in da mu damo tisto trdnost in varnost, ki jo je mogoče dati samo z dobrimi nameni in pravico: ter z delom, ki sta mu Italija in Nemčija vedno služili. Sedaj, ko je likvidiran spor, ki je 20 let stalno grozil, da se bo končal s konfliktom, se je začela nova doba in nov režim v odnošajih med Romunijo in Madžarsko. Režim sporazuma, zaupanja in sodelovanja, kakršnega sta Italija in Nemčija vedno želeli in kateremu Italija s svojo zaveznicjo Nemčijo jamči vso podporo in pomoč svojega trdnega prijateljstva.

Glavna določila dunajske razsodbe

Razsodba vsebuje 7 členov. Prvi ugotavlja, da je nova meja med Romunijo in Madžarska tista, ki je zarisana na priloženem zemljevidu, podrobno jo bo pa določila mešana romunsko-madžarska komisija. Drugi člen določa, da morajo Madžarom odstojeno ozemlje izprazniti Romuni tekom 14 dni po podpisu. Proceduro izpraznitve in prevzema določil madžarsko-romunska komisija. Tretji člen določa pravico opcije. Vsi prebivalci odstojenega ozemlja postanejo avtomatično madžarski državljani, razen onih, ki bodo optirali za Romunijo. Ti bodo morali v letu dni zapustiti odstojeno oze-

mlje, a smejo odnesti s seboj vse svoje premoženje. V primeru nemožnosti likvidacije, bo morala Madžarska plačati odškodnino. Četrti člen določa, da smejo tudi oni Madžari, ki so še ostali v Romuniji, v teku pol leta optirati za Madžarsko in se nato preseliti. Člen peti pravi, da morata obe državi s preostalimi Romuni na Madžarskem in Madžari v Romuniji postopati kakor z ostalimi državljani. Člen šesti in sedmi določa, da rešita vse spore, ki bi pri izvajanju sklepa nastali, Romunija in Madžarska sami, le ako se ne bi mogli sporazumeti, bosta zopet izrekli razsodbo sili osi.

Obrisi nove meje med obema državama

Podrobnosti o novi meji niso bile uradno objavljene, vendar se je izvedelo, da je nova madžarsko-romunska meja določena sledeče:

Nova meja krene z dosedanje meje ju-

ri neposredno južno od železniške proge Aradea Mare-Cluj. To slednje mesto prav tako pripade Madžarski. Od tod poteka mejna črta do točke, ki je kakih 30 km severozahodno od Torgu Mureš (Neumarkt), nato pa se mimo tega mesta obrne proti jugovzhodu, pri čemer ostane železniška proga Sighisoara-Braşov Ro-

muniji. Mejna črta se v obliki loka, poglobljenega proti jugu, pomika v vzhodni smeri vse do glavnega grebena Karpátov, odkoder poteka vse do nove meje med Romunijo in SSSR ter se pokriva s staro romunsko-madžarsko mejo iz časov pred svetovno vojno.

Odmevi dunajske razsodbe

LONDON, 31. avg. Reuter. Po poročilih, ki davi prihajajo iz Bukarešte, vlada tam skrajna depresija. Nasprotno pa vlada v Budimpešti pravi triumf. Ko sta se davi madžarski ministrski predsednik Teleki in zunanji minister grof Csaky z Dunaja vrnila v Budimpešto, ju je ogromna množica manifestantov navdušeno pozdravila. Romunska evakuacija severnega dela Transilvanije se je davi že pričela. K temu veselju pa je prevzela Madžarska nase obveze, da takoj radikalno spremeni položaj nemške manjšine na Madžarskem, ki so jo po mnenju Berlina utesnjevale

manjšinske določbe Telekijeve vlade. Nemška manjšina na Madžarskem bo imela poslej »vso možnost, da svobodno razvija svoje nemštvo«. V krajih kjer je ena tretjina nemškega prebivalstva, se bo to smelo posluževati v uradih nemškega jezika. Preurejeno bo nemško manjšinsko šolstvo in bodo smeli madž. Nemci kot madžarski državljani svobodno občevati z Nemčijo. Dovoljen jim je tudi v številčnem razmerju pristop v vse madžarske javne in upravne službe. S tem odpadejo vse omejitve, ki jih je spomladi izdala Telekijeva vlada.

Turški komentarji k razsodbi

ANKARA, 31. avg. Anatolska agencija. Včeraj popoldne je stavila Romunija svoj podpis pod listino, s katero se odpoveduje polovici Transilvanije. K temu se je obvezala še, da jo izprazni kar v 14 dneh. Oficielna romunska izjava pojasnjuje korak na ta način, da so ji k temu narekivale okolnosti. Romunija je prejela garancijo za nove meje. Po dosedaj še nepotrjenih vesteh so te garancije že podprte in realizirane na kraju tudi v vzhod-

nih delih Romunije. V londonskih političnih krogih pripominjajo, da je usoda Romunije posledica njene nestalne zunanje politike. Govori se o spremembi romunske vlade kot posledici razpoloženja romunskega prebivalstva. Nedvomno bo del prebivalstva razpoložen revizionistično. Cilj, ki sta ga hoteli doseči osovinski velesili, je bil, dobiti na vzhodu proste roke, da se bosta mogli poslej z vso silo posvetiti zahodu.

Angleške informacije z Dunaja

BUKAREŠTA, 31. avgusta. Globereuter. Radiogram. Vest o odstopu več kot polovice Transilvanije s približno 3 milijoni prebivalcev Madžarski, je izzvala med romunskim narodom grozitev. Po zanesljivih poročilih so nemške čete zbrane na jugovzhodnem koncu zasedene Poljske ter pri Pyorju. V Romuniji pričakujejo, da bodo nemške čete v primeru nemirov zasedle strateško važne kraje v Transilvaniji. Baje je prišlo na romunskem kronskem svetu do razburljivih nastopov. Nekdo da je napovedal upore, ako bi prišlo do popustitve z romunske strani brez vojne. Romunija izgubi važne žitne predele. Razen tega pridobi Madžarska zlate rudnike v Baiamari. Pretežni del romunske zahodne utrdbene črte preide na ta način v madžarske roke. Izguba Dobrudže ni v

primeri s to izgubo nič. Zato vlada v Romuniji taka potrtost.

V BUDIMPEŠTI SO ZADOVOLJNI

BUDIMPEŠTA, 31. avgusta. DNB. V budimpeštanskih političnih krogih se z največjim zanimanjem komentirajo večrajšnji sklepi. Zatrjuje se, da v popolnosti zadovoljuje madžarske zahteve. Omenja se, da dunajski sklep za bodoče omogočuje ne samo normalne, marveč tudi prijateljske odnošaje z Romunijo, kakršne so zadnjih 20 let preprečevale zahodne velesile.

GARANCIJA ROMUNSKIH MEJ

BUKAREŠTA, 31. avg. Rador. Italija in Nemčija sta podali izjavo, s katero prevzemata garancije za neokrnjivost romunskih mej, kakor so nastale po dosedanjih odstojitvah obmejnih pokrajin.

TORPEDIRANA FINSKA LADJA

HELSINKI, 31. avg. DNB. Na irskih obalah je bila torpedirana finska ladja »Ele« (3.868 ton). Utonila sta samo 2 člana posadke.

Mariborska napoved: Malo oblačno in stanovitno vreme. Toplota se ne bo mnogo izpremenila. Včeraj je bila najvišja temperatura 18,5, danes najnižja 5,4, opoldne 12,0. Padavin od včeraj 4,2 mm, od 14. do 14.11 ure je padala redka toča.

Nova iznajdba: nevidna letala

WASHINGTON, 31. avg. CNP. V ameriški vojski delajo poizkuse s posebne vrste barvo, ki dela letala nevidna, četudi padajo v snop žarometov. To so odkrili sedaj, ker so Nemci trdili, da so imeli Angleži pri včerajšnjem napadu na Berlin tako pobarvana letala.

Tekstilno delavstvo na mestnem poglavarstvu

V POSEBNEM SKLEPU ZAHTEVA DEL AVSTVO NORMALNO OBRATOVANJE, ZADOSTNO NABAVO SUROVIN IN 30 % POVISANJE MEZD

Maribor, 31. avg. Kriza tekstilne industrije v Mariboru se čedalje bolj zastruje. Tvornice krčijo obratovanje ter odpuščajo delavstvo, ker ne morejo dobiti zadostnih zalog surovin za normalno obratovanje. Danes dopoldne se je zbralo k zborovanju na dvorišču tekstilne tovarne Mauthner v Melju vse delavstvo, ki je zapustilo delo in ustavilo za četrt ure obratovanje. Tu je delavstvo postavilo zahtevo o normalnem obratovanju, zadostni navabi surovin in 45% povisavanju mezd. Zborovalci so nato izbrali posebno deputacijo, ki je odšla na mestno poglavarstvo, da predloži na tem me-

stu svoje zahteve s prošnjo, da jih poglavarstvo dostavi na merodajno mesto. Deputacija je sprejel podžupan g. Franjo Zeboč, ki ji je obljubil pomoč mestne občine. Na Rotovškem trgu pa se je medtem zbrala velika množica delavstva, ki je v duhu podpirala nastop svoje deputacije.

ZUPAN POSREDUJE V BEOGRADU

Kot smo na poglavarstvu izvedeli, se v Beogradu muči župan dr. Juvan, ki na odločujočih mestih posreduje: 1. radi križe v tekstilni industriji in 2. radi perečega vprašanja prehrane prebivalstva.

Problem naše konjunktturne industrije

Slovenci, zlasti Mariborčani, smo se v letih po svetovni vojni ponašali z razvojem nove industrije, ki nam je, kakor smo zatrjevali, ustvarila nove eksistenčne temelje za tisoče in tisoče slovenskih delavcev ter njihovih družin. S posebnim poudarkom smo tudi naglašali, da je dobil Maribor izrazito industrijski značaj in da je vsa njegova bodočnost v industriji.

Kakor v večini primerov, smo gledali tudi na vprašanja te industrije z nerealnimi očmi. Silno redki so bili med nami tisti, ki so že spočetka opozarjali na nevarnosti, ki bi utegnile sčasoma nastati za nas iz te bujne, popolnoma nepričakovane nove industrializacije. Ti redkoštevilni realisti so opirali svoj skepticizem predvsem na dejstvo, kateremu drugi niso posvečali nobene, ali vsaj ne pomembne pozornosti, na dejstvo namreč, da je zrastle pri nas v povojnih letih skoraj izključno samo konjunktturna industrija in da so nam tudi to ustvarili več ali manj brez izjeme brez domovinski tuje, ki jih na naše ozemlje in naš narod ni vezalo nič drugega, kakor samo in edino pohlep po velikem in naglem zaslužku.

Sedaj, ko je nastala nevarnost, da bi utegnili nagli in veliki zaslužki vsaj za neko dobo usahniti in bi bilo mogoče to industrijo ohraniti za bodočnost le z žrtvami, pa pričenjajo uvidevati tudi nekdanji lahkomišljeni navdušenci, kako se gospodje, ki so nas nehadoma osrečili s svojo podjetnostjo, polagoma pripravljajo na novo selitev za novimi konjunkturami, nam pa grozi nevarnost, da nam bodo v spomin na tovarne, v katerih so desetletja našli vsaj skromni zaslužek, ostale le puste, prazne stavbe, neuporabne za kateri koli pametni namen. Sedeži vodstev teh industrij so itak že večinoma odromali na jugovzhod, kar je bilo že prvi znak za ono, kar lahko v dolednem času še sledi. Še celo prav v zadnjih dneh smo doživeli, da je ena izmed naših velikih tovarn prešla navidezno v novo lastništvo, s čimer je prišel tudi sedež podjetja avtomatično iz Maribora in sploh iz Slovenije.

Ako torej sedaj pogledamo na to našo povojno industrijo v Sloveniji, moramo priznati, da je podobna sejmarju, ki nima stalne trgovine, ampak romā s svojim kramarskim vozom od kraja do kraja in se ustavi v vsakem le ob času sejma, t. j. ob času kupčijske konjunkturre. Ali smo pa mogli od ljudi, ki so to konjunktturno industrijo pri nas ustvarili, sploh pričakovati kaj drugega? Ali smo morda mogli misliti, da bodo zaradi naših interesov ostali pri nas za vse večne čase, naj se konjunktura tudi zniža ali celo začasno usahne? Nikakor! Kakor so nepričakovano prišli, lahko tudi nepričakovano odidejo, kakor nomadi s svojimi čredami, ki se, ko njihova živina pašnike popase, neutegoma odsele drugam. Za nomadi ostanejo prazna tla, za selečo se konjunktturno industrijo pa zapuščenost, nanaglomā zgrajene zgradbe in tisoči za trenutek zavaranih ljudi brez eksistence.

Ako bi se bili pravočasno tega zavedali, ako bi bili od začetka verjeli tistim redkim realistom, ki so nas na to opozarjali, in če bi bili končno samo malo podjetni, kar Slovenci žal nismo, bi bili v povojni dobi lahko dobili prav isto industrijo iz lastnih rok, ki pa ne bi bila samo konjunktturna in selilna. Izgovor, da ni bilo za tako industrijo doma kapitala, je več ko prazen. Z ustanovitvijo domačih družb ali zadrug in ob sodelovanju domačih denarnih zavodov bi bili lahko postavili temelje tovarnam, ki bi se bile v teh dosedanjih letih enako razvile in razrastle, kakor so se te, ki so nam jih zgradili tuje.

Sklicevanje na tuji kapital, ki da je prišel od zunaj, je v veliki večini primerov bajka za nevedneže. Poznamo velika industrijska podjetja, ki so bila ustanovljena in zgrajena dejansko izključno samo s krediti pri naših denarnih zavodih. Tuji gošpodje so dobili osnovni kapital v obliki kreditov naših zavodov res na podlagi garancij od zunaj, toda to na stvari ničesar ne spremeni. V našo državo je prišla samo garancijska listina. Stvar-

ni kapital smo dali mi, in posojila so od prve do zadnje pare plačali samo že v Jugoslaviji pridobljeni zaslužki. Vse, kar se je pozneje še investiralo v dograditve in razširitve obratov, je izviralo prav tako do zadnje pare iz teh zaslužkov. S čigavimi sredstvi so torej bila dejansko zgrajena ta podjetja: 1. s krediti naših lastnih denarnih zavodov, 2. z žulji naših lastnih delavcev. Kapital, ki se seli, je torej bil iztež iz našega naroda, dali smo ga mi sami tujcem, da ga lahko spet odnesejo od nas, kadar se jim bajni zaslužki znižajo in se jim odpro drugod nove možnosti zopetnih bajnih zaslužkov.

Toda s tem, da to ugotovimo, da razbijemo iluzijo, v kateri smo tako neskrbno nekaj let živeli, nismo še niti za piko rešili problema, ki se s tem pojavlja in grozi s katastrofo. Ta konjunktturna industrija nam je ustvarila na tisoče in tisoče industrijskega proletariata, ki mora izgubiti z njo vsako eksistenčno možnost, kajti tja, od koder je prišel, se ne more nikdar več vrniti. Eksistenco mu je mogla v domovini ustvariti samo industrializacija in ona edina mu jo lahko tudi ohrani. Življenje v Sloveniji je v sedanji strukturi brez te industrije nemogoče, saj nam le ona more nuditi zaposlitev onih tisočev, ki so bili zaradi

tesnosti na rodni kmečki grudi odrinjeni z doma in jim je ostalo na izbiro le dvoje: 1. ali da gredo v domačo, ali 2. v tujo tovarno, kje izven slovenske domovine, v Evropi ali v Ameriki.

To pa je problem, ki presega okvir svobode kapitala in zasebne lastnine! To je problem naše narodne eksistence, zato javni, narodni in državni problem, ki ga je treba tudi samo s tega zrelišča rešiti. Ali imamo ljudi, ki se zavedajo, kaj je njihova dolžnost? Ali imamo ljudi, ki bodo mogli, znali in hoteli — hoteli, to je najvažnejše! — razumeti duh novega časa, ki pometja s sistemi, ki so edini mogli roditi potujočo konjunktturno industrijo in brez vsake moralne in socialne odgovornosti pehati v pogubo tisoče in tisoče človeških eksistenc? S stari liberalnimi metodami se taki problemi ne dajo več reševati in tudi jih ni mogoče prepuščati usodi! Razmere in čas zahtevajo, da posežemo v obrambi eksistence tisočev in tisočev našega naroda po radikalni proceduri in izdamo odredbe, ki bodo konjunktturno industrijo spremenile v trajno in v resnici našo, v industrijo, ki ne bo vezana na nas samo po svojem zaslužku, ampak tudi po svoji odgovornosti!

Politične emigracije v zgodovini

Politične emigracije so skupine izseljencev, ki zapuščajo svojo domovino, v kateri vlada tak režim in taka politična tendenca, ki jim ne nudi možnosti za življenje ali pa jih čisto enostavno izganja. Izganjanje skupin iz verskih ali rasnih razlogov spada ravno tako v politično emigracijo. Ločimo več vrst politične emigracije. Zato je predvsem važno, kateri sloj emigrira. Plemiška in meščanska emigracija se tudi po metodah močno ločita od kmetске ali proletarske. Najbolj znana plemiška emigracija je bila emigracija francoskih aristokratov 1789. I. Podoben značaj je imela belogvardejska I. 1917. Za te emigracije je značilno, da je emigriral ves razred. V kolikor pa so deli ostali, so enostavno dezertirali, pustili naslove itd. ter se pomешali z vladajočim razredom. Ravno v tej splošni emigraciji pa je bila moč aristokratov. Bili so vsi skupaj, imeli možnost popolne povezanosti itd. Plemiška emigracija se vrne, kadar se narod naveliča revolucije, če mu ni nudila pričakovanega izboljšanja ali pa če je doživela vojaški poraz (na pr. Francija 1815.).

Redka je emigracija tlačnih množic.

Delavci, kmetje, tkzv. mali človek, ostanejo doma ter se na zunaj prilagodijo novemu redu. Izjema so na pr. irski kmetje, ki so se v 19. stol. v množicah selili v Ameriko. Oni so bili tudi v stalni borbi z angleškimi oblastniki ter podpirali z vsemi sredstvi domači odpor. Navadno pa se izseljene široke množice polagoma prilagodijo novi domovini in živijo z njenimi skrbmi. Tako je bilo tudi pri židovskih emigracijah. Na pr. židovska emigracija v križarskih vojnah iz Nemčije na Poljsko ali 1492. iz Španije. Ohranili so sicer jezik prejšnje dežele, ni pa bilo z njimi nobenih političnih vezi.

Navadno emigrirajo tudi pri ljudskih političnih gibanjih voditelji, parlamentarci, strankarski funkcionarji, vidnejši javni, književni delavci in podobno. Njihova prizadevanja so tu namenjena ohranitvi tesnih vezi z gibanjem množic doma. Mnogokrat pa so tudi žrtve svojih iluzij o gibanju v domači državi, ki živi v resnici le v njihovih željah in upih. Tak primer nudi angleška republikanska emigracija po 1600. po vrnitvi Stuartovcev v London. Zbirala se je okrog ge-

Centralizacija ali decentralizacija v gospodarstvu

Inž. B. S.

KAKŠNE REFORME?

Opredelili smo se torej za reforme v pogledu vodstva državne ekonomske politike. Sedaj se pa pojavlja pred nami vprašanje, v kateri smeri naj te reforme razvijamo in iščemo, ako v svojem lastnem interesu ne želimo škodovati že poudarjenemu načelu gospodarske skupnosti, ehotnosti in solidarnosti celokupne Jugoslavije.

Rešitev moramo iskati po poti različni od one, ki je doživela svoj polom. Ako ni naš centralizirani administrativni aparat vključ odrejenim splošnokoristnim sklepom in načelom mogel vršiti svoje funkcije v zadovoljstvo vseh delov države, ako torej ob izpolnjevanju splošnih nalog ni zadovoljil posebnim, potem je on za to nesposoben. Zato pa moramo ustvariti take posebne ustanove, ki bodo osno vane sicer v glavnem v in interesu poedi njih sestavnih delov države, vendar s svojim delom uresničile skupne smote. Na ta način se bomo morda po drugi poti hitreje in bolj približali enemu in istemu cilju: stvarni harmoniji med posebnimi in skupnimi interesi (pokrajinskimi in državnimi). Praktično izvajanje gospodarske politike, ki bo iz tega sledilo, bo nedvomno vzpostavilo potrebno gospodarsko soglasje in solidarnost čije pomanjkanje ni v gospodarstvu nič manj kričeče kot na političnem polju.

NAČELA NOVE ORGANIZACIJE

Glavno vodstvo gospodarske politike,

ki naj določa smernice za vso državo, mora na vsak način ostati skupno in enotno. Isto velja za vodstvo naše trgovinske politike. Ako tega ni, potem imajo prav oni, ki trdijo, da brez enotnega vodstva ni enotnega gospodarskega področja. Toda za praktično izvajanje tako donešenih sklepov naj se ustanovijo posebne ustanove sledstveno individualnim političnim edincam, s katerimi nam je računati. Te slednje morajo biti v svojem delu podrejene prej navedenim glavnim državnim ustanovam. Manjše organizacije bodo na eni strani bolje poznale svoje ožje razmere, bodo zainteresirani bolj dostopne, a z druge strani bodo bolj zastopale določene gospodarske interese svojih področij in ob njihovem sodelovanju bodo centralne ustanove pravičnejše razdeljevale vsa gospodarska bremena, ugodnosti, koristi in možnosti, ki jih bodo dosegle.

Seveda morajo posebne ustanove strogo paziti, da je njih delovanje koristno samo v kolikor se bodo znale na pravičen način podrežati skupnim smotrom naše državne gospodarske politike. Zavedati se morajo, da tvorijo vez med deli in celoto, a v slučaju potrebe jim mora biti interes celote prvenstven. V skupni državi ne bo ob uničenem slovenskem gospodarstvu moglo cveteti ne hrvatsko ne srbsko gospodarstvo, še manj pa obratno. Usodna povezanost Slovencev, Srbov in Hrvatov nas sili, da skupno

Od 31. avgusta do 9. septembra 1940

Ljubljanski velesojem

Razstava industrijskih in obrtniških izdelkov. Posebne razstave: Pohišstvo, mala obrt, turizem, motorna in jadralna letala. Zaščita pred napada iz zraka, zobna tehnika, naša vsakdanja prehrana, cvetje in povrtina, perutnina, kuncji, golobi, likovna umetnost.

Zabavišče — Toti teater — Tekma harmonikarjev 8. IX. — Zrebanje daril za obiskovalce

Polovična voznina na železnici in parnikih

Na postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za din 2.—

nerala Ludlowa. Ni spoznala svoje osamljenosti. Industrijskega delavstva tedaj ni bilo, kmetje in obrtniki se niso brigali za politiko. Njihovo demokratsko gibanje ni bilo narodno. Cromwell in monarhija so zbrisali vse njegove sledove. To pa je opazil po revoluciji 1688. tudi Ludlow, ki je prišel do spoznanja, da je bila ta revolucija oligarhična ter spet emigriral. Podobno se je zgodilo tudi demokratični emigraciji po 1. 1849., ki je iz Evrope emigrirala v Anglijo. Revolucionarne demokracije tedaj več ni bilo, zato so ostali emigranti osamljeni. Obstajal je samo meščansko-konstitucionalni liberalizem in celovsko socialistično gibanje delavstva.

Čisto drugačno in aktivno vlogo je imela revoluc. ruska emigracija od 1880. pa do 1917. Voditelji ruskih socialnih re-

— Pri zaprtju, motnji v prebavi, vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne „Franz-Josef“ grenčice. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

volucionarjev in socialdemokratov so bili v resnici zaupniki ruskih delavcev, kmetov in intelektualcev. Poglavitna razlika med rusko in prejšnjimi emigracijami je ravno v tem, da je bila tesno zvezana s stvarno obstoječim gibanjem v domači državi. Emigranti so tudi stalno menjavali delo im bivanje doma in v inozemstvu. Tako so avtomatično prevzeli vodstvo revolucij 1905. in 1917.

Nemška politična emigracija po 1. 1933. ima dva elementa: masovno emigracijo židovskega meščanstva, politično, ker je nastala iz političnih pobud — in emigracijo voditeljev, ki obsega emigracijo nemških demokratov v najširšem pomenu besede. (Po »1940«)

delimo dobro in zlo.

To je reforma organizacije vodstva naše ekonomske politike, kakršna nam je potrebna. Bistvo je: enotnost legislativne oblasti, a decentralizacija izvršne oblasti v področju gospodarske politike. To je koristna in realna sredina med dvema ekstremoma, ki jo razmere, čas in izkustva stavlja pred nas kot najboljšo.

S tega stališča in v kolikor bodo tem smotrom služile nam sedaj se pojavljajoče nove hrvatske ustanove (»Pogoda«, Odsek direktorije za zunanjo trgovino itd.) ne povzročajo takih skrbi kot onim, ki istovetijo enotnost gospodarskega področja z gospodarskim centralizmom. Želimo, da bi tudi Slovenci s skupnimi naporii ustvarili potrebne velike gospodarske ustanove, posebno dve danes najnujnejši: tako, ki nam bo omogočila primerno ukapljanje v obstoječi odnosno pripravljajoči se sistem zunanje trgovine in tako, ki nam bo omogočila primerno uveljavljanje v pogledu naše prehrane ter razpečavanju morebitnih agrarnih viškov. Če to napravimo, se nam ni bati posledic, ker s tem gospodarskega področja na katerega enotnosti smo vprav Slovenci še posebno interesirani, ne razbijamo temveč mu le še bolj izpopolnjujemo njegov organski sestav. Nevarnost je pa če tega ne bi napravili, da bomo v tem slučaju ob sedanjih razvojnih tendencah v marsičem potisnjeni ob stran.

Novice

Ko se bodo znova odprla šolska vrata

Šola mora vzgojiti mladino, ki bo prežeta z domoljubjem in ljubeznijo do rodne zemlje

V burnem in nemirnem ozračju pričemo prihodnji teden novo, trindvajseto šolsko leto v dobi naše narodne in državne svobode in skupnosti.

Odprla se bodo zopet vrata naših ljudskih šol, vrata kulturnega in prosvetnega dela naše vasi, vrata šole kot vzgojiteljske in učiteljske vsega naroda, ki tvori graniten temelj naše državne in socialne zgradbe.

Ta trdnost narodnega temelja se doseže z vzgojo mladine, ki leto za letom odrasča in se vključuje v narodni kolektiv ter ga s svojim znanjem in delom izpopolnjuje in utrjuje. S stališča, kakšna bo popotnica, ki jo bo dobil otrok, ki vrašča v skupni narodni in državni kolektiv, je treba, posebno dandanes, gledati vse aktualne probleme celokupne vzgoje in naše ljudske šole sploh. Stremeti moramo, da bo naša mladina dobila globoko znanje, da bo trdna in neomahljiva v na-

rodni miselnosti in prežeta z duhom domoljubja ter ljubeznijo do rodne grude in materinskega jezika.

V vzgoji mora izginiti oni podzavestni strah, da bo bodočnost razrahljala temelje naši narodni in državni zgradbi; prevladovati mora duh in trdna vera v novo, lepše življenje družbe.

Mladina mora vraščati v sodobno razvijajočo se miselnost, premišljevat o sodobnih življenjskih problemih, z eno besedo, mladina naj se uči objektivno spoznavati vse, kar se dogaja okrog nje.

Vzgojitelj, ki se je poglobil v probleme vzgoje, v probleme sociologije in biologije, ne sme danes cokolati po že izhojenih poteh preteklosti, temveč mora tok vzgoje usmerjati na podlagi vseh sposobnosti mladine v ono smer, ki je danes gonilna sila vsega življenja. Mladina mora danes biti brezkompromisna,

borbena za narodne in socialne ideale in kritično presojati oni prepadi, ki obstaja med preteklostjo in realno sedanjostjo. Vzgojitelj, ki se je poglobil v izsledke najnovejših vzgojnih znanosti, mora prisluhniti utripu mladine, ki je uho človeštva in ki stahno prisluškuje vsem notranjim procesom in spremembam v velikem sklopu in zamotanem organizmu člo veške družbe. Vsa vzgoja mora temeljiti na stvarnih, praktičnih, istinitih potrebah naroda.

Predvsem pa naj nam bo vzor »pošten človek«, ki ima vse vrline, potrebne sodobni družbi. Ta naloga naj se izlije v znano Levstikovo, za naše čase posebno pametno in pomembno misel:

»Pošten človek vse laže pretrpi nego očitek, da je izdajalec svojega naroda!«

Vilko Kolar.

Celje

Tragična smrt 12 letnega fanta

V četrtek okrog 21. se je na drž. cesti pri Drešnji vasi pri Zalcu zgodila tragična nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. 12 letni posestnikov sin Pavel Gluhak iz Vrhov pri Desiniču je bil zaposlen pri veleposestnici Tereziji Šribarjevi v Drešnji vasi z obiranjem hmelja. V četrtek zvečer se je peljal hlapec Šribarjeve z vozom od doma. Gluhak se je z dve m' atovarišema obesil zadaj za voz. Na cesti jim je iz Celja privozil nasproti tovrstni avto trgovke Kedlove iz Gaberja

pri Celju, ki ga je šofiral šofer Franc Kelemina. Ko je Gluhak opazil luč od avtomobila, je skočil z voza na levo stran ceste tik pred avtomobil. Avto je dečka zadela v desno senco, da mu je počila lobanja, zlomil si je tudi levo nogo in dobil poškodbe po obrazu. Bil je na mestu mrtev. Ko je došla komisija ugotovila dejanski stan, so truplo nesrečnega mladeniča prepeljali v mrtvašnico žalskega pokopališča.

DOGRADITEV PLANINSKEGA DOMA POD TOVSTOM

Mestna občina bo sedaj dogradila planinski dom pod Tovstom in ga izročila svojemu pravemu in prvotnemu namenu. O najmanjši dograditve te izletniške postojanke v bližnji celjski okolici se je po časopisju že mnogo pisalo. Dom bo dograjen še letošnje jesen in otvoren.

OBRATOVANJE PEKOVSKIH MOJSTROV

Uprava združenja pekov v Celju nam sporoča, da so peki na širšem sestanku 29. t. m. sklenili, da vsled podražitve moke in režijskih stroškov ne morejo več dati preprodajalcem kruha in peciva 10% namečka, kar je tudi svoj čas kr. banska uprava določila. Nadalje bodo pobirali pevkli za pečenje prirešenega kru-

Vredno posnemanja!

Priobčujemo zanimiv dopis, ki ga je idealen narodni delavec in gospodarstvenik naslovil Tvornici za dušik d. d. Ruše o najmanjši potrebi intenzivnejšega gnojenja. Ta dopis se glasi: »V več kakor 40 letni praksi kmečkega mlina sem prišel do prepričanja, da pridela naš poljedelec mnogo premalo in to še kvaletifno zelo slab pridelek. Temu nedostatku odpomoči je najvažnejša naloga vsake agrarne politike in prvi pogoj vsakega gospodarskega napredka v agrarni državi. Potrebujemo torej prvovrstno seme in najboljše gnojilo v povsem zadostni množini. Da si naš obubožan kmet tega ne more spraviti sam, je povsem jasno; torej mu morajo priti drugi na pomoč. Država tega doslej ni storila, vsaj ne v zadostni meri, in v doglednem času menda tudi ne bo. Ker pa se s tem vendar enkrat mora začeti, sem se jaz sam odločil, da omogočim vsem svojim odjemalcem, ki pri meni redno meljejo in zamenjujejo, praktičen poskus z najboljšim semenjem in umetnim gnojilom. Vsak moj odjemalec dobi od mene brezplačno neko količino najboljšega semenja, ki zadostuje za 100 m² kakor tudi potrebno količino umetnega gnojila s točnimi navodili za porabo. Ta poskus bo v večini slučajev imel tako dober uspeh, da bo marsikaterega napotil prihodnjic posejati svojo zemljo z najboljšim semenjem in uporabiti vsa umetna gnojila, ki so v danem slučaju potrebna. Večinoma bo seveda potrebno v to svrhu dati poljedelcem kredita do prihodnje žetve. Poleg te akcije, ki je moja zasebna zadeva, pa predlagam, da se ta poskus naredi v okviru ene cele vasi, vsake občine. Oblast bi naj coločila eno vas, v kateri morajo pod kaznjivo vsi posestniki narediti isti zgoraj navedeni poskus s semenjem in gnojilom.«

Ta dopis zavednega mlinarja iz naših Slovenskih goric dokazuje, da med našim narodom vzklikja smisel za načrtno in dirigirano gospodarstvo. Ali pa se bo našlo v vsaki občini širom Slovenije dovolj mož, ki bodo po lastni iniciativi hoteli zahivati rokave in začeti z delom na pospeševanju našega kmetijstva kot je tukaj predloženo?

ha za hleb ali štrugo do teže 2 kg 2 din, od 2 do 3 kg 3 din, preko 3 kg pa 4 din. Končno so peki sklenili, da odslej ne bodo zavijali strankam kruha in peciva v papir in prosijo stranke, da prinesejo papir ali vrečice s seboj.

c Četniki celjskega okrožja se udeležijo odkritja spomenika kralju Aleksandru I. 6. septembra v Ljubljani korporativno.

c Upokojeno učiteljstvo iz Celja in okolice se sestane z upokojenimi tovariši iz Maribora in okolice v sredo 4. septembra, ob 11:25 v Slovenski Bistrici. Odhod iz Celja ob 10:00.

c Cene svinj. Na tržišču v mestni klavnici so se dne prodajali zaklane prvovrstne svinje po 18:50 din in drugovrstne po 17:50 din kg. Za prihodnje dni pa napovedujejo trgovci, ki dovažajo svinje v mestno klavnico se zvišanje cen na 20 din za kg. Pričakovati je torej zopet dvig cen slanine in masti.

c Klopotei so se pričeli oglašati raz veselih vinorodnih gričev okrog našega mesta.

c Zetev smrti. V celjski bolnišnici sta umrli: 67 letna preužitkarica Jera Jerič iz Rogatica in 64 letna vdova po ravnatelju Ivka Simunič iz Zagreba.

c Zadeva s poprom in papriko. Včeraj smo poročali o trgovskem zastopniku Hugonu P., ki je prodajal poper in papriko, zahteval večja naplčila, blaga pa ni dobavil. P. se piše Pöschl. Pri svojih trgovskih zaključkih se je skliceval na nekoga gospoda iz Ljubljane. Ko se je polici-

ja v Celju obrnila za pojasnilo na dotičnega gospoda, je izjavil, da nima z zadevo nič opraviti, pač pa je poročal, da je od opeharjenih naročnikov dobival vprašanja, zakaj blaga ne dobavi. Pöschla so izročili sodišču.

* Glasbena Matica v Celju. Vpisovanje vseh gojencev bo od 2. sept. dalje.

* Zrebanje loterije LKB v Celju bo v nedeljo, 8. septembra. Segajte po srečkah, ki stane komad 5 dinarjev.

c Mariborsko cesto bodo tlakovali. Gradbeno ministrstvo je dovolilo modernizacijo in tlakovanje Mariborske ceste od rudarske šole skozi Gaberje do Ceste na pokopališče na Sp. Hudinji. Cesto bodo tlakovali z granitnimi kockami in zalili stike z asfaltom. Stroški bodo znašali okrog 1.800.000 din. K tej vsoti bo prispevala tvrdka Westen 500.000 din, ostali znesek pa bo krila državna uprava. V kratkem bo razpisana licitacija. Obenem bo mestna občina tlakovala hodnik za pešce ob cesti.

c Naknadno vpisovanje v zavodu šolskih sester v ljudsko in meščansko šolo ter otroški vrtec bo v ponedeljek, 2. sept., od 8.-12.

c Zadnja seja občinskega odbora bivše okoljske občine. Včeraj je minilo pet let, ko se je zadnjič sestala z zgodovinski občinski seji takratni občinski odbor okoljske občine. 6. septembra pa bo poteklo 5 let, ko je občina Celje-okolica, ki je obstajala 85 let, prenehala obstajati. Tega dne je bila razglašena občina Veliko Celje in imenovan njen prvi mestni svet.

c Patronatij sv. Danijela se bo jutri obhajal v opatijski cerkvi. Ob 7. in 10. bosta slovesni službi božji, zvečer ob običajni uri pa slovesne večernice.

c Hmeljarke odhajajo. Ker je hmelj v veliki meri že obran, hmeljske obiralke vsak dan odhajajo zopet na svoje domove. Zanimivo jih je opazovati pred trgovinami, kako opazujejo izložbe, preštrevajo denar in preiščujejo, kaj najpotrebnejšega bi kupile sebi in svojem za spomin. Privoščijo pa si tudi druge malenkostne dobrote, ki jim doma niso dosegljive. Ko se tako z vsem potrebnim preskrbijo, si na postaji pri odhodu vlakov še zapojejo veselo pesem in se razidejo v razne smeri ter si želijo veselo svidenje prihodnje leto.

c Nočno lekarniško službo ima od 31. avgusta do 6. septembra lekarna »Pri Križu« na Kralja Petra cesti.

c Zdravniško dežurstvo za člane OUZD ima jutri zdravnik dr. Drago Hočvar, Kolencova 4.

Ljubljanski jesenski velesejem odprt

Ljubljana, 31. avgusta. Danes dopoldne je bil slovesno odprt velesejem pod geslom »Ljubljana v jeseni«. Slovesnosti so prisostvovali kraljev odposlanec general Fer. Janež, zastopnika vojnega in trgovskega ministra, konzularni zbor, ban dr. Natlačen, predsednik mestne občine Dr. Adlešič, predstavniki oblasti, gospodarskih in kulturnih ustanov ter drugi odlični gosti.

V svojem pozdravnem govoru je predsednik velesejmske uprave g. Avgust Praprotnik orisal nevshečne okolnosti, v katerih je prirejen letošnji jesenski velesejem. Dolgotrajna vojna, ki se vodi med največjimi vojaškimi in gospodarskimi silami, posega globoko tudi v življenje nevtralnih držav na jugovzhodu Evrope ter povzroča zlasti njihovemu gospodarstvu velike težave in ga stavlja pred najtežje probleme. A naša država Jugoslavija hoče sredi vseh teh težav živeti in vztrajati. Vztrajati, delati in živeti, to je geslo in vodilo za nas vse. V nujni solidarnosti izvršuj v teh

usodnih časih vsakdo svojo dolžnost v najpopolnejši meri. Gospodarskemu človeku pa sredi vojnega uničevanja pripada prevažna naloga, da vztraja pri svojem delu, da gradi dalje in ustvarja nove dobrine. Za naše gospodarsko življenje je daljnosežne važnosti ljubljanski velesejem, ki nam podaja sliko naše gospodarske sposobnosti in tvornosti, ki je afirmacija naše gospodarske volje in moči ter manifestacija naše gospodarske in kulturne solidarnosti. G. Praprotnik je zaključil svoj govor s trikratnim živijo na Nj. Vel. kralja Petra II. pokrovitelja velesejma. (Navdušeno vzklikanje, godba zasvira državno himno.)

Nato je ban dr. Natlačen odprl jesenski velesejem, želeč mu najboljših uspehov.

Po končani slovesnosti so si udeleženci ogledali razstave.

Letošnji jesenski velesejem obsega poleg razstave industrije in obrti, ki sta predstavljene v splošnem oddelku, in

DVA BREZMESNA DNEVA mesto dosedanjih treh bo predpisovala nova uredba o štednji živil, ki jo pripravljajo v Beogradu, kakor poroča »Jugoslovanski kurir«. V poštev bi prišla četrtek in petek. Kakor znano so imeli v banovini Hrvatski tudi doslej samo dva brezmesna dneva.

VLOM NA BLEDU

Neznani vlomilec je vlomil v noči na petek v podružnico ljubljanskega trgovca z zlatino, srebrnino in urami A. Božiča na Bledu ter odnesel mnogo zlatnine, prstanov, ur, zapestnic itd. Sodijo, da so mu morale biti prilike dobro znane, ker se jasno kaže, da je izbiral le najdragocenejše predmete. Škoda še ni točno ocenjena. Ljubljanski trgovec A. Božič razpisuje nagrado din 10.000.— za onega, ki bo prvi izsledil in prijavil vlomilca.

PREMESTITVE UCITELJEV IN UCITELJIC V PREKMURJU

Nekaj učiteljske zapuščice Prekmurje, ker so premeščene drugam, tako Bezičič Julija iz Kupšinec na Cven (Ljutomer); Lesar Neža iz Vel. Polane v Loški potok (Kočevje); Lesar Marjeta iz Male Polane v Loški potok (Kočevje); Pavlin Marija iz Lipe v Vrhpolje (Kamnik); Rous Marjeta iz Srednje Bistrice v Hotič (Litija); Zmave Gabrijele iz Lipe na Kapelo. Potem je še nekaj »notranjih« premestitev: Kranjc Jožef iz Kobilja v Turnišče; Lipay Gabrijele iz Domanjšovec na Tišino Škerbinc; Kranjc Franciška iz Trnja na Cankovo. V Velko Polano je prestavljen Klemen Franc iz Malega-Carskega (vardarska banovina).

Ptuj

p Odlikovan je bil z redom sv. Save IV. stopnje vršni katastrski inšpektor Osolce France, šef katastrske uprave v Ptuj.

p Ptuj pogreša ekspozičuro borze dela. Ptujski okraj je eden izmed največjih okrajev, ki šteje preko 80.000 prebivalcev. To področje ima agrarno-pasiven značaj predvsem v Halozah in Slov. goricah. Tukaj prebivajo v večini mali ljudje, ki jih ne more preživljati zemlja, zato si iščejo kruha drugod. Pri tem pa se v Ptuj močno pogreša urad, ki bi naj posredoval za delo odvisnemu prebivalstvu. V Ptuj so že svoječasno uvideli, da je treba nujno rešiti to perečo vprašanje. Za ustanovitev ekspozičure borze dela je bil že odobren kredit, toda kljub temu se ni danes v Ptuj tu te prepotrebne ustanove. Delavske strokovne organizacije si bodo morale prizadevati, da bo Ptuj dobil ekspozičuro borze dela.

p Nesreča. V tovarni strojil v Majšpergu se je prevrnila posoda z vrolo tekočino na 35 letnega delavca Belo Leopolda. Opeknel se je po vsem telesu in so ga oddali v bolnišnico.

o Rudarska godba v Velenju je proslavila 20 letnico obstoja. Med jubilejnim koncertom, katerega je godba izvajala na svojih prireditvi, se je tajnik društva g. Kurnik Tone spomnil ustanovitelja godbe skladatelja g. Frana Koruna-Koželjskega. Sedanji kapelnik godbe g. Miško Letonja je dvignil godbo na dostojno višino. Po koncertu se je razvila zabava, pri kateri je gostovalo tudi godbeno društvo »Zarja« iz Soštanja, ki praznuje 1. septembra 15 letnico svojega delovanja.

o V velenjskem premogovniku se je vdrila plast premoga in pokopala pod seboj 38 letnega rudarja Stropnika Jerneja iz Prelog pri Velenju. Ponesrečenec je bil pripeljan v slovenjgraško bolnišnico, a je podlegel težkim notranjim poškodbam.

o Grajski kino v Soboti predvaja od nedelje do torka dramo »Zabloda«.

specialne razstave pohištva ter stanovanjske opreme še naslednje posebne razstave:

Razstava turizma, ki jo prireja Zvezi za tujski promet v Ljubljani in Mariboru.

Razstava motornih in brezmotornih letal ter modelov, ki jo prireja Aeroklub »Naša krila« v Ljubljani;

»Aktivna in pasivna obramba pred napadi iz zraka«, organizirana od Zaščitnega urada mestnega poglavarstva v Ljubljani;

Razstava zobne tehnike, prirejena od Društva zobnih telnikov v proslavitev 30-letnega jubileja;

»Naša vsakdanja prehrana«, ki je prireditelj Zveze gospodinj;

»Razstava cvetja in zelenjave«, ki jo prireja Vrtnarski odsek Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani.

Razstava perutnine, golobov in kucev, ki jo prireja društvo »Rejec malih živali« v Ljubljani ter

Razstava likovne umetnosti naših likovnih umetnikov.

Maribor

Pred zatvoritvijo Mariborskega otoka

Otok bodi pravo ljudsko kopališče!

Letošnje vreme kopalcem ni bilo naklonjeno. Že več let nismo imeli tako muhastega vremena. Dopoldnevi so bili kolkor toliko še sončni, okrog enajste ure so pa skoraj sleherni dan prihajali izza Sv. Urbana ali Pohorja grozeči oblaki, ki so preganjali ali vsaj odvrčali kopalce od osvežujočega kopanja.

Pa te že pri vrodu na otok ovirajo, namreč pri blagajni, kjer se ob večjem posetu moraš tako rekoč boriti za vstopnico. To mučno nastavljanje pa povzročajo dostikrat kopališčni gostje sami. Nekateri plačujejo kopalne listke, torej samo nekaj dinarjev, kar s stotaki, namesto da bi prinesli že naštetih drobšč s seboj. Pa bi izostala marsikatera ne-

všečnost za druge kopalce, ki stotakov niti nimajo.

Sonca je bilo letos sploh malo. Mnogokrat so morali kopalci, največkrat ob popoldnevih, kar po več ur vedriti. V oblačilnici pa ti nagaja in ogroža zdravje večni prepri. Nagajivo vreme je vse to še stopnjevalo.

Samo še nekaj dni pa bodo vrata k Mariborskemu otoku za letos zaprli. Na kopališče pa ne smejo pozabiti njegovi skrbniki. Treba je omogočiti bolj urejeno izmenjavanje vode v jarnih ali bazenih. Dosedanji način je pač še jako pomanjkljiv. Toplega sonca in čistega zraka nam poklanja dobrotljivo nebo, vodo, ki popolnoma ustreza zdravstvenim pred-

pisom, pa kopalci upravičeno zahtevajo od za to odgovornih skrbnikov kopališča.

Kljub nestalnemu vremenu je bil obisk Mariborskega otoka še precej zadovoljiv. Vendar smo pogrešali večjih ljudskih množic, ljudi težkega dela, ki so take osvežitve razmeroma najbolj potrebni. Takih je bilo malo videti. Zatekali so se le bolj na pusto obrežje mrzle Drave. Reče ne zmore tako visoke vstopnine, odnosno pristojbine za kopanje. Sponinjammo se pa, da so zasnovalci te ustanove sami želeli, da bodi Mariborski otok pravo ljudsko kopališče. Zato naj za naprej čimbolj služi zdravju tudi listega dela naroda, ki si kaj boljšega, niti najpreprostejše stanovanjske kopalnice, nikakor ne more privoščiti.

a-že

Finančno razmerje mariborskega in skopljanskega gledališča

Mariborsko gledališče je močno zapostavljeno, dasi ima med našimi gledališči zelo važno narodnoobrambno in kulturno poslanstvo na braniku severne meje. Zanimiva je finančna primerjava gledališč v Mariboru in Skoplju.

Skoplje ima približno še enkrat toliko prebivalcev kakor Maribor, tamkajšnje gledališče pa je dobivalo letno 585.000 din. državne subvencije. Skopljansko gledališče je imelo preteklo sezono okoli

65.000 gledalcev, polovico manjši Maribor pa 59.445 (prodanih vstopnic). Mariborsko gledališče pa ima najnižjo subvencijo, komaj 300.000 din letno, dočim so gledališču v Skoplju letos povišali podporo države za 250.000 din. V enakem razmerju bi se morala zvišati tudi mariborska gledališka državna subvencija, ker bo sicer delovanje te prevažne kulturne ustanove ogroženo.

Studenške občinske zadeve

Sinoči je bila redna mesečna občinska seja, na kateri je predsednik g. Kaloh poročal, da so se popravile nekatere ceste in da se je namestila nad pralnico Ob izvirkih nova streha. Delavci, ki niso hoteli na odkazano

MADONE - VAHTAR - TYRŠEVA 7

delo, so bili odpuščeni. Za pokopališče so se nabavili razni predmeti, ki so bili potrebni pri obdukcijah. Občinskim revežem se je nabavilo kurivo. Pri občinski hiši na Obrežni cesti bodo izvršena potrebna popravila. Kapucinom se odstopi po njihovi želji izbran prostor za grobnico na pokopališču, ki pa se lahko gradi šele po predložitvi načrtov. Blagajnik g. Pušnik je poročal o finančnem stanju. Za elektriški odsek je poročal g. Spaner ter zahteval, da se mora Mestno

elektriško podjetje ravnati po navodilih občine, dalje da je potrebna Na poljanah cestna svetilka. Prošnji hišnemu posestniku iz Pekar za električni priklop se ugodí, če plača določeno pristojbino. Občina je nabavila pri trgovcu M. Rantaši v Studencih predpisano enomesečno rezervno hrano ter je ista količina vsak čas na razpolago

KNJIGOVEZNA - VAHTAR - TYRŠEVA 7

po takratni nakupni ceni. Razpisalo se bo mizarsko delo za občinsko hišo ter službeni mesti mesooglednika in občinskega sluga. Gradbeni odsek je poročal, da se jako malo gradi. Pri otvoritvi spomenika kralju Aleksandru v Ljubljani bodo zastopali občino gg. Omulec, Kumperščak in Papež.

SPREJEM REVNIH OTROK V OTROŠKI VRTEC

Mestna občina mariborska bo sprejela na svoje stroške 40 otrok revnih staršev iz IV. mestnega okraja (koroško predmestje) (v nujnih slučajih tudi iz I. mestnega okraja) v otroški vrtec šolskih sester v Samostanski ulici. Sprejemali se bodo le otroci od 4. do 6. leta. Revni starši, ki prosijo za sprejem otrok, naj se takoj zglasijo ob uradnih urah v socialno-političnem uradu mestnega poglavarstva, Rotovski trg 9.

SIMULTANKA ŠAHOVSKEGA MOJSTRA LEŠNIKA

V torek zvečer ob 20. bo v lovski sobi hotela »Orcl« šahovska simultanka mojstra g. Ivana Lešnika iz Beograda, ki je znan tudi mariborskim šahistom. Simultanke se lahko udeležijo vsi mariborski šahisti, organizirani in neorganizirani, ki pri vodstvu tik pred pričetkom plačajo prijavnino 5 din. Šahisti naj prinesejo šahovine s seboj. Simultanka g. Lešnika, ki je nedavno absolvirala vrsto uspešnih nastopov po Vojvodini, bo za mariborske šahiste gotovo dogodek, ki ga ne bodo hoteli zamuditi

VPISOVANJE DECE V MESTNA DNEVNA ZAVETIŠČA

Tiskovine za prošnje v svrhu sprejema dece v mestna dnevna zavetišča se dobe pri mest. soc. političnem uradu na Rotovškem trgu, pri upravi Mest. mladinskega doma v Koroščevi ulici ali pri upravi Mest. dnevnega zavetišča v V. okraju v Jerovškovi ulici. Izpolnjene

prošnje, potrjene od šol. upraviteljstva in mladinskega predstojnika iz okraja bivališča, naj prinese starši do 5. sept. osebno upravi zavoda, in sicer iz V. okraja v Mest. dnevno zavetišče v Jerovškovi ulici, iz okrajev na levem bregu Drave pa v Mestni mlad. dom. Deca, ki bo sprejeta, bo o tem pravočasno obveščena po upraviteljstvu šole, ki jo obiskuje. Sprejeta deca pride v zavod 16. sept.

Ceni naročnike, ki prejema »Večernik« dnevno v upravi, prosimo, da čimprej plačajo naročnino za september. UPRAVA.

m Koncert v mestnem parku. V primeru ugodnega vremena priredi drevi od 20.30 do 22. godba »Drave« v mestnem parku promenadni koncert. — Jutri, v nedeljo igra od 11. do 12. v parku godba postarjev.

m Blagoslovitev nove stavbe Nabavljalne zadruge železničarjev v Cafovi ulici bo jutri v nedeljo ob pol 8. Zadrugniki bodo nove pridobitve golovo veselili, saj je njihov kapital varno naložen.

m Zdravniško dežurno službo OUZD ima v neodlozljivih primerih in v odsotnosti pristojnega zdravnika v nedeljo 1. sept. g. dr. Pogruje Stanko, Maribor, Tyrševa 14/I.

m Silkarski in pleskarski mojstri imajo v nedeljo, dne 1. sept., ob pol 11. v svoji pisarni, Ob jarku 6, važno posvetovanje. Pomočniki zahtevajo namreč 30 odst. draginjsko doklado.

m Opozorilo trgovstvu. Od ponedeljka 2. septembra dalje veljajo za mariborske trgovine zopet normalne odpiralne in zapiralne ure, in sicer: od 7.45 do 12. in od 14. do 18.30. — Združenje trgovcev za mesto Maribor.

* Vse za šolo v knjigarni KOREN, Gosposka 9.

m Planinska služba božja bo v nedeljo, 1. sept. na sledečih postojankah: pri Mariborski koči ob 9., pri Sv. Arehu ob 10., na Smolniku ob 9., na Pungartu (Koča pod Kopo) ob 11., na Uršlji gori ob 9. To nedeljo je v letošnji sezoni zadnjikrat redna služba božja na omenjenih postojankah. Pač pa bo še nadalje ob nedeljah in praznikih v mariborski frančiškanski cerkvi sv. maša, ob 4.15, pred odhodom vlakov. — Aljažev klub.

* Jutri vsi na veselico in lahkoatletske tekme Sokola I. v magdalensko predmestje.

* Znani KROJAČ Karner Hinko se je preselil v lokal Smetanova 25 — Vrtna 8 ter se priporoča.

* Enoletni trgovski tečaj »Hermes«, Maribor, sprejema ustne in pismene prijave dnevno. Število učencev je omejeno. Tečaj ima pravico javnosti. Nudi pa soliden strokovni pouk. Prospekti zastoj!

Kuhinjske ure

bogata izbira nizke cene

M. Jigerjev sin, Gosposka ulica 15

* Mali harmonikarji — vpisovanje začetnikov. Novinci se sprejemajo v prvi deški meščanski šoli, Krekova 1-II. od 1. do 15. septembra. Prijave sprejema nastavnik g. Sušteršič vsak popoldan med 3. in 5. uro.

* Šolsko obvestilo: Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 15. Glede vpisa in sprejema novih učencev-nk za šol. leto 1940/41 ravnateljstvo objavlja: V enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se sprejemajo učenci-nke, ki so dovršili štiri razrede meščanske šole ali gimnazije z malo maturo. Za te učence-nke veljajo vse ugodnosti, ki izvirajo iz priznane pravice javnosti (rodbinske doklade, dijaške vozne karte itd.) — Učenci-ke z nižjo predizobrazbo se pa sprejemajo v Posebni enoletni trgovski tečaj. Podrobna pojasnila daje ravnateljstvo osebno ali pismeno. Interesentom so na razpolago novi ilustrirani prospekti in šolsko izvestje. Redno vpisovanje se prične dne 1. septembra in traja do pričetka šole dne 12. septembra. — Zavod pripravlja svoje učence-ke za raznovrstno pisarniško službo. — Zavod je največji in najstarejši te vrste v naši državi, odobren od ministrstva trgovine in industrije in kr. banke uprave. — Pišite po prospekt!

* V »K« paviljonu na Ljubljanskem velesajmu, ki bo od 31. avgusta do 9. septembra, bo letos prav prijetno. Sotrudniki in uredniki edinega slovenskega humorističnega lista »Toli list« prirede pod naslovom »Veseli teater Totega lista« niz veselih večerov s kupleti, skeči itd. Veselilni prostor na velesajmu bo letos s tem brez dvoma poživljen. Ljubljana pa bo imela priliko zabavati se ob domačem humorju. Predstave bodo vsak večer v »K« paviljonu ob pol 9. uri.

34. ZAGREBAČKI ZBOR

31. VIII. DO

9. IX. 1940

MEDNARODNI

SPOŠNI VELIKI
VZORČNI SEJEM

Na železnicah brezplačen povratek. Na jadranskih parobrodih velja višji razred za ceno nižjega. Na aeroplanih 10% ni popust od 26. VIII. do 14. IX. 1940.

* Brez vstopnine, bo jutri velika veselica Sokola I. v magd. predm. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na 8. september.

SANATORIJ v Mariboru, Tyrševa 19. Najmoderneje urejen za operacije. Enteroklirer za izpiranje debelega črevesa. Vodja specialist-kirurg dr. ČERNIC.

* Povsem reorganizirano je delovanje Dopsne trgovske šole v Ljubljani, ki se nahaja sedaj v novih prostorih na Kongresnem trgu 16-II. Mnogo predavanj je obnovljenih, mnogo pa čisto na novo izdelanih; poleg tega so pa mnogeletne izkušnje vodstvu pomagale, da je odpravilo vse dosedanje nedostatke dopisnega pouka. Zato Vas lahko ta šola nauči potom dopisovanja doma zanesljivo tuje jezike in številne trgovske vede hitro in poceni. Pišite po prospekt!

* Kovačev enoletni trg. tečaj, Maribor, Tyrševa 14. (pravica javnosti). Začetek 9. septembra. Večerni trg. tečaj, začetek 1. oktobra. Tečaj za nemščino, strojepisje itd. Prospekt zastoj!

m Nočna lekarniška služba: od 31. avgusta do vključno 6. sept. Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri Sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Kino

* Grajski kino. Danes otvoritev nove sezone s prvovrstnim francoskim filmom »Prelom strasti«, (La vierge folle). Film poln dramatike in dovršene igre. Najboljši francoski igralci.

* Kino Union. Otvoritev nove sezone! Od danes do ponedeljka »Kralj pustolovcev« vefilm iz davnih viteških časov z Ronald Colmanom v glavni vlogi!

* Esplanade kino. Danes otvoritev nove filmske sezone z prvovrstnim nemškimi filmom »Gouverner« z Willy Birgelom in Brigito Horney.

* Zvočni kino Pobrežje 30. avg. in 1. sept. velenapeti film »Dve fronti«.

Državna razr. loterija

DIN 40.000.—	22092
DIN 30.000.—	25237
DIN 20.000.—	12715
DIN 16.000.—	23279 38659 70890 84587
DIN 12.000.—	20271 48242 52820 80584

DIN 10.000.—	17148 29164 38320 54561 62107 74926 80678 90358 91999 92506

DIN 8.000.—	12284 18341 20992 29290 32425 37904 39404 48189 50858 56445 70043 88933

DIN 6.000.—	22178 23104 26444 35411 44403 48334 60973 67545 86663 89714

DIN 5.000.—	7197 10826 13423 21003 34977 39224 49399 49584 59053 64578 83322 87007

DIN 4.000.—	5529 5947 7051 10192 17806 18053 21776 22437 22913 23265 28079 34108 34110 34320 36119 48268 57982 64002 65152 67719 68107 69737 75473 89875 90340 97255 98399 99258 99364

Bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25 (tel. 20-97)

Povrtnina ima v naši vsakdanji prehrani važno vlogo. Vsak košček zemlje je treba izrabiti in obdelati. Kako lepi uspehi se dajo doseči, bodo pokazali pridni gojtelji povrtnine na Ljubljanskem velesajmu od 31. avgusta do 9. septembra

Prirodopisna kramljanja

„Bombarderji in strelci“ v živalskem svetu

Dr. Stanko Bevk / Kako se branijo razne živali, kadar so v nevarnosti

V nevarnosti se živali branijo. Posebna orožja za ta namen navadno nimajo, pač pa uporabljajo za brambo kakšen del svojega telesa, ki ima sicer drugo glavno nalogo, pa je tudi za boj sposoben. Največkrat uporabljajo živali v stiski svoje zobe, noge, kremplje, roge in kljun, redkeje druge ude kakor n. pr. rep. Tako vidimo, da zveri v nevarnosti popadajo vobče z zobmi, hrošči in drugi členonožci s šiljastimi čeljustmi, kopitarji z nogami, mnogi prežvekovalci z rogovi, ptiči s kljunom, raki s ščipalkami itd. Vsi ti organi so prav za prav ustvarjeni za prijemanje in drobljenje hrane, toda sposobni so tudi za bran, zato jih živali za to rabijo.

Z repom se branijo nekatere ribe

in večji kuščarji, kojih rep je posut z bodicami ali oborožen z močnimi trni. S krepkim udarcem morejo občutno raniti napadajočo žival, ki često nato odneha od napada.

Za obrambno orožje kot tako bi mogli smatrati zelo pikajočih žuželk in pa razne žleze s strupenimi, žgočimi, jedkimi ali smrdljivimi izločki, kakor jih imajo n. pr. krastače, razne žuželke (stenice), dihur, smrduh, skunk i. dr.

Kačji strup ne spada med obrambna sredstva,

kajti kače ga imajo v prvi vrsti za usmrtevitel plena in šele v drugi vrsti jim prihaja prav za obrambo. Kača se brani z zobmi in če so med temi tudi strupniki, ji to prihaja često prav, da si z njimi le malokdaj otme življenje. Enako vlogo imajo strupena žela ščipalcev in čeljustne nožice stonog. Nekaj sličnega v svoji nalogi imajo tudi

električni organi nekaterih rib,

kakor drhtavcev in skatov, ki z njimi omamljajo plen pa se z njimi tudi obranijo napadalcev.

Seveda je tudi mnogo živali, ki nimajo nobenega organa, ki bi se z njim branile v nevarnosti. Tem pomaga beg, ki se ga živali v splošnem najraje poslužujejo, potem nagla umaknitev v skrivališče, pretvorba oblike, potaja itd.

Nekatere živali uporabljajo

za obrambo celo svojo kri,

ki so ji v tem primeru primešane smrdljive in jedke snovi. Tako kri n. pr. štrcajo hrošči iz rodu travnice in polonice izza členkov na končinah. V tem pogledu prekaša naše domače žuželke afriški brizgač (eugaster guyoni). Ta žuželka šteje h kobilicam in živi po stepah in pustinjah severne Afrike. Na kolčkah ima majhne odprtine, skozi katere štrca s precejšnjo močjo svojo smrdečo kri na napadalca. Kri brizga na pol metra daleč in prežene marsikatero kuščarja ali varana, ki zasleduje žuželke. To obrambno sredstvo je brizgaču tembolj potrebno, ker je v rjavkastem pesku ali med borno travo jako viden, saj je kovinasto temnomoder in posut z rdečerjavimi lisami. Tudi naš domači

hruošča brzci štrcajo smrdljivo snov proti zalezovalcem, toda ta snov ni kri, marveč izloček posebnih žlez. Mojster v tem pogledu je brzec puškar, 8 mm dolg, pisan hrošček, ki v nevarnosti prska s slišnim pokom jedek sok na sovražnika. Tako delajo tudi mravlje, ki iz svoje

— Ah, ne morem razumeti, kam je izgubila moja zobna proteza. Še pred nekaj minutami je bila na toaletni mizici, zdaj je pa ni...

žleze strupnice brizgajo nekaj centimetrov daleč kislimo napadalcu nasproti ali jo spuščajo v rane, ki jih usekajo s svojimi ostrimi čeljustmi.

Tudi s pljuvanjem slin

si skušajo nekatere živali pomagati iz zagate. Tako pljuvata južnoameriški zastopniki družine velblodov, gvanako in vikunja (lama), kadar sta razdraženi, precej daleč od sebe. Zlasti udomačene ljame, ki so vse bolj razdražljive in bojevite kakor v prostosti, kaj rade štrčijo svoj pljunek v človeka, in sicer, če le mogoče, v obraz. V pljuvanju se zlasti odlikuje neka vrsta kač, namreč črnovrata naja, ki živi po vsej Afriki z izjemo njenega severno-vzhodnega dela.

Ta kača se v nevarnosti vzpne, kakor ima sploh rod naočark navado.

sika, napne vrat in pljune na 1 m daleč v nasprotnika slino iz gobca.

Zdi se, kakor da bi merila v obraz. Pravijo, da oslepi, komur pride slina v oči. Črnci, ki jih naja opljuje, si umijejo dotično mesto z mlekom doječih žen. To mleko jim je tudi za druge svrhe cenjeno zdravilo. Dolgo so bili prirodopisci mnenja, da je pljuvanje kač škodi med bajke. Toda zanesljivi opazovalci so potrdili resnico te trditve in eden najboljših herpetologov, dr. Werner z dunajske univerze, je sam videl, kako je naja nigricollis pljunila dr. Sassiju na čelo.

Povsem drugačen strelac kakor naja

Nemška izvidniška konjenica v neki francoski vasi

Nevidni svet pod mikroskopom

Neki učenjak je dejal, da je z mikroskopom postal človek stvarnik. Ustvaril je življenje iz nič, vdihnil prej mrtvi naravi življenjsko silo.

In v resnici je mikroskop pričaral človeku prej nepoznani in nesluteni svet. Ljudsko oko podprto s tem izumom, je prodrlo do mnogih tajni narode, ki so bile prej nepoznane. Drobnogled sicer poznamo že 300 let. Toda prvi so bili zelo primitivni in pomanjkljivi. Toda, kot pri drugih tehničnih iznajdbah, je tudi ta iznajdba močno napredovala. Danes drobnogled niti ni več samo last nekaterih učenjakov, temveč je močno razprostranjen. Pomaga zdravniku, prirodopiscu, učitelju, kemiku, tehniku itd. Tudi v trgovini in obrti služi ugotovitvi kvalitete blaga in varuje pred potvorbami in pokvarjenim blagom.

Sodobni mikroskop je že pravcata zbirka mehaničnih in optičnih priprav. Pod njim zaživijo drobna nevidna bitja. Na videz brezpomembna kapljica vode postane pod mikroskopom »bazen« z nešteti botaničnimi in zoološki posebnostmi, posebno če je voda iz kake kaluže.

In ta skrivnostna dogajanja navadnemu

očesu nevidnega sveta, so ne samo vidna s pomočjo mikroskopa, temveč jih lahko tudi fotografiramo. Fotografski aparat opazi vse podrobnosti, ki jih oko kljub mikroskopu često prezre. Tako je narejenih že nešteto posnetkov drobnih slepih bitij, ki pa imajo mnogokrat izredno pestro in slikovito zunanost, kar je pri njihovi slepoti popolnoma nepotrebno. Mikroskopske fotografije so zato zanimive tudi za navadnega laika. Nudi jo mu najboljšo možnost, da izpopolni svoje predstave o življenju in narodi, ki bi sicer ostala zanj neznana dežela. Mikroskop je danes orodje, ki gradi moderno znanstveno gledanje na narodo. Dokazuje, da deluje narava povsod z nezmernim številom neizmerno majhnih veličin.

KRIMSKI KAVČUK

Na Krimu vrše poizkuse s posebno vrsto bilke, imenovane »sagi«, ki vsebuje slične snovi kot kavčuk. Do sedaj so v Rusiji gojili »koksagi«, rastlino, ki je dala odlične rezultate. Sedaj pa smatrajo, da je »kripsagi« še boljši za pridobivanje kavčuka.

„Senzacije“ v avstralskem živalstvu

Cisto posebne predstavnike živalstva ima najmanjša zemeljska celina — Avstralija. V Avstraliji živijo edini preživeli sesalci, ki ležejo jajca in edini vrečarji na svetu. Najbolj poznane avstralske živali so kenguruji. Živijo po ravninah in v gozdovih. Jedo popke, sočno listje in travo. Največja njihova značilnost je vreča. Z njo prenašajo in varujejo mladiče. V vrečo pride mladič, ko še ni razvit in se tu razvija, dokler tudi sam ni sposoben za skakanje. V nevarnosti pa zleze v materino vrečo tudi precej razvit mladič. Najznačilnejša predstavnika kengurujev sta kenguru, ki se vzpenja na drevesa in navaden kenguru.

Prvi se nahaja v tropskem pragozdu severnega Queenslanda, se vzpenja po drevesih — prav tako z lahkoto pa tudi teka in skače. Navaden kenguru se razlikuje od prvega po veličini in zunanosti. Skače samo po tleh in si pri tem pomaga z izredno močnim repom in z zadnjimi nogami. Lahko skoči do 3 m v višino in 10 m v dolžino. Znano je, da lahko na

prostem zemljišču kenguru prevale do 40 milj na uro. Od tod ima tudi ime »sinji letalec«.

Najsimpatičnejša avstralska žival pa je koala. Ta živalica, pepelnate barve, je med redkimi živalmi na svetu, ki je popolnoma nenevarna. Živi v ogromnih eukaliptovih gozdovih. Na prvi pogled je podobna mlademu medvedku, vendar spada tudi ona med vrečarje. Samica nosi mladiča v hrbtni vreči, dokler ne postane prevelik. Koala spada med vegetarijance. Hrani se z listjem eukaliptov in ne ubija nobenega živega bitja. Koala je izredno nedoržna, nežna in zaupljiva živalica, ki joče kot dojenček, če je ranjena.

Malo znani avstralski sesalci so »leteče veverice«. Imajo med prednjimi in zadnjimi nogami razpeto posebno kožico s pomočjo katere lahko drsijo po zraku z drevesa na drevo.

Morebiti se je kdo pri opisu avstralskih posebnosti povprašal, od kod ravno v Avstraliji take živali in zakaj jih dru-

je štrkavka (toxotes jaculator). To je 15 do 20 cm dolga ribica siamskih rek. Živi v tropih, najraje tam, kjer je dosti vodnega rastlinstva. Če zagleda na steblu ali listu kako žuželko, se za hip ustavi, kakor da bi premerila razdaljo, potem pa brizgne na živalco s precejšnjo silo in hitrostjo skozi ozka usta štrke vode. Navadno žuželko zadene, ki mokra in omotena cepne v vodo.

V tem hipu jo štrkavka zgrabi in požre.

Če štrkavka z vodnim curkom zbija žuželke v svoj element, dela skakalec (periopthalmus koelreuteri) še bolj enostavno. Ta zleze iz vode ter teka s prsnimi plavutmi podpirajo se z repom po bregu kakor kaka kuščarica za plenom. Preplašen skače v skokih nazaj v vodo.

Za skok skrivi truplo in ga sunkoma postrumi. Skakalec je najbolj navadna obrežna riba Indijskega oceana, kjer živi v velikih tropih. Dolg je 15 cm; ima velike oči, ki jih more potegniti v očesno duplino in pokriti s spodnjo trepalnico.

Največji ribji trg na svetu

Največji ribji trg na svetu ima Tokio. In to je razumljivo. Tokio ima danes sedem milijonov prebivalcev in večinoma se hranijo z rižem in ribami. Kdor bi si hotel ogledati tokijski ribji trg, bi moral ali pozno spat ali pa zelo zgodaj vstati. Vrvež na ribjem trgu začne namreč že ob enih in končuje ob šestih zjutraj. Morali bi na trg peš, kajti od polnoči pa do zjutraj v Tokiu taksi počiva. Od sredine mesta je oddaljen trg pol ure peš hoje. Videli pa bi tam ob plapolajočem ognju mnogo čudnih slik.

Tokijski ribji trg se sestoji iz lucata velikih tržnic, postavljenih v polkrogu, ki meri v premeru cel kilometer. Trg je na obali reke Sumida, vendar se večinoma ribe dovažajo po železnici. Tudi če dovažajo blago z ladjami in parniki, ni to direktno dovoza z lova, temveč je blago že večkrat menjalo lastnike. Ribje dovažajo iz zelo oddaljenih krajev ter mine včasih od lova že tudi precej tednov. Lovijo jih ob Formozu, Koreji, Sahalinu in Kamčatki. Spravljene so v kadeh z ledeno soljeno vodo. Ob enih zjutraj začne razkladanje vagonov in delajo z vso silo, da bi jih vsaj do štirih izpraznili. Po četrti uri leži že vsa ribja zaloga na obširni ploščadi, ki je široka 50 m in dolga dober kilometer. Ob petih je najhujši hrup. Takrat je trg poln kupčije. Predvsem pridejo najprej v poštev veletrgovci z ribo, šele nato mali trgovci, nakupovalci za razne hotele, restavracije itd. Ribja roba je bila medtem že očiščena, razsekana, odpeljana, skuhana itd. Ob šestih je trg pravi kaos vozil in ljudi.

Izumitelj »umetnega sonca«, dr. Hugo Bach, je umrl v 81. letu v sanatoriju pri Draždanih. On je iznašel »umetno sonce«, ki je toliko važno za moderno terapijo.

Film

Filmski raj v okolici Zagreba

V GRACANIH ADAPTIRAJO VILO »MALDINOVA«, OKOLI KATERE BODO ZGRADILI VEĆ OBJEKTOV, POTREBNIH ZA SNIMANJE DOMAĆIH FILMOV

Ze pred sedanjo vojno je nameravala neka česka filmska družba ustanoviti v zagrebški okolici ateljeje za snimanje filmov z domačimi igralci. Ta zamisel pa je zaradi vojne propadla, niso pa je zavržli domači strokovnjaki, ki bodo snimali domače filme, uporabljive tudi za izvoz.

Sestavila se je družba, ki razpolaga z zadostnim kapitalom in ki bo v sporazumu s hrvatskimi oblastmi ustanovila hrvatsko filmsko mesto, v katerem bodo snimali zgodovinske filme, hrvatske krajepisne in narodopisne filme ter tedenske dogodke.

V ta namen so kupili vilo »Maldinova« v Gračanih, okoli katere bodo kasneje zgradili še niz zgradb, ki so potrebne za filmanje. Zgradili bodo tudi mnogo kulis: kmetijskih in mestnih hiš, dvorišč, kulis za posamezne scene iz zgodovinskih del itd. Bivši »Maldinova« je središče, okoli katerega se bo v doglednem času razvilo pravcato filmsko mesto, nekaj podobnega, kar imata nemška Ufa in ameriški Hollywood.

Za začetek bodo vilo adaptirali za snimanje notranjih scen. V njej bodo že snimali Orešković-Asičevega »Pobjednika«, v katerem bo nastopilo 4000 konjenikov »Hrvatske

RENE DELTSEN

seljačke zaščite». Na zgornji terasi vile bo stekleni atelje za dnevno snimanje, prav tako na spodnji terasi. Ateljeji bodo tudi v pritličju. V vili adaptirajo tudi prostore za zvočno aparaturo, ker bodo snimali samo zvočne filme.

Igralce in statiste iz Zagreba bodo prevzeli od zadnje tramvajske postaje na Ksaver-

Cesar Romero - „šarmantni hollywoodski vražič“

OD BANČNEGA URADNIKA PREKO PLESALCA DO POPULARNEGA ZVEZDNKA

Če bi časniki pisali samo o škandalih v Hollywoodu, je prav gotovo, da bi Cesar Romerovega imena nikoli ne objavili. Junak mnogih šarmantnih pustolovščin je preveč diskreten, da bo lahkoumno zaigral zaupanje dam. Pa kljub temu danes ves Hollywood in vsa Amerika vesta, da je Cesar mož, ki najbolj pogosto vodi hollywoodske dame na zabave in ples, kjer se smejejo njegovemu briljantnemu humorju in jih neredko očara s svojim izrednim šarmom.

Cesar Romero je doma na Kubi. Je četrti otrok newyorškega trgovca Romera in lepe kubanske pevke Marie Mandile, katere praded je bil osvoboditelj Kube.

Najstarejša Cesarjeva sestra je Marija Teresa, mlajša Graciela, brat pa je Eduard, medtem ko je dobil Cesar pri krstu zveneče ime Julij Cesar! Ime je tako zveneče, da niti filmski producenti niso verovali, da je njegovo ime pravo.

Cesar Romero je že v nežni mladosti kazal veliko veselje za gledališče. Prvič je nastopil na odru pri šolski predstavi »Trgovca iz Mileta«. Kot osemletni deček je bil Cesar angažiran pri Metropolitan operi v deškem zboru. Po končanih šolskih studijah je nastopil službo uradnika v National City Bank of New York. Toda njegov temperament ni mogel prenašati monotonega uradniškega življenja. Da bi vsaj nekoliko ubil dolgočasje, je obiskoval nočne lokale in velemesna zabavišča, kjer se je odlikoval kot izvrsten plesalec. V nekem zabavišču se je Cesar seznanil s tedaj zelo priljubljeno revijsko zvezdo Lisbeth Higgs.

Lepi Lisbeth ni bilo treba mnogo truda, da pregovori Cesarja, da zapusti svoje uradniško mesto in se posveti modrnemu plesu, za katerega je imel po njenem mišljenju mnogo talenta in predpogojev, a tudi volje. Ne da bi povedal svojim staršem, je Cesar drugi dan odpovedal službo v banki in postal parti-

ski čestit do »Maldinova« avtobusi, ki so v to svrhu kupljeni.

Med prvimi filmi, katere bo naša domača družba izdelala v Zagrebu, bo film o kmetškem uporu in Matiji Gubcu, za katerega se bo nedvomno tudi tujina zanimala. Poleg vsega bo filmsko podjetje snimalo tudi naše kraje v propagandne svrhe za povzdigo tujkega prometa, filmalo bo posebnosti naše države v kulturnem, gospodarskem in narodnem življenju. Zato podpirajo akcijo zagrebške filmske družbe tudi oblasti in izgleda, da bo v kratkem tudi Zagreb postal naš mali Hollywood.

ner lepe plesalke Lisbeth na parketih najsijajnejših brodwayskih zabaviščih.

Tega dne se je začela Cesarjeva umetniška kariera, ki ga je peljala skozi mnogo gledališč in revijskih zabavišč New Yorka, dokler ga nekega večera ni odkril eden izmed hollywoodskih lovcev filmskih talentov. Ta je zahteval njegovo fotografijo, ki jo je poslal z letalom v Hollywood in čez 48 ur je bil Cesar Romero povabljen v Foxov studio v New Yorku na poskusno snemanje. Čez 8 dni je imel Cesar v žepu filmsko pogodbo in avionsko karto za Hollywood.

Njegovi najnovejši filmi so serije romantično-pustolovskega značaja. Cesar Romero je eden izmed najpopularnejših ameriških filmskih igralcev ter je zlasti pri ženskih kinogledalcih zasenčil vse svoje tovariše.

Lepa Dorothy Lamour je imenovala Romera »šarmantnega vražiča Hollywooda«, ko ga je nekoč srečala v studiu. Temu lepemu priimku je sledil sestanek v hollywoodski restavraciji in priskrben razgovor s pomembnimi pogledi ter smehljaji, pri katerih pa je — novinar odveč.

Tudi francoski filmski igralci-begunci

Te dni so zasedale posebne francoske komisije in razmotrile o vprašanju obnove francoske filmske industrije, zlasti pa glede odstranitve tujcev iz te industrijske panoge. Edino v primeru, da so nenadomestljivi, bodo smeli ostati še dalje v francoski filmski industriji. Vse drugo mora iz države!

Kakor pišejo francoski dnevniki, so se razbežali ob zasedbi Francije francoski filmski zvezdniki na vse strani. Mož ni vedel za ženo, žena pa ne za moža, brat ne za sestro, mali spet ne za svojega

WINNIE MARKUS

PRED LOČITVIJO TYRONE POWERA IN ANNABELLE?

Ameriška družba in filmska kronika je zabeležila zadnje dni več novih senzacij. Po potrjeni vesti o zaroki Foxove filmske zvezdnice Brende Joyce ima Amerika sedaj novo senzacijo. Po še nepotrjenih vesteh iz Hollywooda preživlja zakon Tyrone Powera in Annabelle resno krizo. Pravijo, da je postala Annabella zelo ljubosumna na Tyronea, ki se zadnje čase živo zanima za lepo in mlado zvezdnico Lindo Darnellovo.

Ameriški novinarji indiskretno pišejo, da je Annabella starejša od Powera, Linda Darnell pa je stara šele 18 let in je najlepše dekle Amerike.

otroka. Bili so pravi begunci, ki se niso prav nič razlikovali od morja beguncev, ki so se pretakali po cestah in poteh. Sedaj se šele zbirajo francoski filmski igralci spet v svojih delovnih središčih. Danielle Darrieux je spet našla svojega moža Arnie-a Decbana v Nici, Michelle Morgan pa si še vedno prizadeva, da bi se vrnila iz zasedenega ozemlja, kamor je priležala. Kmalu bodo vsi zbrani in filmsko življenje v francoskih ateljejih bo šlo svojo pot naprej, le da se mu bo še dolgo poznal pečat grozotne vojne.

Šah

Strategija in taktika v šahu

Eden izmed glavnih zunanjih znakov šaha je boj, ki pomeni spopad dveh vojsk, dveh različnih bojnih načrtov in dveh različnih načinov vojevanja. Zato tudi v šahu uporabljamo prvotno čisto vojaške izraze kot so strategija, taktika, laviranje, manever, linija itd.

Bojna poljana je šahistu 64 polj, vojaštvo so kmetje in figure, v katerih so utelešeni različni učinki sile in dogodki se razvijajo v zaporedju potez, ki so šahovske enote časa. Vsaka stran ima svojega generala, ki sta šahista sama. To sta dva človeka s svojimi sposobnostmi in napakami, posebnih svetovnih nazorov in odnosov do šaha. Kolikor je šahistov, toliko je različnih načinov šahiranja. Veliki mojstri pa izkristalizirajo z nadarjenostjo in doslednostjo svoj značilni slog.

Strategija je umetnost vojevanja, vojaška spretnost, je nauk o vodstvu čet do bitke s pomočjo karte. Taktika pa je način bojevanja, je nauk o vodstvu in zadržanju čet na samem bojišču. Strategija je teorija, taktika je praksa. Strategija upošteva vse možne položaje, izumlja nova sredstva in zasleduje različne cilje, taktika pa načrtno uporablja dane sile pod določenimi pogoji za doseg enega cilja. Strategija rodi v kabinetu načrt, ga utemelji in pripravi, taktika pa ga ostvari in preizkuša na terenu. Strategija je v tesni zvezi z drugimi znanostmi (teorija) in je zelo odvisna od državne politike, taktika pa je dobila širši pomen načina udejstvovanja sploh.

Slično je v šahu, kjer pa so pogoji, vsaj glede sredstev, popolnoma izravnani in pride sposobnost šahistov-vojskovodij tako le še bolj do veljave. Osnovni element šaha so zamisli, ki so vedno strateškega značaja. Izmed teh neštevilnih idej pa ni samo ena najpravičnejša, ampak je mnogo dobrih in uspešnih. Teorija je na podlagi izkustva, to je z analizo mojstrskih partij dognala neke zakonitosti, neka pravila, ki se pojavljajo v vsaki partiji in ki so torej izraz bistva šaha samega. Temelje šahovske strategije je položil W. Steinitz, ki je v romantični anarhizem vpeljal zakonitost in načrtnost. Njegov nauk je povsem uveljavila klasična šola, dočim je moderna šola zasledila nove, subtilnejše, čeduti včasih preekstremne poglede na pozicijo. Ta znanstvena obdelava šaha nam je pokazala obvladana prostora, posebno središča. Zdej poznamo, kako je važno gospostvo nad prometnimi potmi in križišči, ki jih tvorijo odprte linije, vrste in diagonale; vemo, kako so usodne slabe točke, na katerih se more vgnezditi nasprotnik in toliko časa vrtati, da se razruši ves obrambni sistem. Razumemo pojme ravnesja pozicije, ekonomije sil in časa, spreminjanje dinamične pozicijske prednosti v statično, materialno in obratno.

Svoja dognanja polaga teorija v koncentrirani obliki v številne otvoritve, ki jih potem šahovska praksa na turnirjih uporablja, preizkuša, ocenjuje in zboljšuje. Strateški načrt se pokaže že v otvoritvi in je z njo za partijo že dan. Mojstri ga v svojih najboljših partijah izvedejo z vso doslednostjo in dovršenostjo. O takih partijah pravimo, da so iz enega kova. Pri studiju otvoritev ne gre toliko za obremenjevanje spomina z neštetimi variantami, kolikor bolj ali manj globoko doumevanje strateške zasnove in spoznavanje sredstev, s katerimi naj se načrt izvede. Zato je treba poznati elemente šaha in njegova glavna načela.

Za večje šahovske uspehe pa to seveda ne zadošča. Dober šahist ni samo izvrsten teoretik, marveč tudi in predvsem verziran praktik, ker sicer ne more biti pravi vojskovodja, ampak kvečjemu odličan pedagog. Fantazija in sposobnost kombiniranja pričarata šahistu večji ali manjši zaklad duhovne snovi, dočim ga zdrav pozicijski čut sigurno vodi v tem labirintu idej in kombinacij, da se pravilno znajde v različnih položajih. S samostojnim in logičnim ter kritičnim mišljenjem sestavi natančen načrt, pri čemer mu bogato izkustvo, lajša duševno delo in prihranja čas, ki je v turnirskih partijah in splošno v šahu dragocen in točno kontroliran element. Ker je šah umski in živčni dvoboj dveh osebnosti, je končno važna sposobnost psihološkega ocenjevanja nasprotnikov. Tu je važno, kakšnega načina igre se pri tem poslužimo: ali se zapremo ko želva v oklep in prezimo na sovražnikovo odločitev, prenačilenje, napako, ali pa planemo z vsemi bojnimi črtami na njegovo armado; bodisi se poslužimo mirne pozicijske ali lavirajoče igre, bodisi da zapletemo nasprotnika v nepregledni metež kombinacij in pasti. Ravnamo se pač po odkritih nasprotnikovih šibkih straneh, da mu kar najbolj otežimo delo in bitko.

Partija je živ organizem, ki se od poteze do poteze spreminja, in ki torej lahko vsak čas zahteva drugačen način izvajanja načrta ali celo predruženja strateške zasnove iz temeljev. Naši načrti se morajo prilagoditi nasprotnikovim, če se izkaže, da ne moremo diktirati svojih.

Reči moremo, da je taktika vse to, kar zadeva izvajanje strateškega načrta in to glede načina, časa in kraja. Taktika se poslužuje določenih kombinacij, manevrov, groženj, blokad v določenem vrstnem redu v svoji ali nasprotnikovi poziciji, v središču, na damskem ali kraljevem krilu, z določenimi figurami in kmeti, v središču ali končnici. Strateško zasnovo že poda otvoritev in velja za vso partijo in za vsakega šahista, ki se iste otvoritve poslužuje; taktika pa je lahko v eni in isti otvoritvi oziroma tej sledeči ali podobni po-

ziciji prav različna. Strateški element je dan enkrat za vselej in ga odkrije teorija, taktični element pa se vedno spreminja in je odvisen samo od igralcev in okoliščin, ki so jim podvrženi.

Dr. Tartakower pravi nekje, da med mojstri v kombiniranju in ocenjevanju ni posebnih razlik, razlike v jakosti igralcev so v glavnem v tem, kako kdo zna povezati strateško stran šaha s taktično. To pa se predvsem nanaša na srednjo igro in deloma tudi na končnico. Tu je svobodno ustvarjanje in odločanje, tu se rodijo uspehi in neuspehi.

Tone Preinfalk, Ljubljana.

Turnir v Moravski Ostravi

V Moravski Ostravi je bil kongres Moravsko-šleske šahovske zveze. Ob tej priliki je bilo prirejenih več turnirjev. V prvenstvenem turnirju so poleg močnih amaterjev igrali tudi trije mojstri, Foltys, Hromadka in Liška. Prvo mesto in prvenstvo je osvojil z 9 točkami Foltys, dočim je padel Hromadka na 3., Liška pa kar na 5. mesto. Drugo mesto je zasedel Šajtar.

Posebno nagrado za najlepšo partijo je dobil Foltys. Evo je:

122. Francoska partija

(5. kolo turnirja v Moravski Ostravi)

Beli: Foltys Črni: Liška
1. e4, e6, 2. d4, d5 3. Sc3, Lb4 4. a3, Lxc3 5. bxc3, Se7 6. Ld3, b6 7. Se2, c5 8. exd5, exd5 9. dxc5, bxc5 10. Sg3, 0-0 11. 0-0, Te8 (potrebno je bilo Sd7!) 12. Dh5, Sg6 13. Lg5, f6 (manjše zlo bi bil umik dame; beli sedaj dobi z lepo žrtvijo) 14. Lxf6, gxf6 (14... Dxf6 ne gre radi 15. Dxd5+ itd.) 15. Lxg6, hxg6 16. Dxg6+, Kf8 (na Kh8 sledi seveda 17. Sh5) 17. Sh5!, Te6 18. Dg7+! (ne Tael radi 18... Ke7), Ke8 19. Tael, De7 (ali 19... Dd6 20. Sxf6+, Kd8 21. Dg8+, Kc7 22. Se8+ in dobi, ali pa 21... Ke7 in 22. Sd5+ dobi) 20. Sxf6+, Kd8 21. Dg8+ in črni preda. — (Glose Foltys.)

Šah iz Romunije

V šahovskem svetu Romunija ne pomeni mnogo. Nobenega pomembnega mojstra nima, bolj znani so njeni komponisti problemov, studij in končnic. Med najmočnejša romunska mojstra štejejo Taiana Ichima in O. Troianovicha. Pred nedavnim sta se v Bukarešti spopadla v dvoboju. Z rezultatom 6 1/2 : 5 1/2 je zmagal Troianovichi.

S tega dvoboja je naslednja partija:

123. Sprejeti damin gambit

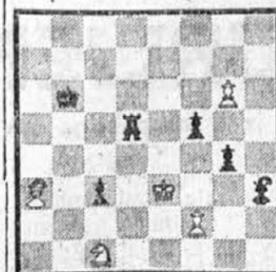
Beli: T. Ichim Črni: O. Troianovichi
1. d4, d5 2. c4, dxc4 3. Sf3, Sf6 4. e3, e6 5. Lxc4, c5 6. 0-0, a6 7. De2, Sc6 8. Sc3, b5 9. Lb3, cxd4 10. Tf1d, Db6 11. exd4 (beli se ne boji osamljenega kmeta, ker se mu

obeta napad), Sa5 12. Le2, Le7 13. Se5, 0-0 14. Lg5, Ta7 15. Td3, Tfd8 16. Th3, h6 17. Le3, Sd5? (skakač prepusti svojega kralja lastni usodi; beli pa takoj udari) 18. Txb6! (črni seveda trdnjave ne sme vzeti, ker beli z Dg4+ prodre, toda tudi 18... Sxe3 ne gre, ker izsilili beli z 19. Th8+! mat v nekaj potezah), Lf6 19. Sxd5, exd5 20. Dh5!, g6 21. Sxg6!, fxc6 22. Dxc6+, Tag7 23. Dxf6 in črni preda.

Studentovsko prvenstvo Bukarešte pa je na turnirju desetih igralcev osvojil Beckmann z 9 točkami.

9. šahovski oreh

Danes pa študijo odličnega ruskega komponista L. A. Kajeveva iz Moskve. Težka je in izredno zamotana. Toda z bistrim očesom ji boste prišli do dna. Beli: Ke3, La3, Sc1 in kmetje na f2 in g6. Črni: Kb6, Td5, Lh3 in kmetje na c3, f5 in g4. Beli na potezi dobi. Beli kmet na g5 močno grozi, toda črni ima skrito obrambo, ki vas bo zadavila. Sele po presenetljivih potezah se posreči belemu izsiliti zmago. Ko jo boste našli, pošljite rešitev s kuponom najkasneje do četrtega, 5. septembra.

Beli na potezi dobi.

Rešitev 8. šahovskega oreha

S krasno potezo 1... Lh3!! si je Stolz rešil življenje. Opočensky mora hovca vzeti, kajti na 2. Del sledi 2... Lg2 in beli partijo še izgubi. Torej 2. Dxb3, Tb3+ 3. Kd4, Txb3 4. b8D+, Kh7 5. Df8, h1D 6. Dxf7+ in remis z večnim šahom.

Vseh rešitev smo prejeli 24, od tega 15 pravih. Pravilno so rešili: Luc Golež, Adolf Ketiš, Franjo Knehtl, Viktor Dasko, vsi iz Maribora; Ivan Marek, Emil Csörög, Stefan Domanjko, France Mirnik, vsi iz Celja; Lojze Zajc iz Ljubljane; Franc Letnik, Sv. Rupert v Sl. gor.; Stanko Tomšič, Ormož; Vera Grünthal, Domžale; Franjo Skarabot, Murska Sobota; Jože Šacer, Sv. Marjeta niže Ptuj; Gustav Hrzič, Velika Nedelja.

Zreb je naklonil roman Aleksandra Dumasa-a »Dama s kamelijami« Veri Grünthal iz Domžal.

Kupon za šahovsko nagrado
»Večernik«, 31. avgusta 1940

Ženski kotiček

Pomagajmo revnim materam

Bolj kakor kedaj poprej so sedaj potrebne podpore uboge, revne matere. Med te matere spadajo predvsem z velikim številom otrok obdarjene matere-vdove, žene brezposelnih, delavske žene in viničarke. Otrok je blagoslov, a za reveža tudi velika težava in stiska.

Ti je najbednejši izmed bednih so sedaj v veliki stiski. Denarja že po-

prej ni bilo v izobilju, sedaj ga je še manj. Draginja je te revne matere silno zadela, in z obupom gledajo zimi nasproti. Treba bo kruha, tople obleke in obutvala otrokom. Otroke bo treba zopet poslati v šolo. Mar naj gredo bos, raztrgani in lačni. Težko je to! Vse denarne sile bo morala zbrati revna mati, da bo zmogla za zimsko kurivo in obeko sebi, da bo lahko šla za ruhom. Za deco ji ne bo preostalo. Ali presune človeka kaj bolj, kakor lačen in zmrzujoč otrok? Težko je danes nam vsem, kajti težki in slabi so časi, toda pomagati so

da. Eden sam ne more, združeni pa lahko naredimo mnogo. Kako? Tako, da tem potrebnim materam oblečemo otroke in jim prepustimo samo skrb za kruh. Saj je ta skrb ob kopici vedno lačnih kljunčkov dovolj bridka, a vendar bo lažja, če ne bo treba skrbeti tudi za obleko, ki je pa v mrzlem času vendarle prav tako potrebna, kakor kruh.

Odkrito si priznajmo, da imamo doma vsakovrstnih odloženih oblek, plaščev, jopičev, kap, nogavic, puloverjev, suknjic in slinčnega. To robo, ki je deloma že preveč obnošana, deloma pretesna ali pa starega kroja, prelagamo iz omare v omaro, iz omare v zaboj, iz stanovanja na podstrešje. Misleč, da jo bomo že še kako uporabili, se že leta in leta spolikamo ob njej, nazadnje jo pa sploh pozabimo. Koliko lepih otroških oblek bi se dalo narediti iz te robe, koliko mater in otrok bi lahko osrečili.

Zelo primerno bi bilo, da bi se uredilo nekako odlagališče, kjer bi dobri ljudje odlagali takšno obleko in obuvato in kjer bi se potem zglaševala revne matere, da oblečejo tako svoje neboljjenčke. Kdo bi bil tako trdosrčen, da ne bi prinesel tega, kar ne rabi in ne bo več rabil? Mislim, da nihče!

Prirejanje marmelade

Ker je med gospodinjami precej srečnic, ki so si pravočasno oskrbele nekaj sladkorja in ker smo dobili zagotovilo, da bo v kratkem sladkorja zopet dovolj, sledi par navodil za prirejanje marmelade:

Za kuhanje marmelade vzami le popolnoma zrelo, toda ne naguito sadje. Skuhaj ga v sopari v lastnem soku, nato ga pretlači. Lahko ga tudi zmleješ na mesnem stroju ali pa pušliš v kosih. Mnogo sladkorja je odvisna od sladkobe sadja in od okusa posameznih ljudi. Sladkor je treba najprej prekuhati (1 kg na pol litra vode). Med vrenjem odstranuj peno, v kateri se zbira nesnaga, ki je v sladkorju. Ko je sladkor gost in bel, vsuj vanj sadje, potegni posodo na rob štedilnika in premešaj, da se sladkor povsod odloči od posode. Sele potem porini posodo nazaj, da se marmelada prekuha. Med vrenjem pridno mešaj. Da se prepričaš, ali je marmelada dovolj kuhana, kani par kapljic na krožnik in pusti, da se ohladi. Nato krožnik nagni; ako marmelada ne teče po

krožniku, je kuhana. Odstavi jo, malo ohladi, nato pa še toplo vlij v suhe steklenice, da se napravi na vrhu skorja, ki preprečuje plesnobo. Na vrh lahko položiš v rum namočen pivnik, toda šele čez dva dni, ko steklenice zavežeš.

Marmelado kuhaj hitro, ker ima potem lepšo barvo. Če hočeš, da bo res tepla in okusna, jo kuhaj v majhnih količinah, pa raje večkrat.

Kaj bi kuhala?

Ponedeljek:
Opoldne: 1. Paradiznikova juha. 2. Govedina v čebuli. 3. Zličniki. 4. Solata.
Zvečer: Makaronovo meso. Solata.

Torek:
Opoldne: 1. Zeliščna juha. 2. Svinjska pečenka. 3. Buče. 4. Krompirjev pire.
Zvečer: Polnjene paprike.

Sreda:
Opoldne: 1. Priželjčeva juha. 2. Srce v cmaki. 3. Kruhovi cmoki.
Zvečer: Zdrobov praženec. Kompot.

Četrtek:
Opoldne: 1. Možganova juha. 2. Dunajska jetra. 3. Špinaca. 4. Kompot.
Zvečer: Zabeljen stročni fižol. Kava.

Petek:

Opoldne: 1. Prežganka s krpicami. 2. Ohrovtova omaka. 3. Krompir. 4. Češpljevi ali breskovi cmoki.

Zvečer: Mlečni riž.

Sobota:

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Telečja pečenka. 3. Dušen riž. 4. Solata.

Zvečer: Goveji guljaž. Široki rezanci.

Nedelja:

Opoldne: 1. Ragu juha. 2. Pišče. 3. Pečen krompir. 4. Srbska solata.

Zvečer: Prekajen svinjski vrat (mrzel). Kruh. Čaj.

Domači zajec pečen. Osnaženega mladega zajca nasoli in peči celega ali posamezne kose. K zajcu deni v kozo nekaj žlic vode, potresi s kumno in polij z 2-3 žlicami vroče masti. (Če je zajec star, ga osoli, deni v kozo, prideni nekaj žlic vode in 2-3 žlice masti, pokrij in pokritega na ognjišču počasi praži, da se zmehča in zarumeni.) Zajce peči približno 1-uro.

Koruzni kolač s svežimi češpljami. Vmešaj v skledi 2 rumenjaka, 8 dkg sladkorja, sok in lupino od polovice limone ter žlico ruma. Ko si mešala pol ure, prideni sneg dveh beljakov in 6 dkg koruzne moke, vse narahlo zmehčaj, stresi v namazano podolgasto pekačo ali v obod za torte 2 prsta na visoko, obloži po vrhu z neolupljenimi, čez pot preklanimi češpljami, potresi s sladkorjem in specij. Pečni kolač zreži, potresi s sladkorjem in postavi gorkega ali mrzlega na mizo.

Stajerski štrukelj. Iz pol litra bele moke pripravljeno in spocito testo razvaljaj, pomaži z oljem, tenko razvleci in namaži s temle nadevom: Zmešaj v skledi osmiško litra topljene ali kisle smetane, 15-20 dkg sira iz kislega mleka, 1 jajce in žličico cimeta. Ko si testo namazala, ga potresi z dvema pestema drobtin, 6-8 srednje debelimi; olupljenimi in nakrhlijanimi jabolki, dvema pestema sladkorne sipe in s pestjo rozin. Peči in zreži kakor vse druge štruklje.

Češpljevi cmoki iz krompirjevega testa. Češpljeve cmoke pripravš kakor breskove, le da vzameš iz češplje koščico in jo nadohteš s pol kocke sladkorja. Ako uporabljaš kuhane češplje, jim ni treba pobirati košice.

Mezga iz breskev. Breskve operi in obrisi, jih prekolji, odstrani koščice in vse, kar je slabega. Stresi breskve v čist, ne masten lonec, ki ga postavi v drugega večjega, v katerem naj bo toliko vode, da bo segala prve mu loncu do srede. Oba lonca dobro pokrij

Linolej vedno bolj priljubljen

Dandanes ne gledamo samo na to, da je neka stvar lepa in udobna, temveč se v prvi vrsti sprašujemo, če je praktična. V današnji dobi je le malo koga še dana možnost, da bi bil suženj predmetov, ki ga obdajajo.

Gospodinje se morajo danes vse preveč posvečati življenju in delu izven doma, zato ne morejo žrtvovati toliko časa stanovanju — znano pa je, da zahteva stanovanje polno preprog silno mnogo dela. Preproge so sicer lepe in dajejo stanovanju neko toplino in domačnost, toda so v prav tolik meri nepraktične. Gospodinji, kateri ima v stanovanju linolej, odpade ves prekomerni prah, ki se dviga iz preprog ob vsakem hitrejšem koraku, izlepanje preprog, ki je v mnogih mest-

in pusti, da vro breskve toliko časa, da se zmehčajo. Nato breskve dobro stlači in pretlači skozi sito ter sok stlačaj. Za vsak kilogram soka skuhaj 75 dkg siadkorja s tri osminke litra vode. Ko se sladkor zgosti, prideni sok in kuhaj med vednim mešanjem toliko časa, da se mezza nekoliko zgosti (približno 1 uro). Mezgo še gorke napolni v kozarce, drugi dan pa potresi vsak kozarec po vrhu s salicilom, zaveži in shrani. Če nimaš dovolj breskev, lahko vzameš polovico breskev in polovico češplje, drugo vse delaš kakor pri breskovi mezgi.

Mezga iz olupljenih češplje. Polij češplje z vrelim krompom in odcejene oluplj. Na 1 kg češplje deni ¼ kg sladkorja. V kozo naloži vrsto češplje, na vrh sladkor, nato zopet vrsto češplje in nanjo sladkor itd. Postavi kozo čez noč na hladno. Drugi dan postavi te češplje na ognjišče in jih kuhaj, da se zgošče; še gorke stresi v kozarce; ohlajene pa potresi po vrhu s salicilom in zaveži. Lahko dodaš kakšno prijubljeno dišavo, dokler še mezza kahaš.

Brusnice z jabolki. Stresi 1 kg opranih in odcejenih brusnic v kozo za prst na debelo, po vrhu potresi sladkor, po sladkorju pa vrsto kislih olupljenih in na majhne kocke zrezanih jabolok, zopet sladkor, brusnice, jabolka, na vrh sladkor (za 1 kg brusnic potrebuješ ¼ kg do 1 kg sladkorja in ½ kg jabolok); nekaj žlic vina in skorjo cimeta. Kuhaj vse skupaj počasi 10-15 minut, še gorke stresi v gorke kozarce in ohlajene zaveži.

Praktični nasveti

Vkuhano sadje (kompot). Za vkuhanje je najbolj pripravno koščicasto sadje, ker je sveže najmanj trpežno a daje vkuhano najfinejši izdelek. Izmed pečkatega sadja pa so zelo primerne hruške.

Kako odpraviš golazen na psih? Golazen pri psih odpraviš z zmesjo 50 gr bencina, 180 gr vode in 10 gr mila. Pse večkrat nadržni s krpo, namočeno v to tekočino.

Zarastel prstan lahko snameš, če prst od nohta do prstana tesno poviješ, ga čez 5 minut odvijes in držiš roko par minut kvišku. Če to še enkrat ponoviš, z lahkoto snameš prstan.

Kako se shrani juha za več dni? Sedaj, ko so težave z mesom, si večkrat zaželimo dobro govejo juho. Lahko jo ob mesnem dnevu shraniš za več dni. Kuhano, čisto juho natoči do vrha v steklenico, nato jo pa zamaži s surovim maslom, da ne pride zrak do nje.

nih večnadstropnicah silno težavno in neprijetno delo, predvsem pa preganjanje nadležnih moljev. Tudi nikake bolezenske klice se ne morejo zadržati v linoleju.

Stanovanje, v katerem so lla pokrita z linolejem, izgleda prav elegantno. Sedanji linoleji imajo namreč prav okusne vzorce. Med najsodobnejše in najpriljubljenejše linoleje spadajo rjav- enobarvni in oni, ki imitirajo parket ali marmor ter tako zvani granitni linolej, ki je na drobno poškrabljen z različnimi barvami.

Dobro je seveda kupiti dražji linolej, ki ima vlišen vzorec skozi in skozi, tako da se ne more obrabiti. Cenejši linoleji imajo vzorec le na vrhu.

Sergiusz Piasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

86 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Prosil so Sumca, naj jim gre za vodjo; ta pa jim je dejal, da raje strada kot bi nosil židom vodo in bil z njimi v kakršni koli zvezi. Prav isto jim je dejal Buldok. Tihotapec je bil svojčas junak, fant od fare, sedaj pa so samo dojenčki, pravi paglavci. Da, časi so se spremenili: sedaj te ti takle novaček za steklenico vodke zasadi nož v hrbet. Nekako tako kot so to storili pod Alfredovim vodstvom s Havrankom. Poslušaj, kaj sem si izmislil?

Po tako dolgem in neobičajnem uvodu sem bil silno radoveden in vprašal sem ga:

— No, radoveden sem že, kaj si stih-tal?

— Novačkom bom razbijal krdela ter jim plenil blago. Če se bo redno pomavljalo, jim trgovci ne bodo več zaupali blaga. Ali me razumeš?

— In kako boš izvedel, kdaj poidejo čez mejo?

— Vse mi bodo povedali sami, oziroma njih vodje, ali pa bom sam izvohnil. Presenečala jih bova na naši strani ob meji, ali pa na sovjetski strani, kar bi bilo še bolje!

Krisa mi je jel s čedalje večjim navdušenjem pripovedovati, kako si ta posel zamišlja. Soglašal sem ter včasih dosta-

vil kak svoj predlog. Predno pa je odšel, mi je še dejal:

— Ti lumpi so nam odgnali dobre fante ter odjedli delo! Toda tudi mi jim pokazemo, po čem je kilogram popra!

Nekaj ur nato se je vrnila iz Vilna Havrankova mati. Sin ji je umrl v bolnišnici. Ona in sestra sta jokali, ko da si hočeta izjokati oči. Ko sem zrl njun obup in žalost, me je pograbil strahovit srd do novačkov. Nestrpnost sem čakal Kriso, a ga ni bilo, kot da se je vdrl v zemljo. Bil sem že v skrbeh zanj. Končno je po nekaj dneh le prišel.

— Zdavnaj bi že začela, a nisem mogel najti tretjega, primernega in zanesljivega fanta. Potrebno je dobiti takega, ki ga novački ne bodo poznali.

— Ali si ga iztaknil?

— Našel sem ga, četudi sem moral za njim tja do Radoškovičev!

— In koga?

— Janka Hrobarja. Ti ga ne poznaš! Imeniten fant. Zanesljiv in pogumen! Vsakega dela se loti. Veš kje sem ga skrli?

— Kje?

— Pri Petriku Filozoju. Danes zvečer prinesemo precej blaga. Jaz bom stalno v mestu, da bom o vsem dobro ohvešččen, vidva bosta tukaj... O tem se je

še treba porazgovoriti s Havrankovo materjo...

Poklicala sva starko ter jo vprašala, ali bi naš vzela na stanovanje, kjer bi si postavili primerno skrivališče. Z veseljem je privolila. Krisa ji je še obljubil, da ji bomo dobro plačali.

— Jaz vam dam tudi... — je dejala starka. — Bili ste prijatelji. Živite pri meni kot doma! — je pričela ihteti.

— Marica, nikar ne jočite! — je melko dejal Krisa. — Saj še živimo! Nikar obupati! Kar se je zgodilo, se je zgodilo! Če se nam delo posreči, boste zaslužila za pošteno Helmo bala!

Pozabil sem povedati, da je Havrankov pes Karo tudi poginil pri pretepu v Gintini restavraciji. Kot besen se je vrgel na novačke, braneč svojega gospodarja. Grizel jih je po rokah, nogah in obrazih. Eden izmed novačkov mu je slednjič z nožem razparal trebuh. Julek Potrhlik je tudi umrl v bolnišnici za sušico.

Zvečer je prišel k meni Krisa. Privedel je Janka Hrobarja. Hrobar je bil mož srednje postave, močan in na prvi pogled silno okreten. Svetli lasje so se mu uporno kodrali na čelo. Neprestano se je smehljaj in mežikal z drobnimi sivimi očmi. Prisodil sem mu štirideset let. V presledkih si je nervozno mel roke in pravil: »Zgodilo se je!... Primata

Oba sta prinesla s seboj velike zavoje. Na podstrešju, kjer smo si uredili varno skrivališče, sta razvezala zavoje ter jela razvrščati blago. Ko smo to uredili, smo se pričeli posvetovati.

— Orožja imamo premalo, — je dejal

Krisa. — Dva samokresa na tri ljudi. Jutri jih bomo imeli več!

— Od kod? — sem ga vprašal.

— Boš že še izvedel. Jutri pričnemo s delom!

— Hrobar si je mel roke:

— No, zgodilo se je! Prima!

— In koga bomo razkrinkali? — sem vprašal Kriso.

— Alinčukove! — je slavnostno rekel Krisa.

— Ne šali se! — mi nisem mogel verjeti.

— Vrag naj me vzame, če ni res...

— In kje jih bomo zajeli?

— Pod mostičem nasproti Velike vasi.

Ondi bodo šli z blagom...

— Kdo ti je povedal?

— Vem... Tam hodijo čez mejo. Nekdo pa mi je povedal, da gredo jutri na pot. Sijajen fant!

— Josifek Husarek?

— Ali ga poznaš?

— Poznam!

— On mi je povedal...

— Toda vsi Alinčukovi so oboroženi.

mi pa imamo samo dva samokresa!

— Zato moramo dobiti orožje. Bodi brez skrbi, vse sem natančno premislil! — je dejal Krisa.

Večer je bil temen in tih, prav tak, kakršen je bil takrat, ko sem šel prvič z Jožefom Trofido čez mejo. Bil sem na prav istem mestu kot takrat, le da tokrat nisem sedel v kanalu s krdelom tihotapcev ter nisem imel nahrbtnika.

Zanimivosti

Džungla pogoltnila mesto milijonarjev

Kako je radi dveh premetenih Angležev propadla brazilska prestolnica kavčukovih mogotcev

Nedavno je neki letalec našel v južnoameriškem pragozdu skupino iskalcev kavčuka, ki so zašli v pragozd in ostali tu pozabljeni in ločeni od civiliziranega sveta. Nekako podobno se je pripetilo mestu Manaos, nekdanjemu poglavitnemu središču brazilskega kraljestva kavčuka ob Amazonki. To mesto je pogoltnila džungla. Leži tisoče milj oddaljeno od ustja reke Amazonke proti izviru. Je razmeroma še mlado, vendar že mrtvo. Zgradili so ga koncem minulega stoletja. Takrat se je začel uporabljati kavčuk v najrazličnejše industrijske svrhe. Kavčuk je postajal surovina 20. stoletja. Brazilija je imela monopol v preskrbovanju sveta s kavčukom. Manaos pa je bilo zbirališče vsega kavčukovega bogastva. V kratki dobi je doživel Manaos ogromen procvet in bogastvo, da so se težko kosala z njim celo središča na zlatih poljanah. Zlata reka se je po njegovih ulicah in palačah pretakala nič manj mogočno in široko, kot veletok, na katerega bregovih je Manaos nastal. Cene življenjskih potrebščin so dosegle strmoglavno višino. Denar ni pomenil ničesar v prestolnici gumijskih milijonarjev. Manaos je imel ulično železnico, da je ni imel Manchester in njegova opera se je mogla uspešno kosati po arhitekturi in pevcih z največjimi operami sveta. Mnoge hiše so se mogle po obsegu in opremeriti s palačami najbogatejših evropskih plemenitšev. Kot pravljica je zraslo to mesto na robu džungle in njegovi prebivalci so hoteli zanesti na gornjo Amazonko najzbranejšo pridobitve kulturnega sveta. Manaosom so prepevali najslavnejši tenorji in najbolj sloveče primadone na svetu.

In dva Angleža sta jim pripravila pogin ter povzročila, da je začela zagrinjati njihovo bajno bogastvo spel džungla, na katere robu se je tako naglo razbohotilo! Prvi Anglež je bil neki Farris, ki ga je poslal ravnatelj botaničnega vrta v Kewu v Brazilijo, da bi pripeljal s seboj nekoliko sadik gumijevega drevesa za poskusno sajenje. Brazilski zakon pa so strogo prepovedovali izvoz gumijevih semen ali sadik. Na mejah je bila uvedena stroga kontrola. Farris pa je preslepil kontrolo tako, da je skrival nekaj gumijevih sadik v krokodilske kože. Pripeljal jih je sicer srečno do Kewa, toda tu so rastline propadle. Toda ravnatelj vrta ni obupal. Poslal je še enega odposlanca v Brazilijo, Henrya Wickhama. Ta je imel več sreče in iztihotaplil sadike v zavojih volne, v katerih so ostale nepoškodovane. Da bi obrnil od sebe vsak sum, je najprej nekaj mesecev pošiljal zavoje brez tihotapske vsebine.

Tako je bila brazilska kontrola v drugič preslepljena. To je imelo za posledico pravi gospodarski prevrat. Iz teh maloštevilnih iztihotapljenih sa-

dik so sčasoma nastale ogromne angleške gumijeve plantaže v malajskih deželah, v Indiji in na Ceylonu. Angleški kavčuk je zlomil brazilski monopol. To je pomenilo katastrofo Manaosu in njegovemu nezasišlanemu bogastvu. To mesto je prenehalo biti prestolnica kavčuka, cene so katastrofalno padle, kavčukovi magnati so izgubili denar, mesto, ki ni poznalo revščine, je nenadoma osirotelo in opustelo. Palače so ostale, toda samevajo puste sredi džungle, ki je prodrla do parkov in vrtov ter zadušila kultivirano rastlinstvo. Opustele so prej hrupne kavarne in zabavišča...

Toda proces, ki je povzročil bogastvo in pogin Manaosa, s tem še ni

bil zaključen. Britanske plantaže so odvzele navidezno neizčrpni vir bogastva brazilskih plantažnikov. Kmalu pa so se spet osamosvojile od britanskih plantaž USA, ki so bile njihov največji kupec. Zasadile so lastne plantaže. Leta 1926. se je posrečilo izdelati sintetični kavčuk, butadien. Deset let pozneje so bili na Mednarodni razstavi avtomobilov in motorjev razstavljeni tudi izdelki iz umetnega kavčuka, izdelanega iz apna in oglja. Danes imamo poleg naravnega kavčuka tudi več vrst umetnega, katerega uporabljajo vedno bolj države, ki nimajo možnosti, da bi gojile plantaže za naradni kavčuk.

Blika na odprtem morja: angleški rušilce v plamenu

Tajinstveni umor z ledeno iglo

Filadelfijska policija je bila nedavno pred nerazrešljivo uganko: kdo je ubil lepoticu v kopalnici? Ena izmed najljubljenejših filadelfijskih igralk Gloria Oxfordova je postala žrtev tajinstvenega zločinca. Lepotica je stanovala v majhnem toda razkošnem stanovanju moderne zgradbe v Sedmi ulici. Nekega dopoldneva so jo našli mrtvo v kopalnici.

Glorijina služabnica je videla, da je njena mlada gospodarica odšla v kopalnico. Kmalu nato je slišala zamolkel padec. Strahoma je služabnica vdrila v kopalnico, kjer je ležala gola lepotica. Bila je mrtva. Nikjer ni bilo niti kapljice krvi, nikjer znaka nasilja. V dogodku je takoj obvestila policijo, ki je skušala razvozlati skrivnostno uganko.

Pri pregledu trupla mlade lepoticice so res našli vzrok njené smrti. Na prsih so našli majhno ranico, ki je bila sicer nevidna. Rana je vodila v srce. Gloria je bila ustreljena z »vodnim samokresom«. Kdo je bil tajinstveni morilec? Smrt lepe Glorie je ostala prej ko slej zavita v skrivnostno kopreno tajnost.

Igralka Gloria Oxfordova ni imela sovražnikov, za njeno bogastvo se tudi ni nihče potegoval, kajti njen edini dedič je živel nekje v Evropi. Tajnost njene smrti bi ostala za večno neodkrita, če bi se zločinec ne bil sam oglasil. Pisal je policiji, da je trpel mnogo zaradi ravnodušnosti filadelfijske lepoticice in da mu je bila zato ljubša njena smrt. Ko se je kopala, jo je skozi okno ubil z »ledenim izstrelkom«. To je dolga tanka igla iz ledu. Ta igla se je raztopila v Glorijinem srcu in smrt je takoj nastopila. Ker je imela lepotica zanj ledeno srce, je tudi umrla zadeta od ledene igle. Tako je končal skrivnostni morilec, ki so ga zaman iskali.

Starost ženitnih oglasov

Starost ženitnih oglasov je precej večja, kot bi si to morebiti kdo predstavljal. Ze davno so poznali v časnikih tudi »kotiček vzdihljajev«. Prvi ženitni oglas je bil objavljen l. 1795.

Sedemdesetletnica kovača nemškega orožja

Od diplomatskega zastopnika v Vatikanu do nemškega veleorožarja

7. avgusta je obhajala 70 letnico ena najmočnejših in tudi najskrivnostnejših osebnosti novejših nemške zgodovine. Visoki jubilej je bil sicer zabeležen v nemškem in svetovnem tisku, vendar mnogo skromneje, kot bi odgovarjalo njegovi stvarni vlogi. Toda ta velična ne ljubi pompa in slavo-spevov.

Ne mara množice in njenega neorganiziranega, brezsmiselnega vrvenja. Preveč čuti svojo stvarno moč in veličino, da bi si jih bil v svesti šele pri neprestanem petju fiválnic. Ta mož je

Gustav Krupp von Bohlen und Halbach, ki že trideset let kuje orožje za nemški Reich. Kdo je ta skrivnostni »kovač« nemškega imperija? Njegova življenjska pot bi dala sklepati, da je kmalu spoznal, kje se skriva stvarna nadmoč nad modernim svetom. Da močan ni tisti, ki se prevaža z odličji v svečanih vozovih, temveč

tih in nepoznan kovač usode, ki ima v rokah konce niti. Gustav v. Bohlen je bil izbran za diplo-

matsko kariero. Rojen je bil v Haagu kot sin badenskega ministrskega predsednika. Studiral je pravo in promoviral za doktorja na heidelberški univerzi. Kot diplomat je bil v Pekingu in Washingtonu. Bil je

poslanski svetnik pri Vatikanu.

Tu je zaključil svojo diplomatsko kariero verjetno z najboljšo svojo diplomatsko potezo. Spoznal in zbližal se je z Berto Krupp, ki jo je nato tudi poročil. Bila je edini dedič Kruppovega podjetja. Prav zato je prejel l. 1906. pravico, da prevzame k svojemu podedovanemu plemišskemu naslovu tudi priimek železarskega magnata Kruppa.

Tako je nekako simbolično povezal v svoji osebi prejšnjo tradicijo fevdalne moči in silo modernega veleorožarja. Tri leta je bil namestnik predsednika nadzorstvenega sveta, od l. 1910 pa vodi kot njegov predsednik podjetje sam.

Svetovna vojna je njegovo moč več kot podvojila. L. 1914. je bilo v podjetju zaposlenih 81.000 ljudi, l. 1918. pa že 180.000. Pri-

Kronan še pred rojstvom

V 4. stoletju je Perziji vladal šah Hormuz. Njegova žena je bila noseča ravno ob njegovi smrti. Na prestol pa je skušalo priti tudi nekaj drugih pretendentov iz rodu Sasanidov. Grozila je državljanska vojna. Tu so rešili situacijo perzijski vedeževalci. Prepričevali so narod, da govorijo vsa znamenja za to, da bo kraljica rodila moškega otroka. V svoji veri, da se vedeževalci — magi — ne morejo zmotiti, so Perzijci začeli takoj s pripravami svečanega kronanja. Kraljevska postelja s kraljico je bila postavljena v sredino dvorane za kronanje, krona pa na prestol bodočega kralja. Tako so kronali še nerojenega kralja. In na srečo so magi zadeli. Kraljica je res rodila sina, ki je dolgo vladal pod imenom Sapor II.

VISINSKO ZDRAVLJENJE KAŠLJA Z LETALI

V Pjatigorsku na Kavkazu so uvedli zanimiv način zdravljenja otroškega kašlja, ki je pa rodilo dobre rezultate. Otroke dvignejo z letali v višino 1500 do 2000 m, kjer ostanejo 15 do 20 minut.

TUDI STARI GRKI SO POZNALI BOKSANJE

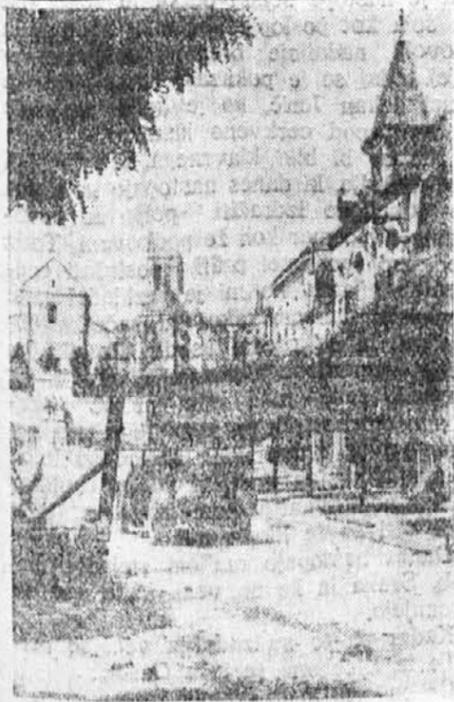
„Boks“ ni šele proizvod moderne dobe, temveč so ga poznali že tudi stari Grki. Pri njih je bil celo precej v navadi. Samo da je izgledal vendarle malo drugače, kot danes. Ni bilo pravil, ki ga danes vsaj nekoliko regulirajo, tudi rokavice ni bilo. Borec si je ovil pest z močnimi kožnimi jermeni. Prsti so ostali pri tem svobodni. Cilj napada so bila navadno nasprotnikova senca, kajti tako je bil uspeh najprej dosežen. Udarci pa so padali tudi na brado, čeljusti, ušesa, nos in podobno. Kakih 400 let pred n. št. so ovijali pesti z jermeni, katerim so dodajali še rokavice iz trde kože. Čez rokavice so natikali še prstane iz trde kože. Stoletje pozneje pa so čez jermene nalikali kovinske prstane. Na prednji del pesti pa so dajali majhne kovinske kroglice z dvema konicama. Senca so si zaščitili z jermeni, ki so jih ovili trikrat okoli lobanje.

Ni čuda, če je tedaj „box-match“ končal krvavo in so borecem ostala znamenja za celo življenje.

KRVAVA PODOKNICA

Krvavo se je zaključila nočna podoknica v Banjaluki. Mesarski pomočnik Muram Kovačević in brivski pomočnik Ljuba Dedič sta zapela podoknico Kovačevićev izvoljenki. Njen oče je začel protestirati radi kaljenja nočnega miru. Ko se mladeniča nista dala odpraviti, je odpil iz hiše z nožem v roki. Kaj se je odigralo v temi, bo pojasnila preiskava. Kovačević je bil prepehjan v bolnišnico ter dolži Saliba Smalagića, očeta svojega dekleta, da ga je on ranil z nožem, medtem ko Salih to odločno zanika.

Nekatere bedarije so takšnega značaja, da mora človek doseči gotovo starost, da je zanj sposobe!

Ulica v francoskem mestu Soissons

Dosedanja politika Narodne banke

V prvem članku o problemu podržavljenja Narodne banke smo postavili ob koncu vprašanja, kakšni so bili interesi njenega vodstva. Na to vprašanje lahko odgovorimo z enim stavkom: podpiranje nekaj finančnih močencev v Beogradu na račun vsega ljudstva in sploh vseh ostalih delov in njihovih gospodarstev v Jugoslaviji. Poleg tega jim je bilo še v interesu, da spravijo v žep čim več dobička iz poslovanja Narodne banke. Vsa dosedanja politika Narodne banke je bila vodena v tej smeri. O tem govore sledeči podatki:

Emisijska in valutna politika Narodne banke je bila ves čas usmerjena na to, da omogoči beograjskim bogatašem čim večje dobičke. Tako je vodila Narodna banka v prvih povojnih letih inflacijsko politiko s puščanjem v obtok ogromno bankovcev preko raznih kreditov državi. S tem je na eni strani nabavila državi denar, ki ga ta ne bi mogla dobiti na noben drug način kot s povečanjem obdavčenja srbskega gospodarstva, ki je edino uživalo v pogledu obdavčenja privilegiran položaj, posebno v prvih letih po vojni, na račun pretrpljene škode. Ostalih pokrajin ni bilo mogoče višje obdavčiti, ker že tako so začele zaostajati s plačevanjem. V tem stanju je bilo pač za te močence najboljše, da pomagajo državi s krediti preko Narodne banke, ki so dosegli l. 1923. lepo vsoto več ko 4 in pol milijarde dinarjev. Na ta način pa je Narodna banka tudi omogočila državi, da izvede ono znano zamenjo s kronami za dinarje (za 4 krome 1 dinar), ki je pomenilo oškodovanje krajev bivše Avstro-Ogrske. A ne samo to, ti krediti so imeli za posledico inflacijo (dočim je bilo še leta 1920. 5 din en švicarski frank, je bilo začetkom leta 1923. že 20 din en švicarski frank), in ta je omogočila beograjskemu gospodarstvu, da se naglo razvije (mezde so bile nizke, kreditov dovolj, cene visoke). Ko se je to gospodarstvo dovolj razvilo na račun ljudstva in tudi gospodarstva ostalih, je izvedla Narodna banka stabilizacijo dinarja, ki je zopet bila v interesu onega velikega gospodarstva, saj to je imelo zaslombo v kreditih Narodne banke, dočim so podjetja v ostalih krajih naglo propadala. Valutna politika Narodne banke je bila vse do slej torej vodena v interesu beograjskih velepodjetnikov, predvsem na račun vseh delovnih slojev, vseh ekonomsko šibkih, pa tudi na račun celega gospodarstva ostalih dežel.

Kreditno politiko Narodne banke točno ilustrirajo sledeče številke: vseh meničnih posojil je izdala Narodna banka od l. 1920—1939 preko 100 milijard dinarjev. Kdo je dobil ta posojila, morda kmetje, obrtniki, mali trgovci, mali industriji, ali pa razna velepodjetja, bodisi bančna, industrijska in trgovska? Za to obstajajo le podatki od l. 1922. dalje. V razdobju 9 let od 1922. do 1931. je banka izdala čez 55 milijard dinarjev meničnih posojil. Od te vsote so le trije odstotki odpadli na posojila izpod 50.000 dinarjev, t. j. v glavnem na posojila kmetom, malim obrtnikom, malim trgovcem in malim industrijcem, a 75% je odpadlo na posojila iznad 500.000 din, t. j. na posojila velikim bankam, veleindustrijem in veletrgovcem. Vobče so dobile banke 48% te vsote kreditov, industriji 24%, trgovci 17%, a kmečke zadruge, obrtniki in vsi ostali 11%. Še ostreje je prišla ta kreditna politika N. b. do izraza v razdobju 1931.—1939., t. j. po novem zakonu o Narodni banki. Od vseh meničnih posojil v tem času, ki so znašala 46.454,3 milijonov, je odpadel le 1% na posojila izpod 50.000 din, a 83% na posojila iznad 1 milijon. Denarni zavodi so dobili od vsote vseh meničnih posojil 56%, industrija 27%, trgovci 11%, a na kmečke zadruge, obrtnike in vse ostale je odpadlo le 6%.

Ti podatki banke same govore jasno, da je banka ves čas vodila politiko cenene kreditiranja velenbank in drugih velepodjetij, pri čemer ji je služila še posebna obrestna politika (prva leta so celo obrestni, določene

za kredite industriji in bančništvu nižje), dočim je zapostavljala ostale gospodarske sloje (celo n. pr. male banke, ki nimajo določene višine glavnice, ne morejo dobiti kreditov). V kolikor je tem vendarle dajala kredite, jih je dajala pod težimi pogoji. Pa ne le to, ta politika je bila vodena celo v vse ostrejši smeri. Ekonomsko slabi so dobivali vedno manj kredita (tudi pogoji so se jim vedno bolj oteževali), ekonomsko močni pa vedno več. To ne velja samo za menične, temveč tudi za vse ostale vrste posojil (lombardna, sezonska).

Poraja se še vprašanje, kateri velekapitalisti so dobivali vsa ta posojila? O tem govore sledeče številke (obstajajo podatki vse od l. 1920. dalje in za vse vrste posojil). Od l. 1920.—1929. je od vseh posojil, ki jih je dala banka privatnemu gospodarstvu v znesku okoli 50 milijard din, dobil Beograd z okolico 47%, a vsa Slovenija le 7%.

Iz vsega tega vidimo, da so predvsem dobivala kredite posebno beograjska velepodjetja. Seveda je kdaj pa kdaj padla tudi marsikaka lepa vsotica posameznim magnatom iz prečanskih krajev, toda to zgoraj omenjenega dejstva ne spreminja.

Kako širokoprsno je banka kreditirala omenjenim močencem, kaže tudi dejstvo, da mora predvsem beograjska centrala odpisovati velike vsote dolžnikom, češ, da jih niso v stanju vrniti.

Tudi krediti državi, ki so dosegli največjo višino v razdobju pred l. 1929. v l. 1923. 4,5 milijard, ki so pa sedaj od septembra zopet po dolgem času v ogromnem porastu (v desetih mesecih za čez 4 milijarde) ter dosega že 7 milijard, imajo za glavni cilj, da preprečijo povečanje davčne obremenitve velekapitalistov.

Kreditna politika Narodne banke je bila torej, prav tako kot njena emisijska valutna politika, vodena le v interesu omenjenih finančnih močencev, a v popolnem nasprotju predvsem z interesi vseh delovnih slojev, v drugi vrsti pa tudi z interesi »gospodarskih krogov« ostalih delov Jugoslavije.

Kar tiče devizne politike, obračunavanja klirinskih računov, politike intervencij na borzah itd., moramo prav tako ugotoviti, da je tudi tu bil favoriziran srbski veleemogotec. On je dobival najprej devize, ki jih je banka jemala od vseh izvoznikov, on je dobil prvi klirinska izplačila in le na beograjski borzi je banka intervenirala, če je bil promet slab.

Z eno besedo, vse poslovanje Narodne banke doslej je pomenilo podpiranje beograjskih finančnih močencev, a izkoriščanje delovnih slojev in zapostavljanje gospodarstva ostalih delov države. To pa je ravno bilo v interesu delničarjev Nar. b. kot smo v začetku naglasili.

Posebej moramo še omeniti vprašanje dobičkov Narodne banke. V bilancah in pojasnilnih računov se trudi uprava, da bi prikrija prave dobičke banke prav tako, kot se v ostalem delu trudi, da bi prikrija stvarno razdelitev posojil gospodarstvu, kakor v pogledu ek. moči, tako v pogledu narodnosti prejemnikov teh posojil. Vendar smo že na bazi onih podatkov, ki jih banka objavlja, lahko marsikaj ugotovili, kar tiče podelitve kreditov, a prav tako bomo lahko dali tudi v glavnih obrisih sliko višine in delitve dobičkov. To nam kažejo sledeči podatki:

Čistega dobička je bilo po bančnih bilancah od l. 1920.—1938. čez 1 milijardo dinarjev. Če pa vzamemo v obzir, da se tantieme, ki so do l. 1931. znašale povprečno skoro po 4 milijarde na leto, od tega časa računamo med stroške za upravo, s čimer se seveda v bilanci zmanjšuje dobiček, če vzamemo v obzir, da je podoben primer z dotacijami rezervnemu fondu od l. 1923.—1931., potem nam postane jasno, da ta 1 milijarda in še nekaj več, ne predstavlja še vsega stvarnega čistega dobička. Od oficijelno priznanega čistega

dobička pa je odpadlo na dotacije rez. fondu 44, na tantieme 41, na državo 486, na delničarje 418, a za dopolnitev glavnice l. 1931. 13 milijonov.

Da bi bila slika popolnejša in bi lahko videli, kako se razvijajo deleži posameznih skupin pri čistem dobičku, bomo še posebej pokazali, kako je bil razdeljen ves čisti dobiček pred novim zakonom o Narodni banki iz l. 1931., a kako po njem. Ves čisti dobiček od novega zakona Nar. b., t. j. do srede l. 1931., torej v 11 in pol letih, je znašal 691 milijonov. Od tega je odpadlo na dotacijo rez. fondu 4, na tantieme 41, na državo 386, na delničarje 247 in 13 milijonov na dopolnilo glavnice. Čisti dobiček od srede l. 1931. do konca 1938.

Starostno zavarovanje zobnih tehnikov

Na izrednem običnem zboru Dentist-technične zbornice je bilo med drugim predloženo, naj se organizira in izvede starostno zavarovanje dentst-tehnikov. Predlog je bil enoglasno sprejet in naloga posebne odbora je, da izbere pravi način za izvedbo tega zavarovanja. Trije načini bi prišli v poštev:

1. Prostovoljno zavarovanje; 2. Na združni podlagi izvedeno in 3. Po zakonu primorano.

1. Prostovoljno zavarovanje bi najbrže ne imelo zaželenega uspeha, ker v današnjih časih imamo pač vsi toliko izdatkov, zlasti še radi splošne podražitve vseh dobrin, da bi le malokdo vplačeval prostovoljno in redno znatnejše zneske. Ta način so poizkusili izpeljati tudi naši obrtniki, a jim ni uspelo.

2. Na združni podlagi izvedeno zavarovanje naj bi bilo organizirano na ta način, da bi bil vsakdo primoran plačevati mesečne prispevke, v katerih bi bil z ozirom na starejše gg. kolege, ki bi si sami ne mogli več toliko vplačevati, da bi mogli od lastnih prispevkov na starost živeti, upoštevati tudi gotov znesek za te. Ako bi bilo zavarovanje za vsakogar strogo obvezno, bi ne trpel nihče nikake škode, saj bi se mu prispevki, ki bi jih plačal za starejše, vračali v prispevkih mlajših. Vendar pa poudarjam, da bi prišlo to zavarovanje v poštev le, ako bi bilo strogo obvezno za vse člane, ker bi pri prostovoljnem pristopu lahko nastali slučajji, da bi se kdo v mladih, plačilno zmognih letih za ustanovo ne zmenil, ko pa bi nekoliko ostarel, bi pristopil, plačeval pristojbino nekaj let, potem pa zahteval celotno izplačevanje.

3. Po zakonu primorano zavarovanje je mišljeno zavarovanje pri kakem državnem zavodu oz. pri privatnih ustanovah, ki so pod državno kontrolo. Zdravniška zbornica je izvedla to vprašanje na ta način, da je napravila s Pokojniskim zavodom posebno pogodbo, kjer vplačujejo člani za vsoto, ki jo prijavijo za svoje mesečne oz. letne dohodke, prispevke po posebni tabeli, ki je nižja od one, po kateri se zaračunavajo prispevki nameščenstvu ter imajo obnem tudi to ugodnost, da dobe v slučaju nastale nezmožnosti za delo že po petih letih zavarovanja polno pokojnino, za katero so se zavarovali, oz. v smrtnem slučaju zavarovanca dobi to pokojnino njegova žena ali otroci po obstoječih pravilih. V nasprotnem slučaju pa plačuje zavarovavec isto pristojbino celo dobo, ki je določena po pogodbi kot polno število let za dosego prejemanja pokojnine. Določitev let, ki bi se štela kot polna doba, število let, po preteku katerih bi dobivali svojci v slučaju nesreče celo pokojnino, višina prispevkov na gotovo zavarovano sumo itd. bi bilo seveda vprašanje pogodbe, ki bi jo sklepala denti-

torej v 7 in pol letih, pa je znašal 311 milijonov. Od tega je odpadlo na dotacijo rez. fonda 40, na državo 111, na delničarje 171 milijonov.

Iz tega vidimo, da se je občutno zmanjšal v drugi dobi delež države na račun deleža delničarjev in rez. fonda, ki tudi koristi delničarjem, ker dviga ceno delnic. Delež delničarjev pri dobičku Nar. banke je torej raste, državnim pa se je zmanjšal. In delničarji si upajo vkljub temu trditi, da niso vodili politike svojih interesov! Saj so sami objavili podatke o nasprotnem! Zanimivo je še pripomniti, da so bile dividende delničarjev mnogo višje po vojni, ko so se gibale od 4,5—11,37% kurzne cene delnice, kot pa pred vojno, ko so se gibale od 2,05 do 7,51% kurzne cene delnic. Toliko o dosednji politiki Narodne banke. Ostalo prihodnjic. —T.

stična zbornica s Pokojniskim zavodom ali ev. s kakšno drugo slično ustanovo. Lahko bi se napravilo tudi pavšalno zavarovanje za vse člane.

Osebo zagovarjam tretji način zavarovanja, ker mislim, da rešuje vse probleme najboljše, vendar končna odločitev o izberu je v presoji celotnega članstva Dentist-technične zbornice.

Smerkolj Leopold

POOSTRENE SANKCIJE ZA PROTIZAKONITO DELO

V interesu pobijanja nelegalnega dela je ministrstvo za trgovino in industrijo izdelalo načrt o izpopolnitvi kazenskih sankcij, katere predvideva zakon o delavninah. Kot učinkovita sredstva se predvidevajo: začasna zaplomba blaga in orodja, stavljanje strojev izven obrata, ustavitve nadaljnega obratovanja podjetja in uradna zatvoritev lokalov in delavnic.

ZA IZVOZ SVEŽIH SLIV

v Nemčijo v okviru kontingenta, ki je oproščen nemške uvozne carine, sta določeni ceni 16 RM franko jugoslovansko-nemška meja in 17,50 RM franko madžarsko-nemška meja, vse za 100 kg, bruto za neto in v predpisanih zavojih. Izvoz sliv brez zavoja je do nadaljnjega odloka »Prizad« zabranjen, ravno tako so zabra njene cene izpod zgoraj navedenih. »Prizad« priporoča, da naj se vse kupčije sklepajo franko jugoslovansko-nemška meja, druga možnost pa naj se izkoristi le, kadar je razlika v voznini izdatna.

OBČINA VARUJE SVOJE OBČANE PRED DRAGINJO

Zaradi splošnega pomanjkanja življenjskih potrebščin je sklenila uprava banjaluške občine nabaviti za svoje občane 20 vagonov žita po ceni, katero je določilo ministrstvo. To žito namerava občina v svoji režiiji zmlati ter moko prodajati občanom. Ravno tako je bil določen posebni odbor, ki bo proučil možnost nabave dovoljne množine leša za kurjavo pri banjaluških industrijih in lesnih trgovcih. Tudi kurivo bi občina prodajala po nabavni ceni.

Kadar se Casar pripelje v Prekmurje

Kranjec Miško

Mislil onega Casarja, ki se je odločil, kakor se reče, »za pot navzgor. V ostalem on »funkcionira« v Ljubljani; samo kadar ne gre več dalje, kadar ga pokličejo, da je treba kaj urediti, se pripelje.

In Casar se je pripeljal. Stvar je bila kaj preprosta. V Lipovcih so taborila dekleta, ki niso »naša«, kakor pravimo. Onim v Bogojini, ki so »naša«, ni nihče nagajal. Ta v Lipovcih pa so se sprla z Jakobom mlajšim in Srako mlajšim, ter še z nekim »mlajšim«. Tam izza promicij izvira ta spor.

Dekleta, ki taborijo v Lipovcih, so si nadelala še za časa študiranja v Ljubljani veličastno nalogo, da bi v teh počitnicah pomagala prekmurskemu kmetu in ga izobrazevale s predavanji, s filmi, s tečajji, da bi imele celo nekak vrtec za otroke.

Mene, žal, ni nihče vprašal za mnenje zastran tega »delovanja«, in prepričan sem, da bi ves spor odpadel. Kajti vse skupaj izvira samo iz nesporazuma in iz nepoznanja prilik v Prekmurju. Mislim le so, da je »delovanje«, pa naj bo to socialnega značaja, ali kulturnega, dovoljeno po želih posameznikov. Da je Prekmurje celo nekaka pokrajina za eksperimen-

mentiranje, kjer mladi ljudje lahko uvajajo nove metode in nove predmete v pouku kmečkih ljudi. Tako pojmovanje lahko postane usodna napaka.

Prekmurje je prav natančno razdeljeno v razne interesne sfere. Zemlje na primer, ki se odvzame veleposestvom, se ne daje ljudem, temveč raznim ustanovam, družbam, ali pa se ustvarja »nacionalni« žid s kolonisti. Ne da ne bi bili ti in oni potrebni zemlje, kakor je tudi dobro, da imajo uradniki za semenogojne postaje priliko za izlete in dnevnice, je vendar stvar problematična. Prekmurci naj se seveda izseljujejo v tujino za delom in zaslužkom. Prav tako je s kulturo v Prekmurju, in to sem že povedal. Skratka, vsako udejstvovanje, na tem ali onem polju, vse do političnega polja, je dano v zakup. Kdor izlucitira zase tako udejstvovanje, lahko pač nastopi. K licitaciji pa seveda ni pripuščen vsakdo, kajti to bi bilo smešno; samo »strokovnjaki« smejo na dražbo. Ko izlucitiraš tako polje udejstvovanja zase, lahko začneš z delom, ki je vedno jako plodonosno. In ako ne drugega, ti pomaga do višjega položaja, ker se vedno lahko sklicuješ na svoje zasluge, ki se gla-

se: V Prekmurju sem se udeještoval!

Dekleta, ki so prišla v Prekmurje, v Lipovce, tega niso vedele. Kakor bi prišle na severni tečaj, so si zapičile zastavico v novo pridobljeno ozemlje in začele z delovanjem. — Nekaj časa je dobro uspevalo, vitez je bil, da so se sprizajmile s kmeti, s fanti, z dekleti. — Ljudje so jih vabili delati in jim dajali pogač. Na predavanja so prihajali ljudje in se zanimali za to in ono. Dekleta so brala knjige in revije, fantje so zvečer prepevali mimo oken, otroci pa so se ves dan sukali okoli šole.

Takrat so nastopili Jakob mlajši, Sraka mlajši in še neki tretji mlajši. Saj pa res, kdo jih je povabil v Prekmurje? Kdo jim je dovolil to udejstvovanje? Kdaj so izlucitirale Lipovce zase? Kdo jim je dal legitimacijo za to delo?

Nastopili so tako in tako: najprej prijazneje, potem neprijazno, skoraj že s silo. Ljudje se za vse to niso menili, temveč še dalje prihajali k dekletom, kajti ne Jakob mlajši, ne Sraka mlajši nista prihajala pomagat k mlaticim, temveč sta se sprehajala po cesti.

Ko ni šlo več nikamor, je bil poklican iz Ljubljane sam Casar.

In Casar se je pripeljal. Pripeljal se je in je nastopil. Nastopil in uspel. Dekletom je bilo prepovedano prirediti predavanja, poučevanja, ker za to niso

poklicane, ne kvalificirane.

Prišla je prepoved z merodajnega mesta.

Tudi izseliti bi se morale iz šole. Zdaj pa je nastopil šolski odbor in rekel, da je šola kot poslopje občinska zadeva in dovolil nadaljnje bivanje dekletom v njej. Zdaj se je pokazalo, kako prav je imel dekan Jerič, ko je hotel vse šole spraviti pod cerkveno lastnino.

Nič ne bi bilo klavnega, ako bi bili vsi ti ljudje, ki danes nastopajo in ki jim je dovoljeno izdražiti »polje udejstvovanja«, v čemer koli že podkovani. Toda nedavno sem imel priliko poslušati enega teh mladih, ko mi je razkladal take nesmisle, da sem takoj od začetka obmolnil in se predal usodi. Človek jim ne bi zameril tega neznanja, ako bi ga ohranili zase in z njim nekoč bogu-vdano umrli, greh pa je pitati s tem neznanjem še druge ljudi. Nekeč so imeli v svojih vrstah ljudi, ki so bili kolikor toliko podkovani v tem in onem, toda tudi tisti so že likvidirani.

Danes nastopajo različni »mladi«, Jakob, Sraka in že ne vem, kako vse se imenujejo.

Kadar pa to ne zadošča več, se pripelje iz Ljubljane še sam Casar.

Če pa tudi to ni dovolj, nastopi merodajno mesto. Tu se konča vsa štorija. Naprej ni prave poti.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par, najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—, Dražbe, preklci, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma za je vpslati v listu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

KAM, KJE?

KAM GREŠ V NEDELJO POPOLDNE?

V gostilno »Krčevinski dvor« na koncert in čevpčiče, zalivam pa z dobro svečinsko, lutomersko kapljico. 17115-1

POČITNICE DOMA

Letos ni pravega vremena. Sončite se doma z našo patentirano ultravioleto obsevalko, Original Rub. Po par obsevanjih dobite lepo sportno rjavo polt. Zahtevajte prospekte! Jugopatent, Ljubljana, Dvorčakova 8. Sprejememo zastopnike. 17134-1

Aka

želite oglaševati,
pokličite telefon

25-67

HALO! Vsi, kateri hočete dobre prleške gibance ter klobase iz kible jesti, in dober vinček piti, morate vsako nedeljo v novo gostilno na Pobrežju, v »Frieški dom« priti. V nedeljo, 1. sept. koncert. Se priporoča Matilda Zamuda, gostilničarka. 17006-1

V nedeljo **VRTNI KONCERT** priredi gost »Mesto Maribor«. Igra Ehrlichova godba pod vodstvom g. Schönherrja. Za obilen obisk se priporoča Milka Hribernik. 17206-1

Ce ne verjameš, **POIZKUSI!** Točimo najcenejša in najboljša Paloška vina v bifeju Ivan Pinterič, Tržaška c. 1. 17222-1

Pastelina pecje

po din 10. kemično očiščeno din 14. Čehano in kemično očiščeno din 25. 35. 55. Belo in sivo gosje pecje in puh dobite najugodnejše pri

„LUNA“
Maribor samo glavni trg 24
Vzorci brezplačno!

SLUŽBO DOBI

NATAKARICO mlajšo moč, sprejme v službo s 1. oktobrom 1940. gostil na pri kolodvoru. Potrebna kavicija din 2000. v gotovini. Ponudbe s sliko poslati pod »Samostojna« na ogl. odd. »Večernika«. 17035-2

ZASTOPNIKE (akviziterje) išče veliki domači zavarovalni zavod. Plača in provizija. Ponudbe pod »Stalen zaslužek« na ogl. odd. »Večernika«. 17067-2

Dobra in poštena **KUHARICA ZA VSE** se sprejme takoj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17119-2

MOJŠTRA za stroje za motanje, sukanje in predenje, z dobrim izpričevalom, sprejemem. Ponudbe na Anton Pinter, Maribor, Cankarjeva 16. 17146-2

DEKLE ZA VSE se sprejme. Gregorčičeva 8-1, desno. 17158-2

DEKLE se išče, sposobno za vodstvo gostilne. Pisemne ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Gostilna«. 17152-2

SPOSOBNE ŠIVILJE za perilo se za stalno takoj sprejmejo. Ekspres, Meljska cesta 3. 17059-2

SLUŽKINJO starejšo, snažno, ki zna malo kuhati, opravljati hišno in vrtno delo, iščem za 1. september. Vprašati od 8.—11. ure Spodnja Radvanjska c. 61 17049-2

Mlajšega šoferja

ključavničarja iščem takoj. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Šofer«.

FOTOGRAFSKO POMOČNICO specialno dobro retušerko, sprejemem v trajno službo. Ponudbe z zahtevano plačo na Foto Kieser, Maribor, Vetrinjska 30. 16995-2

BOLJŠE DEKLÉ prijetno zunanost, ki zna kuhati, išče manjša družina. Sobarica je v hiši. Ponudbe poslati na: Lekarna Derencin, Koprivnica, Banovina Hrvatska. 17192-2

Išče se **adjustirka**

za desertne bonbone in fine bonbonijere, prvorazredno in preizkušeno silo. Ponudbe na Oglasi zavod Medved, Zagreb, Preradovičeva 28.

ŠOFER

z znanjem v radiotehnikij in dvokolesih se sprejme takoj. Ponudbe pod »Zanesljivo 340« na ogl. odd. »Večernika«. 17044-2

SPREJMEM DEKLICO

14—16 let staro, za pomoč pri kmetijstvu. Pojasnila Železnina P. o. v. h. Maribor, Glavni trg. 18012-2 Išče se

GOSPODIČNA

z nekoliko trgovske prakse, zmožna slovenskega in nemškega jezika ter event. večša strojepisja. Ponudbe na ogl. odd. »Več.« pod »Zanesljivo«. 17251-2

SLUŽBO IŠČE

Iščem mesto **PERICE** Koroška 34. 17159-3

500 DIN NAGRADE

daje posredovalcu za stalno službo inteligentem 26 leten mladenič, vojaščin prost, z malo maturo. Ponudbe pod »Nagrada« na ogl. odd. »Večernika«. 17120-3

POZOR!

Državni upokoenc išče mesto hišnika ali slično. Razume se na parni kotel, centralno kurjavo in avtogenično varjenje. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Hvaležnost«. 17103-3

NATAKARICA

mlada, dobro izvežbana, išče s 15. septembrom nameščenje t. boljši gostilni, hotelu ali bifeju. Lah Mira, Vuzenica. 17065-3

UPOKOJENEC

vesten in pošten, 50 let star, sposoben za pisarniška in fizična dela, želi službo kjerkoli. Ponudbe pod »Skromen« na ogl. odd. »Večernika«. 17047-3

TRGOVSKI POMOČNIK

želi spremeniti službo v manufakturi, modi, konfekciji ali špeceriji. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17046-3

TRGOVSKA POMOČNICA

stara 20 let, že 7 mesecev brezposelna, nujno prosi gg. trgovce, da bi ji nudili zaposlitev. Verzirana v špeceriji in galanteriji. Heda Likovnik, Poljane, p. Prevalje. 17037-3

V **FRIZERSKEM SALONU** ali v trgovini se želi izučiti petnajstletna deklica z dežele z odličnimi izpričevali. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17247-3

KMETSKO DEKLE

vajeno vsakega dela, ima 3 meščanske šole, gospodinjski tečaj, izučena trgovine in vajena gostilne, želi priti v službo kamorkoli. Naslov Minka Cebular, Podvin 109, p. Zalce. 17246-3

DEKLE

ki ljubi otroke in je večša nege, išče mesta v boljši hiši. Ponudbe na ogl. odd. »Več.« pod »Pestunja«. 17238-3

ČEVLJARSKI POMOČNIK išče stalne službe. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Pomočnik«. 17241-3

TRGOVSKA POMOČNICA želi zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Zvesta«. 17227-3

SAMOSTOJNA KUHARICA gre za gospodinjo ali prevzame pospravljanje pisarn. Koroška c. 7, pritličje. 17208-3

Grem **ŠIVAT** na dom, perilo, obleke, plašče, poceni. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17248-3

VAJENCI-(KE)

VAJENEC ALI VAJENKA se sprejme za modno trgovino. K. Tkalec, Gosposka ulica 32. 17127-4

UČENEC

za trgovino s papirjem, z znanjem slovensčine in nemščine, se sprejme. Ponudbe pošljite na Karbeutz, Gosposka ul. 3. 17148-4

NATAKARSKI VAJENEC z dobro šolsko izobrazbo in z znanjem slovenskega in nemškega jezika se sprejme. Vprašati Hotel »Merano«. 17145-4

SLIKARSKI VAJENEC

se sprejme. Jerovškova ul. 47. 17184-4

Sprejemem **GOSPODA** na stanovanje in hrano. Slovenska 24/I. 17219-4

VAJENEC

se sprejme. Tichy, elektrotehnik, Slovenska 13. 17217-4

STANOVANJE ODDA

TRISOBNO STANOVANJE z vsem modernim komfortom se odda s 1. septembrom. Naslov v ogl. odd. lista. 5051-5

Lepo sončno **ŠTIRISOBNO STANOVANJE** kabinet, kopalnica v novi hiši se poceni odda. Vprašati: Stritarjeva 29-I. 17055-5

Sončno in suho, parketirano **DVOSOBNO STANOVANJE** s kopalnico in pritliklinami se odda v magdalenskem predmestju s 1. oktobrom. Vprašati: Beograjska 11. 16976-5

LEPO STANOVANJE v novi stavbi v Studencih se takoj odda. Pekarna Zamuda, Maribor, Frankopanova ul. 9. 17163-5

STANOVANJE soba in kuhinja, krasno, v novi hiši, se takoj odda pri postajališču Tezno, Ptuiska cesta 33. 17162-5

STANOVANJE

soba in kuhinja, v novi stavbi, se odda. Vpraša se: Pobrežje, Nasipna 55. 17160-5

LEPO STANOVANJE

2 sobi, kabinet, kuhinja in pritlikline, v Koseskega ulici se odda s 1. oktobrom. Vprašati pri Franjo Vrabl, Radvanjska c. 24. 17086-5

TRISOBNO STANOVANJE lepo, v središču, se odda. Vprašati Gregorčičeva 8-1, desno. 17157-5

DVOSOBNO STANOVANJE s pritliklinami se odda. Frankopanova 8. 17156-5

SOBA, KUHINJA

s predsobo se odda s 1. oktobrom. Vpraša se v nedeljo od 9. do 12. ure Dalmatinska ulica 20. 17156-5

SOBA IN KUHINJA

event. tudi ena soba, se odda. Gubčeva 3, Melje. 17142-5

ENOSOBNO STANOVANJE v novi hiši, 8 minut od Glavnega trga, se 1. okt. 2 osebam odda. Povh, Glavni trg 21 17114-5

SOBA IN KUHINJA

se odda v najem zakoncem brez otrok zelo poceni. Zg. Radvanje 112. 17091-5

STANOVANJE

soba in kuhinja, se odda. Krala Petra c. 126 a, Studenci. 17098-5

TRISOBNO STANOVANJE oddam s 1. oktobrom, Ciril-Methodova 18. Vprašati v drugem nadstropju, stanovanje št. 9. 17130-5

ŠTIRISOBNO STANOVANJE z vsem komfortom, popolnoma prenovljeno, se odda. — Vprašati v trgovini Oset, Glavni trg 23. 17178-5

Za vkuhavanje sveže **prave bosanske slive** v gajbah po 12 do 16 kg oddajam in pošiljam tudi po železnici po dnevni ceni.

Josipina Bole

sadje in zelenjava en gros, Maribor, Koroška cesta 20, na dvorišču. 1046

SOBA IN KUHINJA

se odda s 15. nov. Pobrežje, Nasipna 36. 17100-5

ENOSOBNO STANOVANJE se odda s 1. oktobrom. Obmejna cesta 16, Studenci, pri SK. Rapid. 17166-5

MANSARDNO STANOVANJE soba, kabinet, kuhinja, pritlikline, oddam takoj. Betnavska cesta 39. 17112-5

DVOSOBNO STANOVANJE se odda s 1. oktobrom, Pipuševa 26. 17138-5

Oddam takoj ali pozneje **DVOSOBNO, kompletno STANOVANJE** mimi stranki, lahko tudi z malimi otroki. Mejna ul. 22. 17164-5

DVOSOBNO STANOVANJE se takoj odda. Taborska ul. 9 17051-5

ŠIRITE »VEČERNIK«!

SOBA IN KUHINJA

se odda stranki brez otrok s 1. oktobrom. Ciril-Methodova ul. 10, Studenci. 17002-5

SOBO S KUHINJO

v Studencih, nasproti cerkve, oddam za 150 din v Aleksandrovi 33. 17179-5

Sončno SOBO IN KUHINJO

oddam s 1. oktobrom v Par-movi 10, desno zgoraj. Kovač, Erjavčeva 14, Melje. 17194-5

Lepo 3 sobno stanovanje **STANOVANJE**

z vsemi pritliklinami in kopalnico se odda. Koroščeva ulica št. 23. 17193-5

STANOVANJE

trisobno, lepo suho, v centru, se odda za 1. september 1940. Vprašati: Združene trgovce, Vetrinjska 11/I. 17237-5

DVOSOBNO STANOVANJE sončno, 1. nadstropje oddam stalnemu nameščencu, do 4 članski odrasli družini. Taborska ul. 22. 17234-5

Lepo **3 SOBNO STANOVANJE** se takoj odda. Pušnikova 1 za Rapidom. 17232-5

Moderno **DVOSOBNO STANOVANJE** parketirano s kopalnico za din 450.— pri postaji Tezno se takoj odda. Tezno, Gregorčičeva 3. 17225-5

3 SOBNO STANOVANJE kopalnica s pritliklinami, 1 garaža blizu parka se odda mimi stranki. Vprašati Tichy, Slovenska 13. 17216-5

DVOSOBNO STANOVANJE s predsobo, sončna lega, se s 1. septembrom odda. Wildenrainerjeva 15. 17033-5 **DVOSOBNO STANOVANJE** se odda takoj. Taborska 9. 17264-5

LEPO STANOVANJE

1 soba in kuhinja se odda, Wilsonova ul. 11. 17213-5

Odda se **SOBA IN KUHINJA** Aleksandrova 83./I. 17214-5

Lepo **STANOVANJE** 2 in 3 sobe event. cela hiša se odda. »Rapid« Gosposka 28. 17211-5

PREHRANA

1 ALI 2 DIJAK(INJA) sprejme učiteljska družina v dobro oskrbo in skrbno nadzorstvo. Vrt, kopalnica, Dalmatinska 24. 16959-7

TRI DIJAKINJE

se sprejmejo v zelo dobro oskrbo. Wildenrainerjeva ulica 17-III. 17143-7

MAJHEN OTROK

se da v oskrbo ali za svojo-ga. Plačilo mesečno. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17165-7

NA HRANO

dobro, meščansko, se sprejmeta dve osebi. Pečnik, Kerkova 18. 17155-7

DIJAKINJE

sprejemem na hrano in stanovanje. Informacije: Mlinska ul. 5, desno, št. 1. 17169-7

Preselili smo se!

Naznanjamo vsem cenj. odjemalcem, da smo knjigarno in papirnico **Tiskovne zadruge** preselili okoli vogala v **Cankarjevo ulico 1** (bivša pisarna advokata dr. Pichlerja) — Priporočamo se

Tiskovna zadruga

2-3 DIJAKE
(dijakinje), nižješolce, sprejem v popolno oskrbo. Ne posredna bliž. realke in gimnazije. Cena po dogovoru. Partot, Koroščeva 2-III. 17177-7

DVA DIJAKA
iz boljše družine se sprejmeta v dobro oskrbo in nadzorstvo v lepo sončno sobo. Antonija Pall, Razlagova 24-II, levo. 17140-7

DIJAKINJO
nižješolko, sprejememo v popolno oskrbo. Partot, Slovenska ul. 13-II. 17116-7

DIJAKINJA
se sprejme v vso oskrbo. Pomoč pri učenju, strogo nadzorstvo, pripravno za hčerko železničarja. Postaja Tezno, Ptujška 33-I. 17102-7

SPREJMEM GOSPODE
na vso oskrbo ali brez. Trubarjeva 9, Kukovec. 17080-7

DIJAKA
v popolno oskrbo in skrbno nadzorstvo v lepo, sončno sobo. Ojsteršek, Gajeva 15. 17185-7

UCITELJSKA DRUŽINA
sprejme nižješolca v vso oskrbo. Pomoč pri učenju. Kneza Koclja 15/II. 17209-7

STANOVANJE
1-2 sobe, po možnosti se parirano, se išče takoj za boljše stalnega nameščenega mojstra. Ponudbe z opisom stanovanja na »Ponios centralo«, Melje št. 55. 17240-7

DIJAKINJE
se sprejmejo v celo oskrbo. Kopalnica in uporaba klavirja. Vprašati pri Ussar, Maribor, Trubarjeva 9. 17201-7

DVE DIJAKINJI
nižješolki, se sprejmeta v dobro oskrbo. Vprašati Ruška cesta 5/I. 17253-7

Sprejmeta se dva boljše dijaka v **POPOLNO OSKRBO** v sredini vseh šol. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 17243-7

STANOVANJE
iščem s hrano. Marica Fanel, Aleksandrova 41, Pobrežje. 17246-7

DIJAKINJO
sprejmem h hčerki III. realne gimnazije. Glasovir, kopalnica na razpolago. Požar, Slovenska 39. 17233-7

DIJAKINJE
se sprejmejo v celo oskrbo. Aleksandrova 47, vrata 9. 17236-7

2 DIJAKA ALI DIJAKINJI
sprejme v dobro oskrbo in skrbno nadzorstvo učiteljska družina. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 17223-7

SOBO ODDA
SPREJMEM DIJAKE
v vso oskrbo ali tudi brez. Vošnjakova ul. 19-I, vrata 6. 17083-8

TRJE DIJAKI
se sprejmejo na stanovanje, event. tudi na hrano. Stanovanje lepo. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 17041-8

SOBA S ŠTEDILNIKOM
sončna, se odda 1 ali 2 osobama brez otrok. Studenci, Radvanjska c. 50. 17060-8

OPREMLJEN KABINET
se odda. Pokojniški zavod. Vrstovškova 4-I. 17064-8

OPREMLJENO SOBO
s prostim vhomom takoj oddam. Jerovškova c. 50. 170066-8

OPREMLJENA SOBA
čista, sončna, se odda. Meljska 38-II. 17153-8

Kupujem dnevno vsako množino lepih **breskev, jabolok in hrušk** po najvišji dnevni cen. **JOSIPINA BOLE** sadje in zelenjava en gros. Maribor, Koroška cesta 20, na dvorišču. 1047

PRAZNI SOBI
se oddata na Glavnem trgu. Eventualno za pisarne ali za kakšno obrt. Glavni trg 4, trgovina. 17150-8

Prazno ali opremljeno SOBO
v centru takoj oddam gospe ali gospodični. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 17171-8

SOBA
z dvema posteljama se odda ali sprejemem dva dijaka na popolno oskrbo k mali družini. Marčič, Ruška cesta 3. 17124-8

SPREJMEM DIJAKA-INJO
na stanovanje. Zglasiti se Kolodvorska 3, pritičje levo. 17137-8

SOBA S ŠTEDILNIKOM
elektr. luč, se odda mirni stranki za 100 din. Aleksandrova c. 54, Pobrežje. 17108-8

DVA GOSPODA
sprejemem na stanovanje. — Vošnjakova 19, pritičje. 17187-8

V stanovanje s posebnim vhomom sprejemem GOSPODA
z ali brez hrane. Krčevina 6, pri »Treh ribnikih«. 17089-8

LEPO OPREMLJENA SOBA
1-2 postelji, se odda gospodom. Koroška c. 48-I. 17099-8

DVE OPREMLJENI SOBI
se oddata. Kajzerjeva ul. 26. 17092-8

OPREMLJENA SOBA
z uporabo kopalnice, sončna, se odda. Neumann, Stritarjeva 26. 17186-8

OPREMLJENA SOBA
s posebnim vhomom se odda. Splavarski prehod 3-I. 17183-8

SONČNA SOBA
lepa, s separiranim vhomom se odda dvema osobama. Livada št. 5. 17235-8

OPREMLJENO SOBO
oddam takoj. Poseben vhom. Erjavčeva 12, Melje. 17228-8

ČISTO SOBO
oddam s hrano dvema gospodom. Pipuševa 4, vrata 1. 17224-8

PRAZNA SOBA
ali opremljena s posebnim vhomom se odda. Koroška 68. 17221-8

GOSPOD
se sprejme v sončno sobo s hrano ali brez. Frančiškanska 21/II., desno. 17218-8

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhomom oddam takoj. Krpanova ulica 3, Studenci. 17263-8

LEPA SOBA
se odda, neopremljena. Ugodna lega. Strogo separirana. Vprašati Kralja Petra trg 1/I, desno. 17252-8

OPREMLJENO SOBO
oddam z uporabo kopalnice in posebnim vhomom 1. IX. Dahmatinska 26. 17250-8

SONČNO SOBO
lepo, oddam za Rapidovim igrščem. Vprašati Stritarjeva ulica 18, Maribor. 17249-8

LEPA SOBA
se odda v bližini parka boljše gospodu. Poseben vhom. Maistrova 14, vrata 7. 17244-8

SOSTANOVALCA
solidnega, sprejemem v čedno in zračno sobo s posebnim vhomom takoj ali pozneje. Glavni trg 4/I. 17204-8

2 DIJAKA
se sprejmeta iz boljše družine. Maistrova 2/I., desno. 17203-8

SOBO ISČE
iščem s 15. avgustom **OPREMLJENO SOBO** v centru mesta. Naslov pustiti v oglašnem oddelku »Večernik«. 6152-9

TOVARNIŠKA DELAVKA
išče stanovanje s hrano. V prostem času bi tudi pomagala pri gospodinjstvu. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 16761-9

OPREMLJENO SOBICO
iščem z vso oskrbo (brez pečila). Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Stalen«. 17093-9

SOBICO ZA DIJAKA
pripristo. Iščem v bližini učiteljskega. Z eno posteljo, brez hrane. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 17105-9

Obiščite postelje
in vozičke vseh vrst kupite poceni pri **„OBNOVA“ F. Novak** Jurčičeva ul. 6

LOKAL
ODDAM LOKAL
pripraven za vsako obrt, posebno za frizerja. Studenci, Makarjeva 1. 17141-10

LOKAL ALI SKLADIŠČE
se išče v centru mesta za boljše obrt s 1. oktobrom ev. takoj. Naslov Vrtna ulica 6. 17242-10

POSEST
Prodajam **MALO POSESTVO** pri banovinski cesti. Sabeider, Rače. 16756-11

PARCELE
na prodaj na Tezno. Vprašati Ptujška c. 58. 17085-11

HISO
z gospodarskim poslopijem, njivo in travnikom dam v najem v Spodnjih Poljčanah št. 11. 5 minut od železniške postaje. 17056-11

VILO
malo, Maribor, Studenci, Krčevina kupim za gotovino. Prodajalec lahko ostane dalje v stanovanju. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Zadnja cena«. 17020-11

TRAVNATA PARCELA
okrog 2000 m², se prodaja. Zg. Radvanje št. 15, Ana Vreznik. 18018-11

Ugodno na prodaj **HISA**
z dvema stanovanjema. Studenci, Kralja Petra c. 39. 17168-11

HISO
8 prostorov, drvarnica, pralnica, 600 m vrta, prodam za 112.000 din. Letni donos nad 10.000 din. Vprašati: Krčma-Pobrežje, Gosposvetska 56, Maribor. 17170-11

VINOGRADNO POSESTVO
na lepi legi v Halozah, obseg 19 oralov, 3/4 or. vinogradi, nova hiša, mlad vinograd, samo žlahtni trs, cena 220.000 din. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Lepo posestvo«. 17175-11

KUPIM HISO
z vrtom ali vilo kjerkoli v mestu ali v okolici do 500.000 din. Posredovalci izključeni. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Gotovina«. 17174-11

Nova 4-stanovanjska **HISA**
v Magdalenskem okraju se prodaja za 220.000 din. Ponudbe poslati na ogl. odd. »Večernik« pod »Moj dom«. 17173-11

Nova 3-stanovanjska **HISA**
pred Radvanjem, na prometni cesti, se prodaja za 110.000 din. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Dobra kuničja«. 17172-11

ENO ALI DVODRUŽINSKO VILO
z vrtom na levem bregu mesta kupim. Ponudbe pod »Če-ri breg« na ogl. odd. »Večernik«. 17139-11

Prodajam v bližini Maribora 40 oralov veliko **POSESTVO** vso letino, živino in inventar. Ponudbe pod »Gotovina« na ogl. odd. »Večernik«. 17125-11

MALO POSESTVO
z dvema novozgrajenima hišama, najlepšima v okolici, tri stanovanja, prodaja za din 49.000.— Kagar Franc. Zgor. Radvanje, Delavska ulica 26, pri Mariboru. 17136-11

GOZD IN TRAVNIK
skupaj 2 1/2-5 oralov, 1 urod Maribora, blizu drž. ceste, na prodaj. Vprašati na ogl. odd. »Večernik«. 17129-11

PARCELA
se poceni prodaja v Lovski. — Vprašati Nasipna 79, Pobrežje. 17118-11

DVOSTANOVANJSKA HISA
z gospodarskim poslopijem in velikim vrtom na sončnem kraju v Studencih na prodaj. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 17113-11

Kupim donosno **HISO** v vrednosti do 60.000 din, prizanem tudi hipoteko. Resni prodajalec stavi me skrajno ceno in točni popis na ogl. odd. »Večernik« pod »Gotovina«. 17147-11

ENODRUŽINSKA HISA
s 1000 m² vrta za 25.000 din se prodaja. Vprašati Anton Strah, Hostejeva 46, Zg. Radvanje. 17111-11

Prodajam se **POSESTVO** pribl. 10 oralov v Smolinčih, pošta Sv. Andraž, za ceno 36.000 din. Informacije: Trubarjeva ul. 9, pri krojaču. 17110-11

Vse instrumente, muzikalije in dobri **CANTULIA** **AKKORDSON**

dobite pri **Perc Oto - Maribor** trgovina muzikalij - »Harmola« Katalogi gratis Sole in društva popust

PRODAM PARCELO
601m², betonska ograja, studenec, 4500 kg apna, 140 m² peska, stajbna komisija, na Kralj Matjaževi ulici, Studenci, Suštaršč, Wattova 3, Maribor. 17109-11

ENODRUŽINSKA HISA
novozidana, s pritlikinami, se ugodno prodaja ob cesti. Zg. Radvanje 117. 17106-11

ENODRUŽINSKA HISA
z vrtom v Limbušu, blizu kolodvoza, se da v najem. Vpraša se: Studenci, Aleksandrova cesta 25. 17091-11

ENODRUŽINSKO HISO
z vrtom, elektr. luč, takoj prodam. Maistrova ulica 72, Tezno. 17096-11

NOVOZGRAJENA HISA
2 sobi, kuhinja, veža, klet, studenec, z nekaj zemlje se prodaja. Poizve se: Tezno, Dobrava 50. 17182-11

Prodaja se **GOZDNA PARCELA**
2 orala, na Pohorju med Pohorskim domom in Mariborsko kočjo, oddaljena od vsake 10 minut, na vrhu, ob poti Sv. Arel-Razgledni stolp, lužna lega. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 17189-11

GOSTILNO A LA BIFE
najmočnejše zagrebske pozicije, pred tramvajskim postajališčem z velikim vinski in jestvinskim prometom, izvrstno dočjo, prodajamo s skupno opremo v bifeju, kuhinji ter sodi za 38.000.— din. Mesečna najemina 1400 din. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Illica 144. 17207-11

Steznike
po meri dobite samo v prvovrstni in zato edino upravičeni specialni trgovini (delavnici) **Novi naslov: „OCMUL, Meljska cesta 1“**

Ugodna prilika za nakup lastnega stanovanja. Posebno primerno za samostojno damo **DVOSTANOVANJSKO HISO** po 3 sobe s pritlikinami, levi breg, prodam na polovico, po načelu etažne lastnine. Ev. tudi nekaj vrta zraven. Hipoteka se lahko prevzame. Ponudbe pod »Etaža« na ogl. odd. »Večernik«. 17199-11

Ugoden nakup **KRASNO POSESTVO** v Savinjski dolini, tik banov. ceste, 40 oralov, prvoklasni hmeljski nasadi, sadonosniki travniki, doraščeni in mladi gozdovi, vse splošno s hišo in gosp. poslopijem, se takoj prodaja z ugodnimi plačilnimi pogoji. Pojasnila daje Anton Vidovič, Sv. Peter v Sav. dolini. 17265-11

BRIVSKO-FRIZERSKI SALON
se prodaja z vsemi aparati na zelo prometni točki v Mariboru. Dobro vpeljan. Pisati na ogl. odd. »Večernik« pod »30.000 din«. 17266-11

LEPA HISA
ugodno napredaj v bližini Celje. Nova vas. Ponudbe poslati podružnici »Večernik«, Celje, pod »Zadnja prilika«. 17231-11

ARONDIRANO POSESTVO
ugodno prodaj v bližini Ptuj. Posestvo obstaja z sadonosniki, vinogradi, njiv in gozda. Ponudbe na »Večernik«, Ptuj. 17229-11

NOVOZGRADBA
radi selitve poceni. Vila z vrtom 245.000. Hiša blizu Maribora 25.000. Gostilna s špecerijo, traško 320.000. samo polovica v gotovini. 2 lepi posestvi blizu železnice 165.000 in 280.000. Posredovalnica »Rapid«, Gosposka 28. 17212-11

POSESTVO
kupim pri Sv. Petru, Kamnici, Koških ali Kungoti. Prevzamem tudi prevzitarja. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Kmetovalce«. 17210-11

IZDELOVALNICO LESNIH IGRAC
na zagrebškem trgu, zelo dobro uvedena s strojno in elektromotorno silo, odlično in okusno zgradbo, zelo dobro lukrativno in seriozno podjetje, prodajamo radi smrtnega slučaja s skupno opremo in koncesijo za 48.000. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Illica 144. 17258-11

MEŠANA TRGOVINA S TRAFIKO IN GOSTILNO
dobrodoča brez konkurence na zelo prometni zagrebski konzumni poziciji se prodaja s skupno opremo in blagom za 48.000 din. Najemina za stanovanje in letni vrt stane samo 1200.— din mesečno. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Illica 144. 17259-11

ZAGREBSKO PEKARNO
na najprometnejši ulici, s tramvajsko postajo z 2 pečmi, lastno trgovino pečiva v hiši, dobrodoča, z močnim prometom, prodaj s skupno kompletno, higiensko opremo po ugodni ceni radi smrtnega slučaja. Mesečna najemina s stanovanjem 1300.— din. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Illica 144. 17255-11

DRVA
raznih vrst, cepanice, vagonске pošiljke kupujemo. Obširne ponudbe z najnižjimi cenami na Frajdinger, Sombor, pošt. pretinac 20. 16951-13

NAZNANILO.
Naznanjam, da sem otvoril kovaško in podkovaško obrt v Nasipni ul. 2, prelj Horvat. Zavernik Alojz, kovaški in podkovaški mojster. 17181-13

ODDAM GOSTILNO
na račun natakariči, zanesljivi, s prakso, stari od 20-26 let. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 17190-13

ŠIVALNE STROJE
rabljene, kupite Ussar Alojz Maribor, Trubarjeva 9. 17200-14

DENAR
AKO RABITE POSOJILO
ne čakajte zadnjega trenutka. Temveč javite se takoj pri za stopstvu hranilni posojilnici »Moj Dom«, Maribor, Aleksandrova c. 64. — Priložite znamke din 3.— za odgovor. 16681-12

IŠČEM POSOJILO
din 15.000 proti vknjižbi, dam tudi stanovanje, sobo in kuhinjo. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 16994-12

KNJIZICE
Mestne hranilnice, Maribor, kupim za blago ali dam gotovino. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Veletrgovina Trgovski dom Maribor.« 16571-12

DRUŽABNIK
z 250.000 din se išče proti vknjižbi. Ponudbe pod »Družabnik Maribor« na ogl. odd. »Večernik«. 17122-12

POSOJILA
dajemo našim članom in varčevalcem. Ugodni pogoji. Vloge obrestujemo p 5 odstotkov. Vsi varčevalci brezplačno zavarovani Zadruga »Moj Dom«, Ljubljana, Dvoržakova 8. Iščemo poverjenike. 17135-12

AKO RABITE POSOJILO
ne odlagajte, temveč se zglašite pri zastopstvu hranilne posojilnice »Moj Dom«, Maribor, Aleksandrova c. 64. priložite znamke din 3.— 17267-12

ISLETNA GOSPODČNA
išče posojila din 1000.—. Dopisi podružnici Celje pod »Razočarana«. 17264-12

Zlato in srebro,
briljante, zastavljane listke išče nužno za nakup

M. Ugerjev sin,
Maribor, Gosposka ulica 15

OBRT TRGOVINA
KERAMIKA
Hišni posestniki in najemniki, pregledite Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

SPALNICE, JEDILNICE KUHINJE
vseh vrst v najmodernejših tastnoročnih izdelavih dobite v zalogi pohištva Aleksandrova c. 48. 4311-1

PONIKLANJE.
pokrovanje predmetov vseh vrst dobro in poceni pri »Ruda«, Maribor, Trstenjakova ulica 5. 6177-1

Za šolo
šolske torbice, nahrbtnike, aktove, peresnice v veliki izbiri priporoča Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 16944-13

ona

prejme najnovije
Jersey - modele
in jesenke plašče
v veliki izbiri
samo pri
konfekciji

greta

maribor
graiski trg

ZENSKI KOTIČEK

GOSPODINJE!
Nabavite si najnovije, praktični patentirani brisalec za umivanje in sušenje oken. Cena z navodilom 40 din pri Jugopatent, Ljubljana, Dvorakova 8. Telefon 42-40. Pri predplačilu na čekovni račun št. 14.627 Vam pošljemo poštne prosto. Sprejemamo preprodajalce. 13544-18

NOGAVICE
rokavice, perilo, trikotaža, volna, pletenine, Oset »Mara« Koroška 26, poleg tržnice. 16799-18

TRAJNI KODRI
z najnovjšim aparatom ter garantiranim preparatom samo din 45.—. Salon Kosem, Meljska c. 63. 17016-18

ZENITBE - DOPISI

POSREDUJEMO MOŽITVE IN ZENITVE

najsolidneje, najdiskretneje in najuspešneje. Velika in prvovrstna izbira **DAM IN GOSPODOV** iz vseh družabnih slojev kot: Državni in privatni uradniki, lekarnarji, sodniki, industrijci, trgovci, posestniki in drugi. Dame z in brez dole. Obiščite nas neobvezno. Ponudbe pošiljamo proti nakazilu din 10.— v znakmah. Fides, Zagreb, Vlačka 66-II, 1 17005-19

OSAMLJENEGA.
Ponudbe pod »Jesenski občutki« na ogl. odd. »Večernika«. 17078-19

POMORSKI KAPITAN
30 leten. Slovenec, samski, visok in fin. Mesečna plača din 3.500.—. Želi se poročiti z gospodično iz prvovrstne družine. Policijski višji uradnik. Slovenec v Zagrebu, 40 leten. Želi poročiti gospodično, vdovo ali ločenko. Resne ponudbe na »Fides«, z din 10.— v znakmah. Zagreb, Vlačka 66. 17024-19

VEGETABILNA PARNA KOPELJ ZA OBRAZ

ZDRAVNIK
45 let star, z imetjem 250.000 din. mesečni dohodek 5.000 din. iščem zakonsko tovarišico. Informacije daje »Nada«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 dinarjev. 17073-19

ZELEZNIŠKI POSTAJENAČELNIK
59 leten, vpokojenec, vdovec, mesečna penzija din 2.500.—. — Direktor banke, 36 leten, samski. — Zandarmerijski podnarednik, 29 leten, samski. Slovenec. — Gospodična, 19 letna, edinka, rhm. kat., dota din 100.000.—. — Gospodična, 27 letna, dota din 50.000.—. — Gospodična, 27 letna, srb. prav., edinka, dota 100.000 din. — Velika izbira ostalih. Ponudbe z din 10.— v znakmah »Fides«, Zagreb, Vlačka ul. 66. 17025-19

VDOVA
popolnoma sama, zelo lepa, židinja, dota 2.500.000 din, iščem zakonskega druga. Informacije daje »Nada«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 17068-19

URADNIK
v državni službi, 34 let star, mesečna plača 3000 din, išče zakonsko družico. Informacije daje »Nada«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 17069-19

GOSPODIČNA
26 let stara, z imetjem din 270.000.—, iščem zakonskega druga. Informacije daje »Nada«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 dinarjev. 17070-19

ZELEZNIŠKI URADNIK
38 let star, mesečna plača 1500 din, iščem zakonsko družico, prednost imajo šivilje ali slično. Informacije daje »Nada«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 17071-19

VEGETABILNA PARNA KOPELJ ZA OBRAZ

SKUPNO GOSPODINJSTVO
z resno osebo srednjih let (brez otrok) želi upokojenec. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Sredi Maribora«. 17087-19

GOSPODIČNA
19 let stara, z imetjem din 250.000, iščem zakonskega tovariša. Informacije daje »Nada«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 17072-19

TRGOVEC
26 let star, poroči gospodično do 25 let, ki ima veselje do trgovine in nekaj kapitala za otvoritev podružnice. Resne ponudbe poslati na ogl. odd. »Večernika« s sliko pod »Le-po življenje«. 17167-19

ZELIM POZNAVSTVA
z državnim upokojencem ali slično. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Skupnost«. 17176-19

JOŽICA
oprostite sestanku pri telefonski utici. Bil sem zadržan. Pišite na stari naslov, Branko. 17104-19

MLADA GOSPODIČNA
išče starejšega, inteligentnega prijatelja, ki bi ji denarno za kratak čas pomagal. Najraje če govori angleško ali nemško. Neanonimne ponudbe pod šifro »Strogo diskretno« na ogl. odd. »Večernika«. 17188-19

ZENITVE IN MOŽITVE
boljših krogov posredujejo odlično, uspešno in strogo diskretno. Odlična izbira prvovrstnih partij. Najboljše obiteljske zveze v meščanskih, trgovskih, posestniških, industrijskih, uradniških, oficirskih in ostalih intelektualnih krogih. Informativne prospekte pošiljamo proti nakazilu 10.— din v znakmah diskretno: »REZOR«, Zagreb, Pošta III. 17260-19

VDOVA
petdesetletna, simpatična, s pokojnino želi prijateljstvo z nje odgovarjajočim gospodom. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Zdrava«. 17205-19

SIMPATIČNA SLOVENKA
28letna gospodična, lepe zunanosti, bogate kmečke obitelji, inteligentna, vzorne preteklosti z 200.000 din v gotovini, želji znanstva z uradnikom, trgovcem ali posestnikom sigurnega položaja, radi možitve. Informacije s predplačilom 10.— v znakmah »REZOR«, Zagreb, Pošta III. 17261-19

TRGOVEC
32leten, Slovenec, simpatičen, popolnoma zdrav, samski, s krasnim karakterjem, soliden, izredno inteligenten, se želi priženiti v trgovsko hišo h gospodični do 28 let stari. Informativne prospekte s predplačilom 10.— din v znakmah pošilja »REZOR«, Zagreb, Pošta III. 17262-19

Zbirajte odpadke
Staro železo, baker, medenino, svinec, cink, star papir, cunje, krojaške odrezke, tekstilne odpadke, glaževino, ovčjo volno, govejo dlako kupuje vedno po najvišjih cenah Arbeiter. Dravska ul. 15. Te 26-23.

GLASBILA

PIANINO
poceni na prodaj. Fabinger, Livada 5. 17022-20

VIJOLINA
dobro ohranjena, se prod. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17121-20

Prodaj dobro ohranjeno **VIOLINO IN BRAC**
Plinarniška ul. 13-I. 17038-20

DVOJE GOSLI
(vijolin) v dobrem stanju po ceni na prodaj. Maribor, Krčevina, Praprotnikova 22. 17054-20

RADIO APARAT
se prod. po zelo ugodni ceni. Orožnova ul. 5. 17088-20

GRAMOFON
s 56 ploščami, dobro ohranjen se poceni prod. Zg. Radvanje. Rajzerjeva 10 17236-20

POUK

ENOLETNI TRG. KEČAJ KOVAČ
s pravico javnosti Maribor, Tyrševa 14. Vpisovanje dnevno. Najboljša in najcenejša izobrazba za pisarniško službo. Preskrba službe zastoj. 4954-21

Ant. Rud. Legatov **ENOLETNI TRGOVSKI TEČAJ**
s pravico javnosti Maribor, Vrazova 4. Vpisovanje dnevno. Šolski program zastoj, lastni dijaški internat. Začetek pouka 9. septembra. 16947-21

PROFESOR POUČUJE
nemščino, francoščino, italijanščino, nemško in slovensko stenografijo. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17090-21

ITALIJANŠČINA NEMŠČINA FRANCOŠČINA
po lahki, hitri metodi. Individualen pouk. Zajamčen uspeh. Gregorčičeva ul. 3. prtljiče, desno (nasproti realke). 17161-21

KLAVIR POUČUJE
gospa Leopoldina Ussar, drž. izprašana učiteljica klavirja, Trubarjeva 9. 17198-21

VOZILA

B. M. W. MOTORNO KOLO
s prikolco, 750 ccm v odličnem stanju, prodam. Vprašati pri poslovalnici »Večernika« v Celju 6238-22

Velika množina dvakrat okovanih **SAMOKOLNIC**
oddaj. Tržaška 8. 16981-22

MOŠKO KOLO
dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe je poslati na naslov Blaž Urbanič, Ledinek, Sv. Ana v Slov. gor. 16983-22

MOTOR
4 taktni, 197 ccm, vozi se brez izpita, v zelo dobrem stanju se prod. Lešnik Josip, Krekova 6. 17058-22

Ugodno prodaj **MOTORNO KOLO**
200 ccm, TWU, luksuzni, malo rabljen. Stritarjeva 25. 17075-22

OTROŠKI VOZIČEK
za dvojčke, v dobrem stanju, kupim. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17144-22

VOZIČEK
na dveh kolesih (gare), skoraj nov, prodam. Frankopanova 34. 17187-22

Kupim dobro ohranjen **MOTOR**
novejše tipe, 250-350 ccm, električna razsvetljava, nemška tipa. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17191-22

Prodaj dobro ohranjeno **SPORTNO KOLO**
Studenci, Krpanova 20. 17239-22

PRIDELKI

Prodaj se **NOVI JABOLČNIK**
liter 3 din. tri dr. Stoparju, Studenci-Maribor. 17027-23

ZIVALI

Prodaj **2 KONJA**
ameriške pasme po ugodni ceni: 5 letnega konja in 4 letno kobilo (oba potomca Monte Christo-Caraggio). Ponudbe pod »1006« na ogl. odd. »Večernika«. 17094-24

OPOZORIJA

IZJAVA.
Podpisani nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravili moja žena Terezija in hčerka Karmela Batagelj Pavel, mizar. Maribor, 31. avg. 1940. 17050-25

IZGUBENO

NALIVNO PERO »PARKER«
najdeno v vlaku v modri torbici, naj najditelj odda proti nagradi 200 din pri blagajni kina »Espianade«, ker je drag spomin. 17128-27

RAZNO

KAJENJE ŠKODUJE VAŠEMU ZDRAVJU
»NIKOTINOL« neškodljivo zanesljivo sredstvo odvadi v 2-3 tednih kajenja tudi najstrastnejše kadilce. Cena velika steklenica din 70.—, mala din 60.—. Po povzetju razpošilja Jugopatent, Ljubljana, Dvorakova 8. Sprejemamo preprodajalce. 13542-1

STROJEPISNA DELA
razmnoževanja, kopije načrtov, prevode najcenejše pri Kovaču, Maribor, Tyrševa ul. 14. 4974-28

ZA 10 DIN
Vam pošljem seznam 25 praktičnih predmetov, katere boste izdelovali doma. Stalen zaslužek v teh kritičnih časih! Lindič, Ljubljana, predal 245 — V. 6298-28

POZOR!
Vsakovrstne odpadke železja, kovine, litine, cunje, gume in steklovino kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah tvrdka Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Koclja 14 in podružnica vogal Ptujске in Tržaške ceste. — Tel. 21-30. 16943-28

NALIVNA PERESA
s prozirnimi držalom, zlato pero, z desetletnim jamstvom dobite od din 60.— naprej samo pri Jugopatent, Ljubljana, Dvorakova ul. 8. Ogljed brezobvezen, iščemo zastopnike. 17133-28

REVMATIZEM
išijas, nevralgija, zamaščenost uspešno zdravite z našim masažnim aparatom »Vibrator«. Izboren tudi za nego lepote. Cena din 420.— Jugopatent, Ljubljana, Dvorakova 8. Iščemo zastopnike. 17132-28

NEKADILEC POSTANETE
v treh dneh z našim zanesljivim, popolnoma neškodljivim sredstvom »Nikotinol«. Velika steklenica din 70.—, mala din 60.—, pošilja po povzetju »Jugopatent«, Ljubljana, Dvorakova 8. Iščemo zastopnike. 17131-28

155 KEMIJSKIH RECEPTOV
odličnih, preizkušenih (lak, mast za obuvalo, lepila, črnila, pijače, parfumerije itd. itd.) pošljemo interesentom za din 96.— po povzetju. Izdelovanje enostavno. Potreben minimalen kapital. Idealna eksistenca. Strokovno znanje nepotrebno. Recepti je priloženo novodilo za vodstvo kemijskega podjetja. Naročite zbirko receptov pri Kemijskem zavodu, Pašičevo 17036-28

TRI POLOVNJAKE
prodaj. Nova vas, Prečna ul. 12. 17081-28

Prodaj **LOVSKO PUŠKO**
(Ham. kal. 16). in daljnogled (6x). Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17180-28

2 lopa **NAGROBNA KAMNA**
se poceni prodaj. Slovenska ul. 22. dvorišče. 17117-28

TRGOVINA S ŠPECERJEM
v Mariboru se odda. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17039-28

TRAFIKA (KIOSK)
se prodaj. Slovenska ul. 15, Rupnik. 17042-28

SOLSKE KNJIGE
(tudi rabljene), vse potrebščine ter aktovke in nahrbtnike za solo kupite ugodno v trgovini A. Franko, Maribor, Valvazorjeva 36, vogal Frankopanova 16. Clani nabav. za druge uslužb. drž. železnice dobijo šolske potrebščine tudi na nakaznice. 17195-28

DVE PEČI
na žagovino, dobro ohranjeni kupim. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Označba cene«. 17215-28

Kupim dobro ohranjeno **MOŠKO PUPO**
Ivan Beranič, Radvanjska 49 17254-28

VREČE
vsako količino kupuje A. Arbeiter, Maribor, Dravska 5. 17270-28

TOVARNE ŠKODOVIH ZAVODOV

nadaljujejo nemoteno svoj program. Dobavljajo:
Celotne električne centrale in njih dele — Celotne industrijske naprave, posamezne dele in pomožne naprave — Železne konstrukcije in transportne naprave vseh vrst — Gradbene stroje — Vozila — Obdelovalne stroje — Precizno orodje — Lite in kovane dele v vseh velikostih itd.

SERIJSKI IZDELKI SO V JUGOSLAVIJI VEDNO V ZALOGI

Obiščite nas na ljubljanskem velesejmu v paviljonu G ali pa na zagrebškem velesejmu v češkem paviljonu

Generalno zastopstvo:

JUGOŠKODA a. d.

ZAGREB BEOGRAD
Prodaja elektromotorjev v Ljubljani: L. Paulič
Prodaja avtomobilov v Ljubljani: E. Rosa

KOESTLIN

Keksi - biskviti

Glavno zastopstvo za Slovenijo

BON-BON

Florjanc Josip

Ljubljana, Miklošičeva cesta 30 - Telefon 44-42

GRIČ

Cokolada-bonboni

SKUBIC IVANTOVARNA ROLET
LJUBLJANA

Irnovo, Veliki Stradon številka 9

Izvršuje vse vrste lesenih rolet, platnени in drvočkanih zaves, oprema odrov

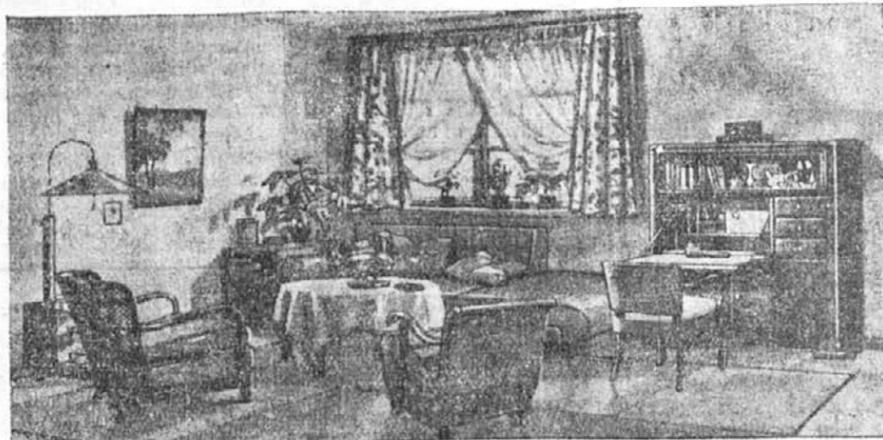
Delo solidno! Cene zmerne!

Oglejte si razstavo na Ljubljanskem velesejmu paviljon F

Najnovejše gramofonske plošče

v veliki izbiri vedno na razpolago samo po din 35-

Glavno zastopstvo: Maribor Meinel & Herold
Zahtevajte brezplačne sezname!

Razstava pohištva!

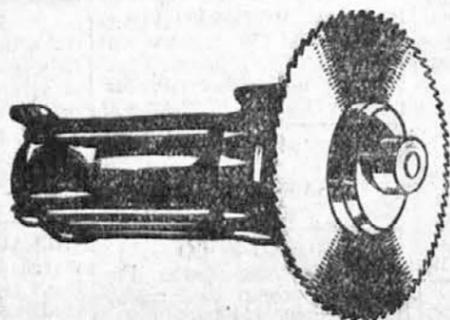
Tramvajska postaja, mitnica na Celovski cesti. Spalnice, jedilnice, kuhinje itd. Kvaliteta in moda — Sobe v slogu — Ugoden nakup

FRANC ŠENK, Št. VID nad Ljubljano - Odlikovan na obrtniški razstavi v Beogradu

HIMMELWERK

elektromotorji

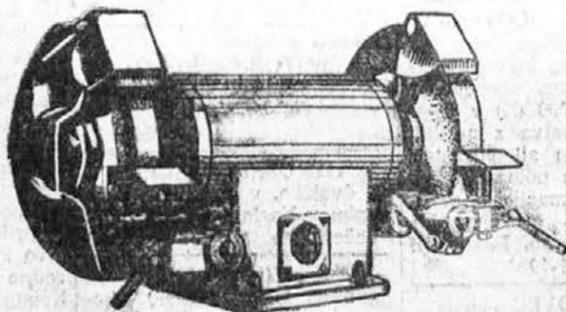
v normalni in specialni izvedbi

za krožne žage, rezkalne stroje vrtalne stroje itd.

brusilni in polirni stroji

z izdelanim elektromotorjem

varilni agregati

Model SMD 160 15-160 Amp
Model SMD 300 25-300 Amp
Model SMD 450 do 450 Amp

Zastopstvo in zaloga

Dovžan Ivan

Ljubljana

Franciškinska 4.

Tel. 45-42

INTERESENTI VABIM K OGLEDU NA VELESEJEM

Na velesejmu v paviljonu „H“ Vam nudi

„Fuškogorski lisec“

in vzorce drugih odličnih vin trvdke

BRUNO MOSER, ZEMUN

Zastopstvo za dravsko banovino:

M. CESAR, VINSKA TRGOVINA

Ljubljana VII, Gasilska ul. 3, telefon 23-69

Počasi, počasi Janez! Les je zdaj drag, zato ne smeš tri milimetre debelo odstružiti! Če bi vsi naši pomočniki tako delali, bi bilo naše pohištvo 10% dražje! Posebno pri teh lepih orehovitih deskah je treba paziti! Oglej si enkrat našo spalnico, model »Milena«, katera sestoji iz **17 komadov in stane din 9500-**

Taka spalnica orehova politirana v tako krasi in kvalitetni izdelavi se dobi za to ceno edino pri tvrdki

POHIŠTVO MALENSERLjubljana - Dravljje, Celovška cesta 258
(tik tramvajske postaje »Slepi Janez«)

Oglejte si na velesejmu razstavljeno vzorčno sobo v paviljonu E!

V Mariboru ima največji uspeh »Večernikov« oglas

POSOJILNICA NARODNI DOM

v Mariboru z.o.j. • najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru

REZERVE BLIZU DIN 12.000.000'—

„SLAVIJA“

jugoslovanska zavarovalna banka

Prevzema vse vrste zavarovanj

Ravnateljstvo:

Ljubljana - Gajeva ulica števil. 2

Telefon: 21-75, 21-76, 21-77

Informacije in proračuni brezplačno. Sprejme sodelavce

Stole za gostilne in stanovanja

Pisarniško pohištvo, praktično in poceni

Šolsko pohištvo, moderno in higiensko

Vam dobavi najsolidneje:

REMEC - Co., KAMNIK

Zahtevajte
prospekte!

Zahtevajte ponudbe!

Brezplačno Vaša usoda!

Ta veliki dobrotnik človeštva, popularno znani raziskovalec v panogi človeških ved, daje brezplačno velika in značilna prerokovanja Vaše usode, katere napovedi izzivajo veliko in nesluteno senzacijo po vsem kulturnem svetu. On vam bo pomagal, in vi boste srečni, zaupajte se mu, da vam prerokuje vznemirljiva dejstva, ki bodo spremenila tok Vašega življenja in ki bodo pomagala, da pridete do velikega dobitka in vsakega zaželenega uspeha, on bo našel in obrnil vse glavne smernice Vašega bodočega življenjskega pota. Poznavalec današnje čase, borbo in težajo človeštva, se je odločil, da omogoči narodu vseh slojev s pomočjo te značilne vede, goliti velike upe

za srečno življenje in vsakomur bratsko pomoči in mu pokazati pravo in nepogrešno pot, po kateri se bo kretal in na kateri način lahko vsaka oseba doseže pravo srečo in blagostanje, kajti večina naroda in posamezniki so neodporni pred udarci teže in neusmiljene usode, a da bi bila vsakomur jasna pot, je potrebna pomoč in pravec, pa se bo tedaj človek duševno in telesno okrepil in dosegel vse svoje drage želje, kajti vsi prebivalci tega PLANETA zaslužijo, da za časa svojega zemeljskega življenja doživijo in občutijo vse uspehe in radosti v življenju, pa če ste siromašni, bolni, po vojni izčrpani ali če ste bili razočarani v ljubezni ali preživljali težke življenjske nadeže, razne izgube, ali duševno potrti, sal imate vsi svoje nedostatke, vsi boste samo tem potom dosegli svoje velike cilje.

Vsakomur hoče napovedati uspeh in srečo v bodočnosti, preteklosti, sedanjosti, karieri, službi, vedi, politiki, bogatstvu, ljubezni, zakonu, loteriji, potovanju, nasledstvu, zdravju, dedščini, sodnih sporih, spekulacijah, nenadnih dobitkih, vsakomur bo dal strokovne pisemne nasvete, ki mu bodo koristili vse življenje ter odgovore na vsa tajna zainteresirana vprašanja, ki mu jih lahko zaupate brez vsakega obojavljanja. Tolmači Vaše značilne navade, odkriva tajne Vaših velikih sovražnikov in prijateljev, predvideva razne nevarnosti, nesrečno slučaje in slično.

Horoskop se pošlje vsakomur v največji diskreciji. Mnogoštevilne izjave hvalečnosti dospevale dnevno iz vseh krajev sveta, kar dokazuje izredno zaupanje v točne napovedbe in so temu slavnemu predstavitelju astrologije izrečena priznanja od največjih osebnosti velikih učencakov, umetnikov, književnikov, filozofov, velikih politikov in zmagovalcev na vseh vojnih in diplomatskih poljih.

Znameniti biro »Radosavljeviča« je najbolj razvit, najbolj popularen, največji in najbolj poznan po vsem svetu ter si je pridobil veliko zaupanje v vseh slojih naroda, v vseh krajih sveta, ter prinašajo vsi listi v Evropi njegovo biografijo, ker je v istini največji astrolog današnjega modernega časa v pravem pomenu besede vzbudil milijone duš vsega naroda, ker je zares pomagal narodom obeh polov, narodom vseh slojev ter pozna celo človečanstvo njegova dela, ki se je postavil v službo naroda, da vsakomur pomaga, da postane zmagovalac na raznih poljih in da vsakdo čuti veliko in pravo življenjsko radost, ker je astrologija i velikim i malim ljudem skozi vse vekove pomagala in jih osrečevala, ker ima ta najstarejša veda v zgodovini velike zasluge in se morejo vse generacije, rojene izmed leta 1857. in 1931., obrniti za horoskop na Radosavljevičev naslov, samo postopati je treba točno po navedenih navodilih.

Poslajte še vi svoj čitljiv, točen in lastnoročno pisan naslov, označivši spol, dan, mesec in leto Vašega rojstva z 10 din v denarju ali 15 din v znakah na račun stroškov. Kljenti iz inozemstva 20 din v gotovini.

Naslov: Astrološki biro Radosavljevič, poštni predal št. 1, Sopot, Dunavska banovina, Jugoslavija.

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 30
Ljubljana, Prešernova ul. 44

Moderna izdelava fotografij, fotoamaterska dela v fotoateljehu

Japelj

V ZAGREBU

kupujete

sukna
svile
pribor

v največji izbiri pri

HIŠI MODE

ZAGREB - RADIČEVA UL. 1

Železniško-carinski, spedijski in transportni zavod za trgovino in industrijo

SLOVENIA

TRANSPORT

EKSPOZITURE: Jesenice, Rakek, Maribor, Sušak. — Zastopstva in korespondenti v vseh industrijskih in trgovskih centrih tu- in inozemstva

Josip L. Silih

Brzjav. naslov: SLOVENIA - TRANSPORT. Telefon 27-18, 37-18, carinska pisarna 37-19, stanovanje 24-19

IZVOZ

UVOZ

Spedicija - Mednarodni transporti - Odprema robe po kopnem in po morju preko raznih tu- in inozemskih pristanišč. Zbirni promet za tu- in inozemstvo - Reekspedicije - Strojni transporti - Carinska spedicija - Oskrba uvoznega, izvoznega tranzitnega ocarinjenja ter raznih dovoljenj za carine svobodni in znižani uvoz — Skladišča - Prevozi - Avtotransporti - Preselitve s pohištvenimi vozovi - Inkaso faktur in povzetij — Železniško carinski, tarifni in revizijski biro, Kontrola tovornih listov in carinskih deklaracij - Reklamacije. Rekurzi - Transportni proračuni - železniško-tovorninske in carinsko-tarifne informacije - Oskrba transportnih zavarovanj - Obavljanje vseh v transportno stroko spadajočih poslov.

Transportna organizacija za blagovni promet z bližnjim vzhodom, Turčijo, Perzijo, Iranom, Irakom, Egiptom preko lastnih spedijskih zvez v Istanbulu, Solunu in Bassori. — Odprema po kopnem ali po vodi. — Vse informacije brezplačne

LJUBLJANA • MIKLOŠIČEVA CESTA • JUGOSLAVIJA

Največja in najstarejša trgovina angleških tkanin v Jugoslaviji

ANASTAS PAVLOVIČ

Osnovano 1844. leta

Centrala:
BEOGRAD**Podružnica:**
ZAGREB, Praška 4

Najpovoljnije cene!

Zahtevajte vzorce iz Zagreba

Moški! Pri spolni slabosti
(spolni impotenci) poizkusite hormonske pilule
HORMO-SEKSDobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 84, 100 pilul din 217, 300 pilul din 560. — Zahtevajte samo prave in originalne Hormo-Seks pilule. Po pošti diskretno razpošilja: KR. DV. LEKARNA PRI SV. AREHU, Maribor. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-VIT«, Zagreb, Langov trg 3. Upl. res. št. 5845-39.Prodaja v
Mariboru
V. Weixl
in sinova
Jurčičeva 8**Enoletni trgovski tečaj Kovač**s pravico javnosti
Maribor, Tyrševa ul. 14

Stipendij: razdelilo se bo din 6000.—. Prošnje ravnateljstvu.

Olajšave: Draginjska doklada. Popust na železnici. Spričevalo nadomešča vaješko in 2 leti pomočniške dobe. Biro za posredovanje službe.

Učni uspeh v šolskem letu 1939/40: 31 absolventov z odličnim, 32 s prav dobrim in 13 z dobrim učnim uspehom. Mnogi so že nastavljeni.

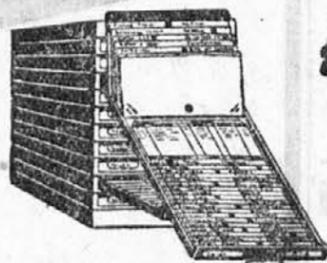
Vpisovanje dnevno, tudi ob nedeljah.

Najnovejši modeli Najnižje cene
Ceniki franco

otroških vozičkov, dvokoles, in delov, šivalnih strojev, prevoznih tricikljev, pnevmatike pri

„TRIBUNA“ F. B. L., MARIBOR

Aleksandrova cesta 26 • LJUBLJANA, Karlovska c. 4

Kartoteka:preglednost
točnost
enostavnosti
zanesljivosti
in cenenosti**»Safca« MARIBOR**
Gregorčičeva 24
Tel. 23-10

Dobro vpeljana

trgovina z mešanim blagom

v Mariboru se radi boleznitakoj proda. Ponudbe pod »Ugodna prilika« na ogl. odd. Večernika

Paraz cenjena občinstva, otvaritev nove filmske sezone!

Kakor vsako leto, tako tudi letos otvarjamo tradicionalno filmsko sezono in bomo prinašali samo najboljše filme, kakor sledi:

GRAJSKI KINO

TELEFON 22-19

Od sobote, 31. avgusta, do vključno srede,
4. septembra 1940

prekrasen vefilm iz modernega zakona, po znamenitem francoskem romanu »La vierge folle« od Henrija Bataillea

**Preclam
stecasti**

Glavne vloge igrajo znameniti igralci francoske drame Victor Francen, Annie Ducax, Juliette Faber

»Ljudje iz varieteja«, »Gül Baba«, »Pevce vagabund«, »štiri hčerke prof. Lempa«, »Sinovi planin« so naslovi naših prihodnjih velikih filmov.

»ESPLANADE«

TELEFON 25-29

Od petka, 30. avg., do vključno torka, 3. sept.
predvajamo prvovrsten nemški film po gledališkem komadu »Zastava«**Guveček**Režija: TURZANSKI
V glavni vlogi:**BRIGITA HORNEY, WILLY BIRGEL**

Film izredno lepe vsebine, ki nam prikazuje roman velike ljubezni do ljubljene žene, obenem pa globoki čut dolžnosti do domovine. Film, katerega še posebej odlikuje mojstrska režija in sijajna igra, tako da bo zadovoljil slehernega gledalca.

Prihodnji spored v septembru: Največji češki film »Hej Slovani«, vojna reportaža 1940 »Od Danziga do Pariza«, Willy Forst vefilm »Jaz sem Sebastijan Ot«, »Hotel Imperial«, »Desperado«.

UNION KINO

TELEFON 23-29

Od petka, 30. avg., do vključno torka, 3. sept.

**Kralj
pustolavcev**V glavni vlogi: **RONALD COLMAN**
FRANCES DEE
HENRY WILCOXON

Veliki senzacijski in pustolovski film, napete, obenem pa tudi zabavne vsebine, poln zagonetnih dogodkov.

Pustolovec, kradljivec, junak, vitez, borec, potepuh, pesnik in strastni ljubavnik, vse v eni osebi, predstavlja vsekakor višek filmske senzacije.

Prihodnji filmi v septembru: Vojna reportaža 1940 »Od Danziga do Pariza«, »Veseli potepuh« z Micki Roney, »Slovanska rapsodija« in »Robinson Crusoe«.